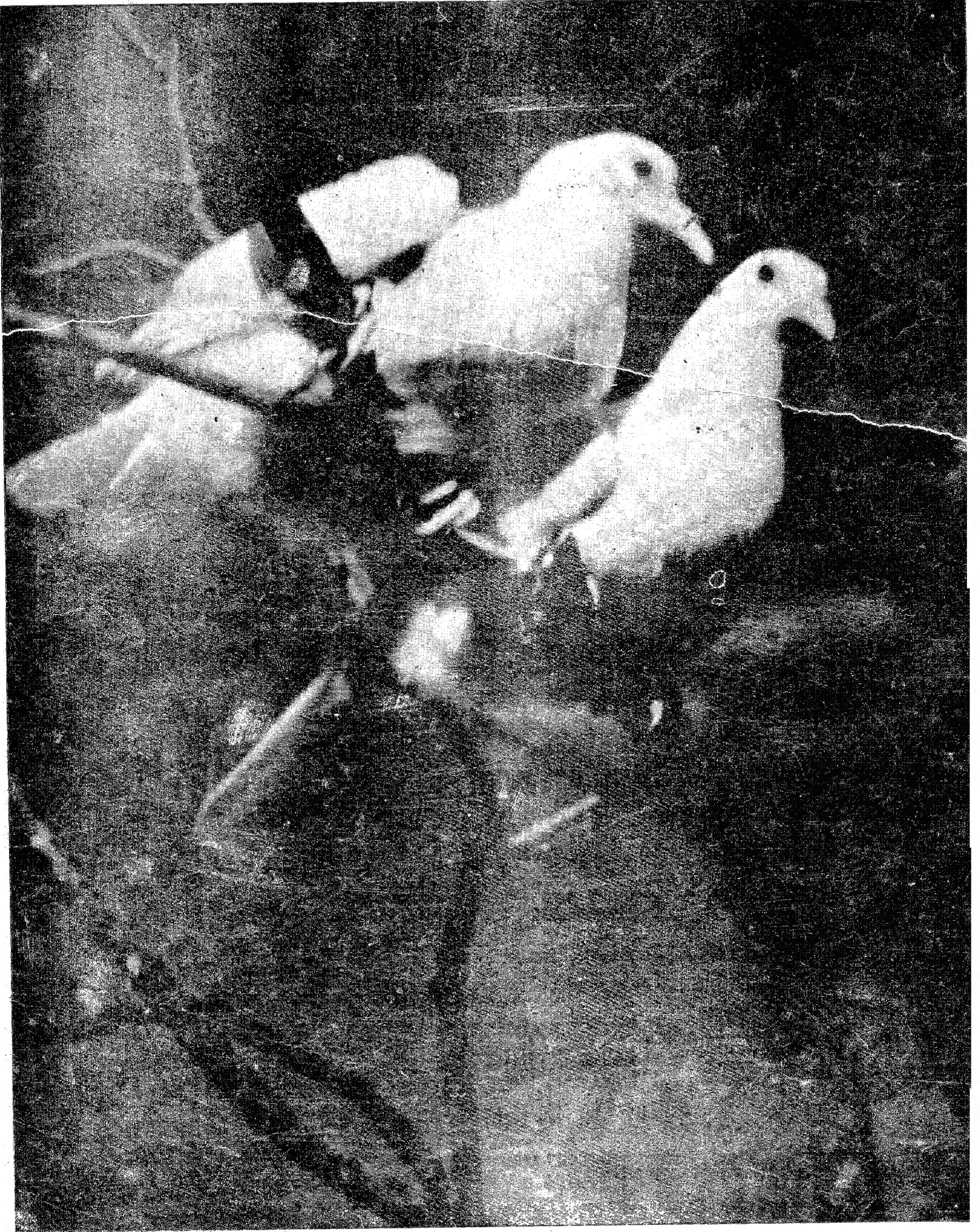

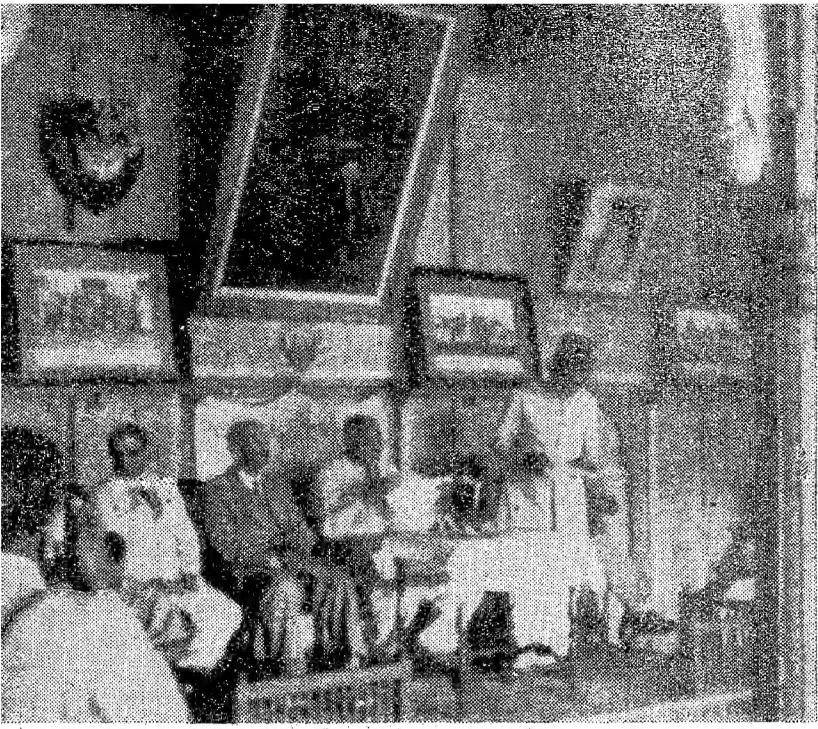
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

‘ఈడు-జోడు’

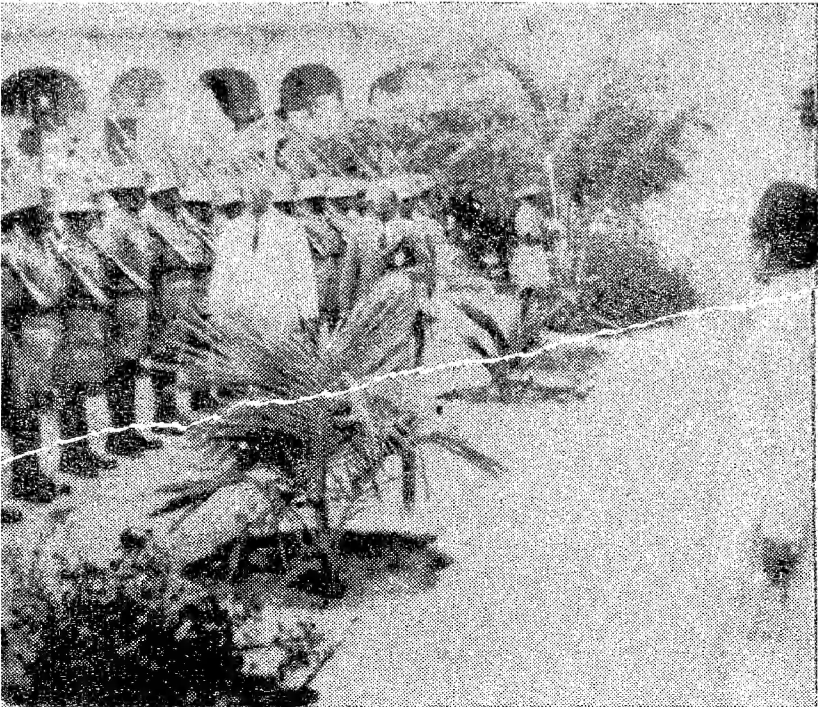

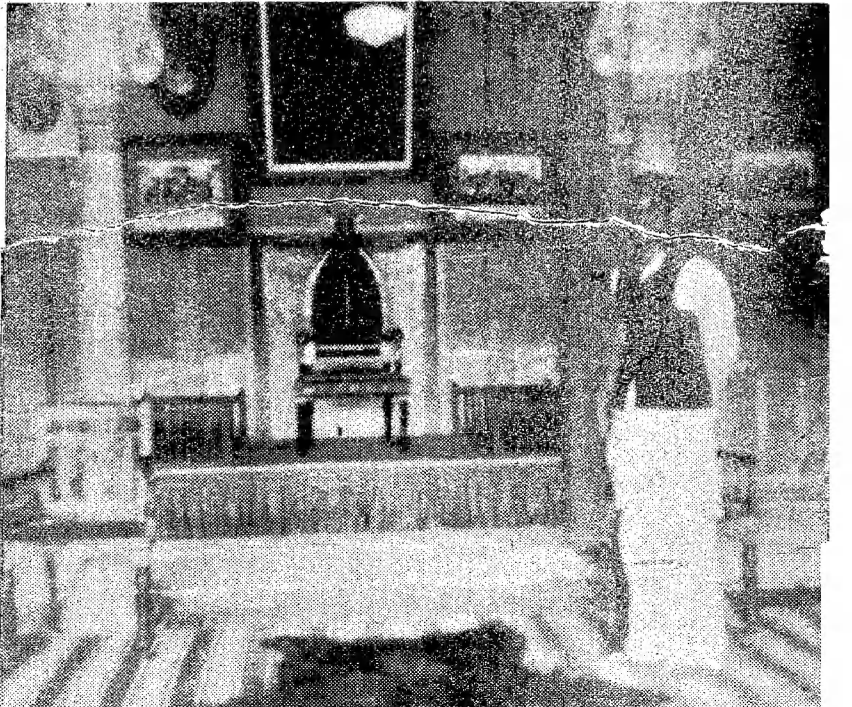
సంస్థాన రివెన్యూమంత్రిగారు : ద్వారానికి అధికారం వపుజెప్పుచున్న దృశ్యం

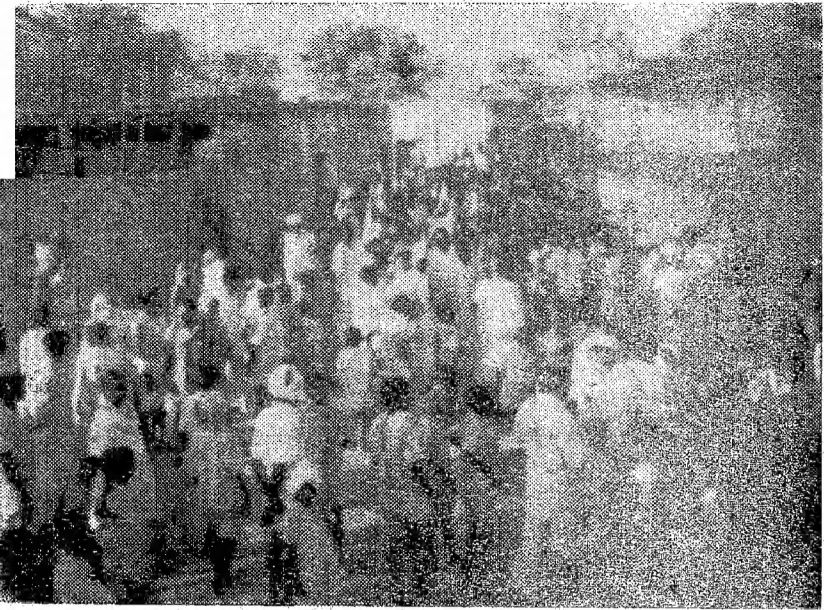
శ్రీ కుద్యూగారు, బంగారాగారు అధికారం స్వీకరించిన దృశ్యం

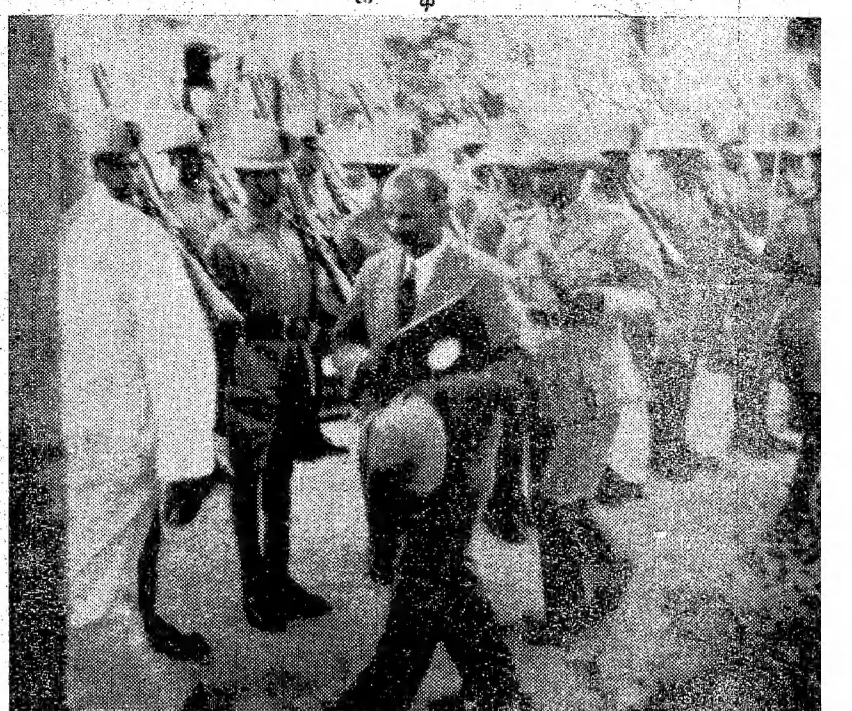
మలబార్ స్పెషల్ రిజర్వేషన్ శ్రీకుద్యూగారికి గౌరవవిన్యాసం జరిపిన దృశ్యం

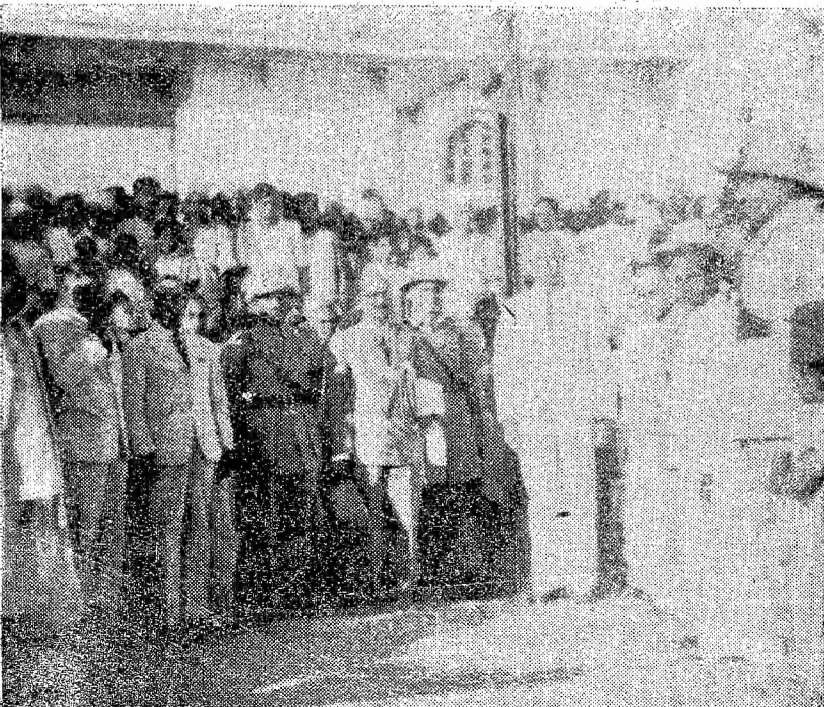
బనగానపల్లి సంస్థాన సింహాసనం

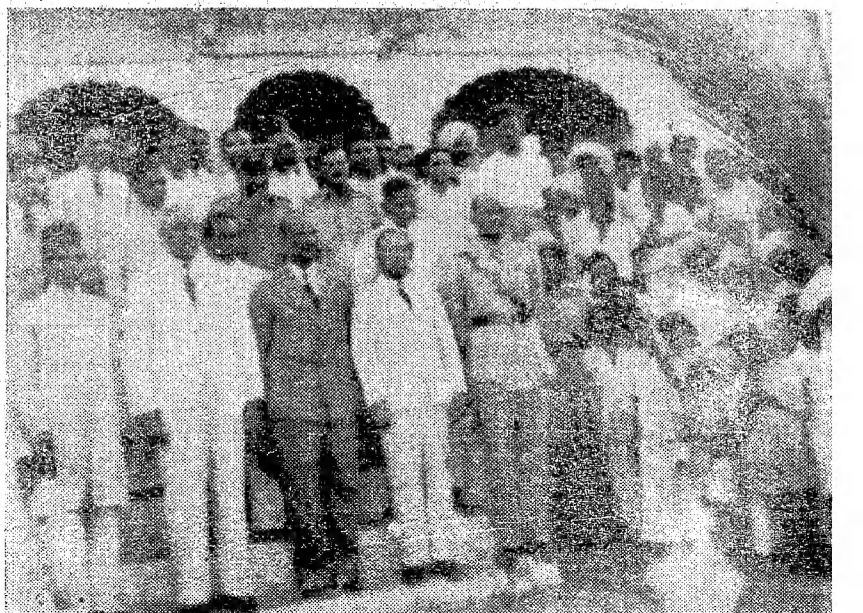
అధికార ప్రదానానంతరం పూచేగింపులు జరుగుచున్న దృశ్యం

సంస్థానకార్యాలయంలోనికి కర్నూలుజిల్లాకలెక్టరు బంగారాగారు ప్రవేశిస్తున్నాడు

భారతపతాకప్రతిష్ఠ, వందనము

ఉత్సవములో వచ్చిన ఉద్యోగులు, సంస్థానకాంగ్రెస్ నేతలు

విజయవాడలోని కృష్ణానది

కంఠమక్షక

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విజ్ఞాపక అంకాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

మీరు లేయవి యొనరించిన శరవర! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి వరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగా. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 26

Founder : K. NAGESWARA RAO.

సర్వజిత్తు సంవత్సర మాఘ బహుళ అమావాస్య బుధవారము

శ్రీ శ్యామలా ఫిలిమ్స్ వారి 'గీతాంజలి'లో 'ఉమ' పాత్ర ధరించిన
శ్రీమతి శ్రీ రంజని

ఆంధ్ర ప్రభ

1948-వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది బుధవారము

హైదరాబాద్ - మరొక కాశ్మీర్

“హైదరాబాదు భారత సమాఖ్యలో చేరదు” సంస్థానములో బాధ్యతా యుత ప్రభుత్వ మేర్పడదు. మాకు కావలసినది సత్పరిపాలనగాని స్వపరిపాలన గాదు. ఇందుకు భిన్నమైన ఆశయములు, విరుద్ధమైన లక్ష్యములు గలవారందరు సంస్థానమును వదిలి తమకు సమ్మతమైన ప్రాంతములకు, పోవచ్చును.” అని మజ్లీస్ ఇత్తేహాద్-ఉల్-ముస్లిమీన్ అధ్యక్షుడు కాసిం రజ్వీగారు చేసిన ప్రకటనను బట్టి సంస్థాన రాజకీయము లెట్టి ప్రకారము మునుపట్టుచున్నవో స్పష్టము కాగుచు. వర్గ, మత, కుల విభేదముల రేకెత్తించు వీరి ప్రసంగముల ప్రచారమును నిషేధింప వలసిన అవసరమును గుర్తించి నిజాం ప్రభుత్వ పాక్షికదృష్టి మరొక దశా వ్యక్తమగుచున్నది. నేడు కాశ్మీరు సంస్థానముపై దుండగుల నడిపి భారత ప్రభుత్వముతో ప్రత్యక్షముగ యుద్ధము సాగించుచున్న “ఆజాద్ కాశ్మీరు ప్రభుత్వ అధిపతి” ని అనుసరింపవలసిన దని ప్రజల ప్రబోధించిన కాసిం రజ్వీగారి విష ప్రచారమునకు, క్రూర దౌర్జన్య చర్యలకు సంస్థాన ప్రభుత్వ మొనగుచున్న స్వేచ్ఛ, సహాయముల వలన సంస్థాన పాలకవర్గ భోరణి స్పష్టమగుటయే గాక, హైదరాబాదు వమస్య మరికొంత కాలము అపరిష్కారముగ నున్న భారత సమాఖ్యకు తీరిని నష్టము, దారుణ ప్రమాదము ఘట్టిల్లగల దనికూడ హెచ్చరించుచున్నది.

సంస్థానమున నేడు పరిపాలన యంత్రము అచంచలముగ నున్నది. జడత్వమును బొందినది. అరాచకము ప్రబలుచున్నది. విజ్ఞానులు, ఆత్మకారవము గలవారు తమ వ్యాపకముల విరమింపవలసిన దుస్థితి ఏర్పడినది. న్యాయవాదుల నేకులు న్యాయస్థానముల బహిష్కరించిరి. సంస్థానమున న్యాయపాలనకే స్థానము లేనపుడు

న్యాయ స్థానములు నిరర్థకములు; న్యాయవాదుల నవసరము. వారు చేయగలది కూడ ఏమియు ఉండదు.

నిజాం అధిష్టాన వర్గ వైఖరి మార్పు చెందనంతవరకు సంస్థానమున నాగరికులకు, న్యాయవాదులకు, శాంతి కాములకు స్థానములేదు. నిజాం ప్రభుత్వము ఐచ్ఛికముగనే సంస్థానమున ప్రతిపక్షకుల ప్రోత్సహించుచు, వాటిని బలపరచుచు భారత అధినివేత ప్రభుత్వముతో కపటనాటకమును సాగించుచున్నది. పరిష్కారము కావలసిన అంశములు ఆగస్టు 15 వ తేదీ నుండి నేటివరకు ఒక్కటిగానే యున్నవి. వాటి విషయమై ఇప్పటికి భారత, నిజాం ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు మధ్య నాటి నుండి నేటివరకు సంప్రదింపులు జరుగుచునే యున్నవి. అనాడు పరిస్థితు లెట్లున్నవో నేడు కూడ పరిస్థితు లట్లే యున్నవి. సరిహద్దు ప్రాంతములందు ఆరాచకము ప్రబలుచున్నది. సరిహద్దుల అతిక్రమణలు నిత్య సంఘటనలై నవి. గత వారము రాష్ట్ర శాసనసభయందు కర్నూలు, బళ్ళారి జిల్లా ప్రతినిధులు వెల్లడించిన భావములవల్ల సరిహద్దు పరిస్థితు లెంత ప్రమాదకరముగ నున్నవో స్పష్టమగుచున్నది. సరిహద్దు భద్రత విషయమున మద్రాసు ప్రభుత్వము తీసికొనిన చర్య లెంత అసంతృప్తికరముగ నున్నవో ఆ ప్రాంతము లందు జరుగు నిత్య సంఘటనలే ఋజువుచేయుచున్నవి. చెన్ననగరమున నున్న హోంశాఖా మంత్రి గల నిబ్బరము, స్థాయిర్యము ప్రతిరోజు ఇత్తేహాద్ ముస్లిమీన్ దుశ్చర్యలకు గురియగుచు, ప్రాణముల గుప్పిట వెట్టుకొని కాలము గడుపు సరిహద్దు ప్రాంత ప్రజల కుండుట కష్టము.

మహమ్మద్ ప్రవక్త జన్మదినోత్సవ వందర్యమున కాసిం రజ్వీగారు చేసిన ప్రసంగమునుబట్టి వారి సంస్థ ఇకముందెట్టి దురాక్రమణ దుశ్చర్యలను సాగించునో కొంతవరకు విస్పష్టమైనది.

శిల్లి సంప్రదింపులు తిరిగి విఫలమైనవి ఇందుకుకూడ ఈ ఇత్తేహాద్-ఉల్-ముస్లిమీనే కారణము అని వెల్లడియైనది. ప్రతినిధివర్గమునకు సంకల్పశుద్ధి లేకపోవుట, పాలకవర్గమునకు సమాధానమునకు రావలె నను గాఢవాంఛ లేకపోవుటకూడ ఇందుకు కారణము. సంస్థానము విషయమున భారత ప్రభుత్వము, సరిహద్దు సరిహద్దు విషయమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును తమ తమ విధానములను సంస్థాన రాజకీయ పరిణామములను బట్టి మార్పుకొనవలసియున్నది. తక్షణము చర్యలు తీసికొనకున్న కాసిం రజ్వీ ఆశలు ఫలించి హైదరాబాదు మరొక కాశ్మీరు కావచ్చును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

“ఆంధ్రగాని, మరి ఏ ఇతర భాషా ప్రాంతముగాని నూత్న రాజ్యాంగము ఆమోదింప బడుటకు పూర్వమే ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగ పెడవ్యూలు నందు చేర్చబడవలెనన్న 1935 వ సంవత్సరము భారత ప్రభుత్వ చట్టము లోని 290 వ సెక్షను ప్రకారము ఆయా రాష్ట్రములు ప్రత్యేక గవర్నరుల రాష్ట్రములుగ ఏర్పాటు కావలెను” అని రాజ్యాంగ రచనా సంఘ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ అంబేద్కరుగారు ముసాయిదాను సమర్పించుచు రాజ్యాంగ పరిషత్తు అధ్యక్షులకు వ్రాసిన లేఖలో తెలిపియుండిరి. కాని భారత ప్రధానామాత్యుడు గత నవంబరు 27 వ తేదీన అధినివేత శాసనసభలో ముందు రాష్ట్రముల జాబితాలో ఆంధ్రను కూడ ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చేర్చి రాజ్యాంగమును పరిషత్తు ఆమోదించిన వెంటనే ఆ “నిర్ణయము”ను అమలు జరుపుటకు తక్షణము చర్యలు తీసుకొందుమని ప్రకటించి యుండిరి. పండిట్ నెహ్రూ సూచించిన మార్గము ననుసరించిన ప్రత్యేక రాష్ట్రము రాజ్యాంగము అమలు జరుగుటతో ఏర్పడగలదెగాని, రాజ్యాంగారంభము నాటికి ఏర్పడగల యవకాశము లేదు.

రాజ్యాంగ రచనా సంఘము ముసాయిదాలోని మొదటి పెడవ్యూలు నందు రాష్ట్రముల జాబితాలో ప్రస్తుత గవర్నరుల రాష్ట్రములను మాత్రము పేర్కొని, పండిట్ నెహ్రూ నవంబరు ప్రకటనకు సమాధానముగ ఒక ‘పుటినోట్’ వ్రాసెను. రాష్ట్రముల జాబితాలో కేవలము పేరును చేర్చినంత మాత్రమున ప్రత్యేక రాష్ట్ర మేర్పడజాలదని, రాజ్యాంగము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వముగాని ఆనాటికిగాని ఆంధ్ర, తదితర భాషా ప్రాంతములను ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగ పేర్కొనవలెనన్న, వెంటనే విచారణ సంఘముల నియమించి రాష్ట్ర నిర్మాణమున కవసరమైన కార్యక్రమమును

రాజ్యాంగ పరిషత్తు ముసాయిదా నామోదించుటకు పూర్వమే పూర్తి చేయుటగాక, 1935 వ సంవత్సరపు భారత ప్రభుత్వ చట్టము 290 వ సెక్షనును అనుసరించి రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అధినివేత ప్రభుత్వము పూర్తి చేయవలసియున్నది. అధినివేత ప్రభుత్వము అట్టి చర్యను తీసుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు కన్పించదు. నూత్న రాజ్యాంగ ముమోదింపబడు వరకు ప్రభుత్వ మేమియు చేయదలచలే దని ప్రధానామాత్యుని నవంబరు 27 వ తేదీ ప్రకటనవల్ల వెల్లడియైనది.

రాజ్యాంగరచనా ఉపసంఘ సూచనను పురస్కరించుకొని అధినివేత ప్రభుత్వము ఏమిచేయ దలచినదియు ఇంతవరకు స్పష్టము కాలేదు. లోగడ అధినివేత శాసనసభ పటాస్కర్ గారి భాషారాష్ట్ర తీర్మానమును ఆమోదించియుండినపక్షమున ఆ తీర్మానమును అమలు చేయుటకైనను ప్రభుత్వము కొంతపని ఈసరికి చేసియుండవలసి వచ్చెడిది. కాని, రంగారాజు అవ్యవధి ప్రశ్నకు ప్రధానామాత్యుడు సమాధాన మివ్వగ పటాస్కర్ గారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. రాజ్యాంగ రచనా సంఘం సూచన ననుసరించి ప్రభుత్వ మేమి చేయదలచినదని ఇప్పటివరకు ఎవ్వరు అవ్యవధి ప్రశ్ననుగాని, వ్యవధి ప్రశ్నగాని వేసియుండలేదు.

ఆంధ్రనాయకులలో రాష్ట్రము విషయమున అభిప్రాయ భేదములు లేక పోయినను, అందరు కలసి పనిచేయుచుండినను, అట్టి కృషి ఫలితము లిప్పటి వరకు నిర్దుష్టముగ గోచరించుట లేదు. సరిహద్దుల విషయమై భోగట్టా నేకరించుటకు లోగడ ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమువారిొక ఉపసంఘమును నియమించి యుండెను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ కృషికి వివిధాంధ్ర సంఘముల ప్రతినిధులతో నేతృత్వ సంఘమును ఏర్పాటు చేసిరి. నగరమున సరిహద్దు సంఘ మొకటి ఏర్పడినది ఈ సంఘము లింతవరకు ఏమి చేసినవో, ఇప్పుడేమి చేయుచున్నవో తెలియుటలేదు. మహారాష్ట్ర కర్నాటక రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘములు యిప్పుడే సరిహద్దుల విషయమై కృషి చేయుటకు ప్రత్యేక సంఘముల నియమించెను. ఈ సంఘము లితర ప్రాంతీయ సంఘములతో సంప్రదింపులు జరుపునని వారు తెలిపియుండిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘముకూడ వెంటనే పూర్వపు సంఘముల పునరుద్ధరించిగాని కొత్త సంఘముల నియమించిగాని రాష్ట్ర సరిహద్దుల విషయమై గాంధీజీ సలహాల ప్రకారము పనిచేయుటకు పూనుకొనవలెను. ఇది జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ అనుకొన్నదానికంటె ముందే ఏర్పడగలదు.

నేటి ప్రపంచం :

పాలస్తీనా సమస్యపై భద్రతా మండలి మీద మేపాలు ఆమెరికా తీవ్ర సందిగ్ధావస్థ

పాలస్తీనాలో తమ మాండలిక పరిపాలనకు స్వస్తి చెప్పడానికి బ్రిటన్ పెట్టిన గడువు ఇక సరిగా 9 వారాలు మాత్రమే వున్నది. మాండలిక ఆధికారం ఈ సంవత్సరం మే 15వ తేదీతో అంతమైతే, ఆతిర్వాత వడేపది వారాల వ్యవధిలో పాలస్తీనాలో వున్న తమ సేనలన్నిటినీ ఉపసంహరించి తేయడానికి కూడా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సంకల్పించుకొన్నది.

ఇప్పటికీ దాదాపు 25 సంవత్సరాలనుంచి సాగుతున్న బ్రిటిష్ వారి పరిపాలన సమాప్తమై గడువు తేదీ దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ, పాలస్తీనాలో అగాంతి, దీర్ఘత్వం ఆనాటికానాడు పెచ్చు పెరిగిపోతున్నది. యూదు ఆరబ్బాతులమధ్య రక్తపాతం విస్తృతంగా సాగుతున్నది. కాంతి రక్షణకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం నానాపట్లూ పడు తున్నది.

విశ్వరాజ్యసమితి సర్వసభ్య సమావేశం, దేశ విభజన తప్ప అన్యథా పరిష్కారమార్గమేదీ లేదని 1947 నవంబరు 30-న తేదీన తీర్మానించడమే పాలస్తీనాలో ఈనాడు సంభవిస్తున్న ఘోర అకాంతికి, భయంకర రక్తపాతానికి కారణం.

అరు నూరే నా, నూరు ఆరే నా ఈ సంవత్సరం మే 15వ తేదీనాటికి పాలస్తీనానుంచి తాము తప్పకొని తీరుతామని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పడే వడే ప్రకటనూ, హెచ్చరిక చేస్తున్నది.

విశ్వరాజ్య సమితిలో విభజన విధానాన్ని బలపరచిన ఆమెరికా ప్రభుత్వం మధ్యప్రాచ్య ఆరబ్బరాజ్యాలలో పాలస్తీనా సమస్యపై బాహు బంగా కేట్రుత్వాన్ని కొనెత్తుకొని, అక్కడ తమకున్న పెట్రోల్ సౌకర్యాలన్నిటికీ నీళ్లు కదలుకొనడమేనా అనే తీవ్రసందిగ్ధావస్థలో పడి కొట్టుకొంటున్నది.

పాలస్తీనా సమస్యకు విభజన విధానం ఒక్కటే పరిష్కారమార్గమని తీర్మానించిన విశ్వరాజ్యసమితి, ఆ విభజన తీర్మానాన్ని ఆచరణలో పెట్టడానికి మార్గమేమిటనీ, విభజనవిధానా చరణఫలితంగా పెద్ద పెట్టిన అంతర్జాతీయ అకాంతి ప్రజ్వరిల్లి తేడాన్ని ఎదుర్కొందానికి సాధనోపాయ మేమిటనీ ఉక్కిరిబిక్కిరై అలౌ చిస్తున్నది.

క్రికేషుడు ప్రెసిడెంట్ రూజ్ వెల్ట్ సుహాశ యూదు ప్రపంచకాంతి సంరక్షణార్థం నిర్వహించిన ఉన్నతలక్ష్యాల ప్రాతిపదికతో విశ్వరాజ్య సమితి ఏర్పడి ఇప్పటికీ రెండు సంవత్సరాలు దాటిపోయినప్పటికీ, ఆగ్రాజ్య రాజకీయ సిద్ధాంతాల ఘర్షణఫలితంగా సమితికి సర్వాంశాలు ఇంకా సమకూడలేదు. ఆశయాలు మాత్రం ఉన్నతమైనవేగాని, ఈ రెండున్నర సంవత్సరాల పవనానకు ఊపిరే సరిగా రాలేదు. తలకు తిరిగిన బ్రహ్మాండమైన సమస్యలను నెత్తిన తేసుకొని ఈదలేక సమితి పడరాని అవస్థల పడు తున్నది. సర్వాంశాలు సకలంగా ఏర్పడి, కత్తి పామర్యాలతో పనిచేస్తేనేగాని మానవశరీరాని కై నా కావలసిన సాధనం, త్రాణాలభివృద్ధి, అంతర్జాతీయకాంతి భద్రతల రక్షణబాధ్యతను ఎదుర్కొనగలసిన ఈ ప్రపంచసంస్థకు ఇప్పటి వరకూ ఒక అంతర్జాతీయ సైనిక, పోలీసు బలమే ఏర్పడలేదు. ఏ సమస్యను పరిష్కరించ నీకనా ఇకాక తీవ్ర ప్రతిబంధకంగా పరిణ మిస్తున్నది.

చైనా ఈ సమితి కార్యకలాపాలు ఆగ్రాజ్య విభేదాలను, ప్రపంచాధిపత్య స్థాపన విష యంలో అసామర్యాదులను, స్వార్థాన్ని ప్రద

ర్శించడానికి మాత్రమే ఉపయోగపడుతున్నది గాని, ధర్మాగర్భ విచక్షణగాని, నైతిక దృక్పథాన్నిగాని కనబరచడంలేదు. అందువల్లనే సమితి అనేక విషయాలలో తప్పుటడుగులు వేస్తున్నది. ఇందుకు ఉదాహరణగా చెప్పాలంటే ఎంతో దూరం పోవడంలేదు. మన వాదన ఎంతో ధర్మసమ్మతమైనదనీ, న్యాయబద్ధమైన దనీ నమ్మి ప్రతిపాదించిన కాక్స్ సమితి ప్రజల నిదర్శనం.

పాలస్తీనా విషయంలో భవిష్యత్విధానం ఏవిధంగా వుండాలనే ఆంశంమీద భద్రతా మండలి దాదాపు రెండువారాలపాటు చర్చ జరిపింది. ఆమెరికా, చైనా, కనడా, బ్రిటన్, కొంబియా, ఈజిప్టు, సిరియా, రష్యా, జెకో స్లావాకియా, వెలియండ్ కాల ప్రతినిధులు ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు.

ఆమెరికా ప్రతినిధి వార్గ్ ఆస్టిక్ పాలస్తీనా విషయంలో తన ప్రభుత్వవిధానాన్ని వివరిస్తూ చేసిన దీర్ఘస్వ్యాసంతో గతమాసాంతాన భద్రతామండలి చర్చ ప్రారంభించింది. ఉత్త ర్వాతరా అమలు జరపవలసిన నిర్ణయాల ఫలి తంగా ఈ సమస్య ఎంతవరకు అంతర్జాతీయ కాంతి భద్రతలకు భంగకరంగా పరిణమిస్తుందనే విషయాన్ని తీవ్రసమస్యగాచేసి మిమాంస జరిపారు. భద్రతామండలిలో కార్యకసభ్యత్వం వున్న విద్యరాజ్యాల ప్రతినిధులు ఒక ప్రత్యేక సంఘంగా ఏర్పడి ఈ సమస్యను పరిశీలించడం అవసరమని వార్గ్ ఆస్టిక్ ప్రతిపాదించాడు. ఇంతేకాక సమితి ప్రజాశక్తిమాత్రాను బట్టి భద్రతామండలి బాధ్యత, పాలస్తీనా ప్రస్తుత పరిస్థితి ప్రపంచకాంతికి ఎంతవరకు ముప్పు తెచ్చిందో నిర్ణయించడమాత్రమేననీ, ఆర్థిక అంశాల ప్రయోగంగాని, నైతిక చర్యలుగాని అవ సరమైతే సిఫార్సుచేయించుననీ, కాంతిరక్షణకు సాయుధబలప్రయోగం అవసరమని తోస్తే, మిగతా దేశాలన్నీ ఏవిధానాన్ని నిర్ణయిస్తే ఆపకారం నడుచుకొనడానికి ఆమెరికా సంసిద్ధపడి వుంటుందనీ ఆస్టిక్ ఆమెరికా విధానాన్ని స్పష్టపరిచాడు. విశ్వరాజ్యసమితి సర్వసభ్య సమావేశంలో నిర్ణయించిన రాజకీయ విభజన విధానాన్ని బల ప్రయోగం ద్వారా

అమలు జరిపే హక్కుగాని, ఆధికారంగాని భద్రతామండలికి లేదని కూడా ఆస్టిక్ హెచ్చ రిక చేశాడు. కనడా ప్రతినిధి జనరల్ మెక్ నాటక్ పాలస్తీనా విభజన ప్రతిపాదనను

ప్రతిఘటిస్తూ సామరస్యంతో ఈ క్లిష్టసమస్యను పరిష్కరించడానికి 'ఆగ్రాజ్యపంచకం' మహా త్తరమైన కృషి చేయడం అవసరమని వాదించాడు.

ప్రపంచకాంతిని పాలస్తీనా పరిస్థితి ఎంత వరకు భంగపరిచేదీ పరిశీలించడానికి నియమించే విచక్షణకు సభ్యుల సంఘంలో పూర్తిగా ఆగ్ర రాజ్య ప్రతినిధులకేగాక, మిగతావారికీ కూడా సాసం ఇవ్వాలని చైనా ప్రతినిధి డాక్ టి. ఎఫ్. టిసియాంగ్ అన్నాడు.

భద్రతామండలిలో కార్యకసభ్యత్వం వున్న దేశాల ప్రతినిధులను ఇద్దరినీ కార్యకసభ్యత్వంలేని దేశం ప్రతినిధులను ముగ్గురినీ ప్రత్యేకసంఘంగా నియమించాలనీ ఈ సంఘం ఆరబ్బాయాడు జాతులపధ్య సామరస్య సాధనకు కృషిచేయాలనీ, సమితి సర్వసభ్యసమావేశాన్ని అవసరంగా జరిపి, సమస్యను సమగ్రంగా పునఃపరిశీలన చేయించాలనీ కొలంబియా ప్రతినిధి నూచిం చాడు.

ఈ విధంగా దాదాపు రెండువారాలపాటు చర్చ సాగించినమీదట భద్రతామండలి, కార్యకసభ్యత్వం వున్న విద్య ఆగ్రరాజ్యాల ప్రతినిధులతోనే ప్రత్యేక విచారణ సంఘాన్ని నియమించడానికి నిర్ణయించింది. అంటే బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, ఆమెరికా, చైనా, రష్యల ప్రతినిధులకు మాత్రమే ఈ విచారణసంఘంలో స్థానం ఇచ్చారన్నమాట. ఈ సభ్యులు సమా వేశమొంద సమావేశం జరిపి, పరస్పర సమాలో చనలద్వారా, పాలస్తీనా పరిస్థితి ప్రపంచ కాంతికి ఎంతవరకు ప్రమాదం కలిగిస్తుందనే అంశాన్ని, విభజన విధానాన్ని ఏవిధంగా ఆచరణలో పెట్టడమనే అంశాన్ని నిర్ణయిస్తారు. పదికోజులలోగా వీరి నిర్ణయం తమకు అందడం అవసరమనికూడా భద్రతామండలి తన తీర్మా నంలో ఆదేశించింది. ఫిబ్రవరి 6-న తేదీనంచీ ఈ సభ్యుల సమాలోచనలు అతిరహస్యంగా లేక సక్సెస్ ఫుల్ గా (గవర్నో ప్రతినిధి బసలో) ప్రారంభమై సాగుతున్నది.

ఐతే బ్రిటిష్ ప్రతినిధిమాత్రం ఈ సమాలో చనలలో పాల్గొనడంలేదు.

బ్రిటిష్ ప్రతినిధిగా పనిచేస్తున్న వలసరాజ్య కాళానుంత్రి ఆర్థర్ గ్రీవ్ జోన్స్ ఈ ప్రత్యేక సంఘ సమాలోచనలలో తన ప్రభుత్వం పాల్గొన జాలననీ, మే 15వ తేదీ తర్వాత మాండలిక పరిపాలన సమాప్తం కావడం తథ్యమనీ, ఆగ్రు 1-న తేదీ తర్వాత తమ సేనలు పాలస్తీనాలో వుండవనీ భద్రతామండలి సమావేశంలో ముందు గానే స్పష్టపరిచాడు. ఐతే, చర్చలలో కావల సిన సమాచారం చెప్పి సహాయపడడానికి మాత్రం బ్రిటిష్ ప్రతినిధి సర్వదా సంసిద్ధమై ఉంటాడని కూడా అన్నాడు. ఇక పోతే, ఆమెరికా, రష్యా, చైనా, ఫ్రాన్సు దేశాల ప్రతినిధులు మాత్రమే పాలస్తీనా సమస్యను చర్చిస్తున్నా రన్నమాట.

ఈ నాలుగేకాల ప్రతినిధులలోనే ఏవిధంగా వున్నదీ కూడా స్పష్టపడుతూనే వున్నది. కాబట్టి, పర్యవసానంగా పాలస్తీనా భవిష్య త్తుకు సమాలోచనలలో నిర్ణయించే బాధ్యత చివరకు ఆమెరికా ప్రతినిధి సెనెటర్ వార్గ్ ఆస్టిక్ మీదా, రష్యా ప్రతినిధి ఆండ్రీ గ్రామికో మీదా పడుతున్నది. ఎంతవలసంటే, చైనా ప్రతినిధి పాలస్తీనా విభజన నిర్ణయానికి ప్రతి కూలంగా వాదించి వున్నాడు. ఫ్రాన్సు కూడా

విభజనను నీళ్లు వములుతూనే సమర్థిస్తున్నదిగాని, స్పష్టంగా బలపరచడంలేదు.

మార్చి 15వ తేదీనాటికే వీరి సంభాషణల ఫలితం తేలిపోవాలి. విభజన విధానాన్ని ఏ విధంగా ఆచరణలో పెట్టడమనే విషయాన్నే ఈ ప్రత్యేకసంఘం పరిశీలిస్తుంది కాబట్టి భద్రతా మండలి నిర్ణయం ఆరబ్బడానికి తీవ్ర ఆకాంక్ష కారణ మైనట్లు స్పష్టపడుతున్నది. తమ భవిష్యత్తు మరొకవారికోజులదాకా తేలకుండా త్రికంకు స్వర్గంగానే వుండిపోతుంటే అని యూదులు తీవ్రనిస్పృహ చెందుతున్నారు.

ఈ సమాలోచనలో తమ కేవిధమైన భాగమూ లేకపోతున్నందుకు భద్రతామండలిలోని చిన్న రాజ్యాల ప్రతినిధులు నిరుత్సాహపడుతున్నారు. ఈ సమస్యపై ఏకాంత చర్చలలో ఆమెరికా మరొక భావాలను తెలుసుకోవడానికి అవకాశం లభ్యమైనందుకు సోవియట్ రష్యా మాత్రం సంతోషిస్తున్నది.

ఏదీ ఏమైనప్పటికీ ముందు కర్తవ్యం తెలియక భద్రతామండలి ఈవిధంగా మినమేపాలు లెక్కపెడుతుంటే, పాలస్తీనాలో యూదు ఆరబ్బాతుల రాక్షసచర్యలు నిర్వీరానుంగా సాగుతున్నవన్నవి. కాంతిభద్రతలను కాపాడడం లోనూ, ప్రమాద సంఘటనలలోనూ బ్రిటిష్ సైనికులు ప్రాణాలు అర్పిస్తున్నారు.

ఆయుధాలు, ఇతర సాధనసామగ్రి తీసు కొని ఒక వంద లూలీలలో దాదాపు ఒక వెయ్యి మంది సుశీతులైన ఆరబ్బ సైనికులు సరి హద్దులు దాటి పాలస్తీనాలో ప్రవేశించినట్లు, ఆరబ్బ సర్వసేనావి ఫౌజ్ కాక్స్ ప్రస్తుతం పాలస్తీ నాలో మకాం వేసివున్నట్లు ఒకవైపునుంచి వార్తలు వస్తున్నవి. యూదుజాతివారు కూడా ఆరబ్బులను ప్రతిఘటించే నిమిత్తం వివిధ ఆధు నిక ఆయుధసంపదనూ మెడికల్ సమగ్ర తీరంలోని రేవులకు చేర్చి యుద్ధసన్నద్ధ లతీ తున్నట్లు మరొకవైపునుంచి వార్తలు వస్తున్నవి. ఇటు యూదులను, అటు ఆరబ్బులను రక్షించి కాంతిని కాపాడడానికి ప్రాణాలు సైతం అర్పి యున్న బ్రిటిష్ సైనికులతోనే యూదులు సంఘ ర్షణకు దిగుతున్నారనునూ అనీ, ఇట్టి ఘోర కృత్యాలను తాము సహించి వూరుకోలేమనీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం హెచ్చరిక చేస్తున్నది.

ఈజిప్టు ప్రతినిధి (భద్రతామండలిలో) విశ్వరాజ్యసమితి పాలస్తీనా సమస్యపై చేసిన నిర్ణయాన్ని అమలుపరచకపోయినంత మాత్రాన సమితికిగా, దాని ప్రజాశక్తిగాని, భంగ మేమీ రాలదనీ, ఇదివరలో స్పెయిన్, గ్రీసు, దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై చేసిన తీర్మానాలు నిరుపయోగమైపోతే ప్రపంచం తలకిందులై పోయిందేమో లేదనీ, అలాగే పాలస్తీనా తీర్మా నాన్నికూడా త్యజించవలసిందనీ జెప్చి చేస్తు న్నాడు. పాలస్తీనా విభజన తీర్మానాన్ని అమలు జరిపితే, అది ప్రపంచకాంతికి దారుణ విఘాతంగా పరిణమిస్తుందని నునూ, అనికూడా ఇతడు హెచ్చరిక చేస్తున్నాడు.

మొత్తంగా ఈ సమస్య విశ్వరాజ్యసమితికి అతి గడ్డుసమస్యగా పరిణమించింది. దీన్ని సక్లంగా పరిష్కరించలేకపోతే, సమితి ప్రతి పక్ష పెద్ద దెబ్బ తగి కిమూల వాస్తవం.

విశ్వరాజ్య సమితి తన ప్రతిష్టాశం తెలుగు లాడుతూ పాలస్తీనా విభజన నిర్ణయాన్నే అమలు పరచుందో, లేదా ప్రస్తుత విపరీతిభాగినులకు గమించి లోగడ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించు కొని విశ్వ పాలస్తీనాసంపత్తి కృషిచేసుందో ఈ వారం కోజులలో జరిగే ఆగ్రరాజ్య రహస్యచర్చల ఫలితంపై ఆధారపడివుంటుంది.

జాతకశాస్త్రం

బ్రహ్మ శతావదాని చెల్లవిల్ల వెంకటశాస్త్రిగారు

జాతకశాస్త్రం నమ్మ తగిందా? కాదా? అని ప్రశ్నించుకుంటే? యితరులను తృప్తి పరిచడంమీద ఆలా వుండేగా తన్ను తానే తృప్తి పరిచుకొనడంకూడా కష్ట సాధ్యమే. 'జాతకచర్య'లో శేను వ్రాయడం ఆటూ యిటూ కాకుండా వ్రాశాను. శ్లోతివం స్పష్టంబ్రయత్నం. జాతక మహూర్త సిద్ధాంతాలు మూడూ మూడు స్కంధాలు—ప్రథమంలో వున్న జాతకభాగాన్నీ నమ్మక పోతే తదనంతరం వున్న భాగద్యయాన్ని మాత్రం నమ్మడం సంఘటిస్తుందా? అందుచేత నమ్మితే మూడూ నమ్మాలి. మానితే మూడూ మానాలి. అయితే మొదటి రెంటికన్న ఆఖరులో వున్నది నమ్మడానికి గ్రహణాలు బలం కల్పిస్తూ వున్నాయి. ఏవి ఘడియలో, లిప్తలో లేదాగా వున్నా అన్న టయిముకు—లేదా? అన్న రోజు రాత్రికే అందాం పగటికే (గూర్గగ్రహణ మయితే) గ్రహణం పట్టి తీరుతూ వుందా? లేదా? అందుచేత సింధాంతభాగాన్ని తోసిరా జనడానికి అవకాశం లేదు. మహూర్తవిషయంలోకూడా చాలా దృష్టాంతాలు కనపడతాయి. కాని యేలాగేనా పండిత పామరసాహారణ్యేనా విశ్వసింపచేసేది కావు, అదృష్టాంతాలు. కాశీ వెళ్ళేయ్యా రామా? హరి అంటేవెంటనే—గంగ లేదేదయ్య రామా హరి మాదిరిగావుంటాయి. నమ్మకం వున్నా. లేకపోయినా అగ్రవర్గాలలో యెవరోగాని అందటూ వివాహాదులలో దీన్ని ఆదరిస్తూనే వున్నారు. ఆదరించినా దీనికి జాతక భాగాని కున్నంత వ్యాప్తి లేదనే చెప్పాలి. జాతక భాగంలో యేకాంతమే తప్ప తక్కిన యావత్తూ అనుభూతికి సంబంధిస్తాయి. మహూర్తభాగానికి సంబంధించిన విశేషాలు చాలావరకు అనుభూతికి దూరంగానేవుంటాయి. ధూరకర్మ వగయిరాలక్కూడా మహూర్తాలు శాస్త్రగోచరంగా వున్నా వాట ఫలితాలు కన పడడం లేదు. యీ మూడు భాగాలలోనూ అంతో యంతో 'విత్తకరీ చ విద్యా' అనే యోగం జాతకభాగకే కనపడుతుంది. పూర్వ కాలంలోనే కాదు, యీ కాలంలోనే అయినా ఆ యీ జాతకభాగవల్ల పడుటా యిరవయ్యలా తప్ప నూర్నూ తేటా సంపాదన కావడం కన పడదు. కాని, ఒక బుద్ధిమద్దేశమేమిటో ఆ యీ శాస్త్రానికి యేనాడూ లేని (అమ్మనా డెటు గనే? పుయ్యల, అబ్బనా డెటుగనే పుయ్యల? చూ) మహాగౌరవాన్ని కలిగించాడు అతని పేరు యిక్కడ వుదాహరించవలసిందే కాని పేరూ పూరూ చెప్పకుండానే యే శక్తిని చెయ్యలు చెప్పేటప్పటికల్లా లోకం గుటు తిస్తుందో! అతడే నిజమైన చరిత్రపురుషుడని నా యాశయం కనక వుదాహరించలేదు. అతడి జాతకశాస్త్రంవల్ల ఆరించింది నూర్నూ తేటా కాదు—అతని ఇష్టానికి యంతమాత్రమే ధృవం కుడనుగ్రహిస్తే ఆ యీ సంఖ్య యింకో స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుందేమో? మనోరథానా మరటా? ప్రవాహా?

ధనిమల ఫారాల కన్న రింటూ వారివారి గృహ ద్వారాలలో కునికిటాటు పడే యీ శాస్త్రాన్ని ఆ యీ బుద్ధిశాలి సాధారణుడ కెక్కించి సంతోషించేస్తూన్నాడు. అస్య దాదులకు ఆ యీ శాస్త్రమహత్త్వం యిట్టిదని యితడే తెల్పడంచేత దైవజ్ఞులందరూ యితణ్ణి నిరామయాభ్యాసగ్రస్తంపన్నునిగా ఆశీర్వ చించవలసి వుంది. ప్రకృతాన్ని పుష్కరిమిస్తాను. 12 రాసులలో 9 గ్రహాలను బెట్టు చద రంగం ఆదారి యీ శాస్త్రజ్ఞుడు—విశ్వాసం వుండి ప్రశ్నించే వాళ్ళకు తోచిన సంఖ్యలు చెప్పడంలో అంతగా కష్టం లేదుగాని, కొందరు ఋషువారంగా ప్రశ్నింపరు. అప్పు టికి కొన్నాళ్ళకితం గలిగించిన జాతకుని చక్రం

యిచ్చి యీ జాతకునికి పెండ్లప్పుడు, సంతానం యేదికలోను అంటూ వంచనాబుద్ధితో ప్రశ్నిస్తారు. ఇట్టి సందర్భంలో ఆత్మక గోచరించినా చట్టవ అస్థిలం పలకడానికి ఆత్మి వోష్టకోడు; శాస్త్రమూ వచ్చదు. కొండలు కుండ పగల గొట్టనట్లు చట్టన వున్నదన్నట్లు చెప్పడమూ వుందిగాని, అది శాస్త్రసంప్రదాయం కాదు. మెల్లిగా ఆటయిమును గూర్చి వ్యాఖ్యానించడం మొత్తంలేటి, ప్రాణాపాయకరమైన జబ్బు చేసిందా? అంటూ నా ను న్నా నా ను న్నా ప్రసంగం నడిపితే దానివల్ల పుచ్చుకుడు సంతోషించి తనంతట తానే లోటు భరించేయకపోడు. నా అనుభవంలో వొక యితహాసం వుదాహ

రించి మఱి తరవా యి అందుకుంటాను. యానాం ప్రేంబిలవనలో యేదో కష్టవహారపు చిక్కవల్ల వొకానొక మహాకారు తల దాచు కున్నాడు. అతని కొడుకున్నా శేనున్నా నీల పల్లెనూల్లో బాగా చిన్నప్పుడు వొక క్లాసులో చదువుకున్నాం. ఆ పరిచయాన్నిబట్టి జాతకం చూపించడానికి నా దగ్గరికి వచ్చి నాచేతి కిచ్చాడు జాతకశాస్త్రాన్ని. ఆ సమయంలో కాకతాలింగా వొకానొక సుక్ర సిద్ధ జాతకశాస్త్రవేత్త నావద్ద వున్నాడు. ఆయన తనంతట తానే నాచేతి కిచ్చిన జాతకాన్ని పుచ్చుకొని ఆమహాకారు ఆడక్కం దానే యాదిపంగా ప్రశ్నించాడు—యేలాగ? యీ జాతకుడు యిప్పటికి నాలుగేళ్ళ పడకొండు మాసాలనాడు స్వర్గకుడై వుండాలి నిజమా? అబద్ధమా? చెప్పితే తరవాత తక్కిన విశేషాలు చెప్తూ ననేటప్పటికి ఆమహాకారు నిజవునా నిరయిపోయి, ఆయ్యా, యీ జాతకం మారండి గారీదే నండి. ఆయన సుఖంగానే వున్నారండి, అనేటప్పటికి బ్యోతిమ్మడు జంకా కొంకూ లేకుండా నీవు అబద్ధమడుతున్నావు. శాస్త్రం అబద్ధం యెన్నటికీ కాదు. చచ్చి నంతవరకా జరిగి వుండాలి అంటూ వాడిస్తూ ఆటయిములో సంఘటించిన విషయాలు కొన్ని తెలుసుకోవడానికి ఆరంభించాడు. ఆ విషయాలలో అంతకపూర్వం నివాసంగా వున్న కాకి నాడ పట్నాన్ని నదిలో యానాం కుటుంబంగా రావడం వొకటిగా తేలింది. తేలేటప్పటికి ఆవూరు యెందుకు వదల వలసి వచ్చింది? అని ప్రశ్నించేటప్పటికి మహాకారు యేవో కష్టవహారపుచిక్క లొచ్చాయి లెండి, అని నీళ్లు

న ములదానికి మొదలు పెట్టడం కనిపెట్టి, బ్యోతి మ్మడు—అలా చెప్పా; శేను ఆ యీ జాతకవల్ల గూర్చి అటయిములో మారకం జరిగు వుండాలని చెప్పడం సరిగానే వుంది. వాళ్ళకీ వాళ్ళకీ టూపీ పెట్టి యిలా బతకడంకంటే అనేకవిధాల ఆలా జరిగితేనే బాగుండేది. అని వ్యాకరించడాని కారంభించడం ఆ మహాకారుకే కాదు. నాకు వెంటుగానే తోచింది—చెప్పాచ్చే డేమిటంటే? ఆ యీ శాస్త్రజ్ఞులు చాలా మృదువుగా తాకడంగా శుభోద్దర్శంగా మాట్లాడడం నేర్చి వుండాలి. మంచితి కొంత గుణించి చెప్పినట్లే చెప్పిన భాగవారం చేసి చెప్పడం యొక్కం. అనేక కారణాలచేత జాతకచక్రంలో వున్న ఫలం వొకటయితే వక్రకు యింకొకటిగా గోచరించడం సంఘటిస్తుంది. అందుకే 'తస్మా దైవ ముపాసీత' అన్నారు. దైవోపాసనకంటే కూడా. వాళ్ళు కలవాడగా వుండాలి యీ శాస్త్రజ్ఞుడు అంటేనేకాని కొర్రులవెంబడి అబద్ధసాక్ష్య లిచ్చే పుణ్యపుణ్యుల తరగతిలో వాడుగా వుండకూడదు. పశ్యతత్పరత ప్రతి వారికీ అవశ్యకమే, మా చారు కాదు— 'నాలికా? తాటిపల్లా?' అంటారు అబద్ధాకారు లను సంపన్న గృహస్థులు. అందులోనూ జాతక

వేర్తలకు అదిమఱి ముఖ్యం. కవులనుగూర్చి చెప్ప నక్కటే లేదు. నన్నయ్య యేమన్నాడో: చూడండి? "నిత్యపత్త్యవచన మత్యమరాధిపాచార్య". అయితే ఆయనకు సత్యవాక్యతత్వవత్సం కవికి అంత అవశ్యకంగా కనపడింది. ఆలా కనపడడం ఆయన పూర్వజన్మపుణ్యం. యిప్పటి కవులలో అనేకులకు నన్నయ్యవాక్యం నచ్చడం లేదు. అది పూర్వజన్మకృతపాపం అను కోవాలి. నన్నయ్య పీఠికలో తనకు వేడుకున్న విశేషడానికి అనుగుణంగానే దానికి సంబంధించిన ఘట్టంలో రచనకూడా కనపడుతుంది. (1) "విమలయశోనధి! పురుషవృత్త మెటుంగుచునుండు....." (2) "నుతజలపూరితః కుసుమ ముకులు నూటిటికన్న....." యీత్యాదువల్ల దైవందర్శనం గోచరిస్తుంది. పోతన్నగారు వామనపాత్రలో అంతర్భవించి నట్లే నన్నయ్యగారు కమంధలపాత్రలో అంత ర్భవించిట్లు నాకు తోస్తుంది. జాతకవిషయం మళ్ళా కవిత్వంలో! దూకుతూ వుంది. చాలా జాతకాలకు కళిత్రసానాన్నిగూర్చి చెప్పడంలో కష్టం కనపడుతుంది. క్విశ్కత్రయోగం లేని జాతకమే కనపడదు. చట్టన ఆమాట చెప్పితే వాళ్ళ మనస్సు చివుక్కు మంటుంది. ఆ విధమైన జాతకాల కృషికి ద్విశ్కత్రయోగం పట్టదు. అనేక కారణాలవల్ల ఆ యీ దుశ్యోగం తప్పిపోతుంది. కొన్ని జాతకాలకు ఆ యీ యోగం పట్టినా యే వార్ధక్యంలోనో పడు తుంది యీ భావం చాలాజాగ్రత్తగా చెప్పాలి. యీ భావమే కాదు అన్ని భావాలూ జాగ్రత

గానే చెప్పాలి. అందులో కొన్ని భావాలు వట్టి జాగ్రత్తగా చెప్పాలి. నాకు తోచినమాట ప్రతివారిచేతికీ జాతకం యివ్వ కూడదు. యెండలో చట్టన అస్థిలం పలుకుతారు. అది మనస్సుకు చింతాకారణంగా పరిణమిస్తుంది. గుణదోషసంవాదం చేసి చెప్పే శక్తి నూటికి యే వొకరిదేటికో తప్ప వుండదు. అసలు జాతక చక్రాలు వేసేవారు యేమాత్రం పొరబడినా అది చెప్పేవాడిని బాంధలో దింపుతుంది. పూర్వం లేని శాస్త్రచిక్క సుమారు పాతికేళ్ళనుంచి కనపడుతూ వుంది. అది పిడపరి సోదరుల మతభేదం. ఆ సోదరులు పరస్పరద్వేషులుగా వుండేవారు గాని ఆ ద్వేషం కులవిధ్యగా వుండే శ్లోతిమేన్ని గుఱించి కాదు, క్రమంగా ఆ ద్వేషం కులక్రమాగతమైన విశ్వక్కుడా సంక్రమించింది. దానిద్వారా ఒకటిరోజున నక్షత్రం వొకరిపంచాంగంలో 20 గడియలు వుంటే మఱి వొకరిపంచాంగంలో 30 గడియలు వుంటుంది. దీన్నిబట్టి జనన కాల గ్రహదశా శేషం భేదిస్తుంది. దానితో తాటుతోదబ్బనంగా యావత్తూ భేదిస్తుంది. వారి పూర్వలతోవన వొకరు పూర్తిగా వదులుకొన్నారు. వొకరు మాత్రం అనుసరిస్తూ వున్నారు. కొన్ని గ్రహ

ప్రవేశాలు తలచు గా భేదిస్తూ వున్నాయి యీ భేదంవల్ల పుష్కరపుణ్యకాలం భేద (వొకటి రెండు రోజులు కాదు వాతాలు పక్షాలును) వుంది. యీ భేదం మూర్తిప్రభేదానికి పూర్తిగా బాధకం. స్పష్టగ్రహణం తెలిసిన సిద్ధాంతాలు మృగ్యలు. అందుచేత యీ మత దైవమయ్యం జాతకజ్ఞులను పూర్తిగా బాధిస్తూ వుంది. ఒక్కొక్క భావాన్ని సరిగా నిర్ణయించి చెప్పవలసివస్తే దైవజ్ఞునికి యెన్నో యోగ్యతలు వుండాలి. వాట్లలో ప్రధానం వాక్కుధి. దాని నాక్రియించే వుంటుంది దైవోపాసన. 'తస్మా దైవ ముపాసీత' అన్నారు దైవజ్ఞులు. నాకు యీవిద్య యించుమించు కవిత్వంతోపాటు (మాతామహా కుటుంబంలోనుంచి సంక్రమించింది) కులవిద్యే అయినా అంతతో విరమించక చాలా మంది పెద్దల శుశ్రూష చేసేకూడా కొన్ని విశేషాలు సంపాదించి వున్నాను. తుదకు యీమహానితనంలోకూడా ఆ యీ శాస్త్రాన్ని పూర్తిగా పెట్టుకొని 'ఇదవిత్తం' అని ఖండితంగా చెప్పడం దృశ్యాదృశ్యమే యీమాటనే శేను నాజాతకచర్యలో టిప్పణిలో వుదాహరించాను. నాడిగంధాలలో నా ఆయవునుగూర్చి రెండిటిలో 'పష్టితర్క క్రిమాణ' అని వచ్చింది. మారకశాస్త్రీగారు యెనదై చాటుగుం దన్నారు. యెన్నో గ్రంథాలు ప్రమాణం చూచారు. 78 వ సంవత్సరం జరుగుతూ వు యిప్పుడు; "మదిమి రెండవ బాల్యంబు" లోకొక్తికి వుదాహరణంగా కాలం చున్నాను. "దేవో నజానాతి కుతో మనస్యః"

గ్రామపంచాయతీల పునర్నిర్మాణము

ప్రజాప్రభుత్వమునకు గ్రామపంచాయతీలే ప్రథమ సోపానాలు

శ్రీ సరసంహదేవర సత్యనారాయణ

సామాజిక స్వేచ్ఛపరిపాలనా శాఖామంత్రివర్గము లకు శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు పంచాయతీ సంస్కరణ బిల్లును త్వరలో ప్రవేశ పెట్టవై యున్నారని ప్రతికూలలో ప్రకటించబడినది. రాజాపు శాసనస్వరూపమును అక్కడక్కడ శ్రీ చంద్రమౌళిగారు స్వీయభిప్రాయములను ప్రతికూలమున, బహిరంగ సభలలోను కృత్రిమమున వచ్చినారు. ఈ అభిప్రాయములలో రాసురాసు మార్పు కృత్రిమమువచ్చింది. మొదటి భావములు, ఆశయములు రాసురాసు మార్పుచున్నవి. బిల్లు ప్రవేశ పెట్టవలసి యే రూపము చూపునో దుర్భాగ్యముగా నున్నది.

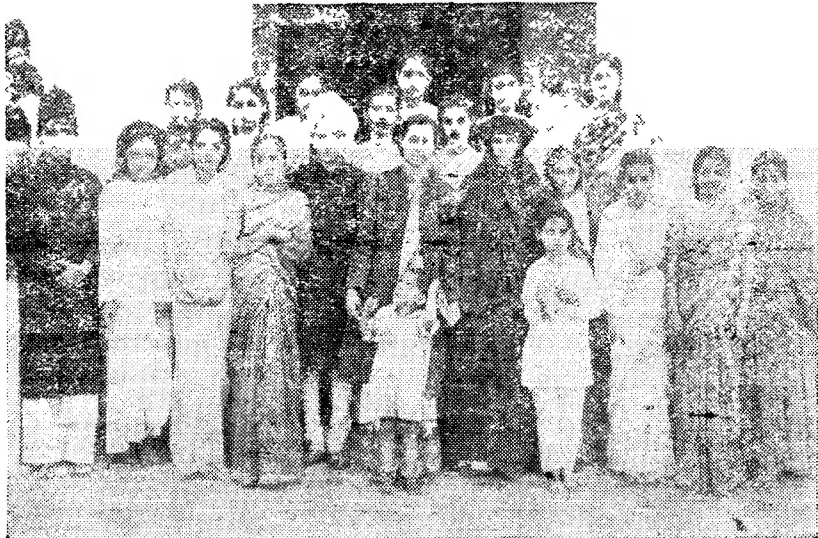
కాంగ్రెసువాద ప్రభుత్వాధికారమునకు మొదటిసారి వచ్చినపుడు శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు పంచాయతీ బిల్లు స్వరూపమును కృత్రిమమున వచ్చినారు. స్వాతంత్ర్యము వచ్చినా, రాకపోయినా సామాజిక స్వాతంత్ర్యము ప్రభుత్వము వారు ప్రజలకు కలుగజేస్తారని ఆశ పెట్టారు. అయితే యింతలోనే యుద్ధము వచ్చింది. కాంగ్రెసు మంత్రివర్గములన్నీ అంతరించాయి. అద్వైతజన్మ ప్రభుత్వములు అవిచ్ఛిన్నముగా ఆరు సంవత్సరములు అభ్యర్థము వహించివి. మన రాష్ట్రములో అద్వైతజన్మ ప్రభుత్వకాలములో దుర్భాగ్యముగా నూతన పంచాయతీ బిల్లును నియమము చేయుటకు ఒక కమిటీని వేసిరి. ఆ కమిటీని వేడికసమర్పించెను. పంచాయతీ బిల్లు అనుకున్నది ఒకటి. శాసనమైనది ఒకటి. ప్రజాప్రభుత్వమువారు కలకాలమునుండి పోరాడిన అనుకూల పంచాయతీ శాసనమును అద్వైతజన్మ ప్రభుత్వమువారు గవర్నరుచే శాసనం చేయించారు. ఈ శాసనం ప్రకారం పంచాయతీలను జిల్లా కలెక్టరులకు వచ్చుచెప్పినారు. గ్రామాధికారి మొదలు జిల్లా కలెక్టరువరకు ఈ శాసనం ప్రకారం అందరూ అధికారులే. బ్యూరోక్రాసీ హయామే కలకాలం చూచాయందుటకు గ్రామాదులకు ఎట్టి స్వాతంత్ర్యము లేకుండగా పునర్నిర్మాణము దురాదాక్షిణ్యములమీద ఆధారపడిబిల్లు పంచాయతీ శాసనం కావించబడింది. ఇది పంచాయతీ శాసనము కాదనీ, జిల్లా కలెక్టరుకు గ్రామాదులపై అధికారము చూపాయందుటకు "Free Charter" జబరదస్త్రీ శాసనము కలుగజేసినాననీ పలువురు పంచాయతీ అసభ్యులు ఆ బిల్లుపై అభిప్రాయము కృత్రిమమున వచ్చినారు. బహిరంగసభలలో శ్రీచంద్రమౌళిగారు గావించిరి. యుద్ధము ముగియగానే అద్వైతజన్మ ప్రభుత్వ ముందరించినది.

పంచాయతీ శాసనమునకు పులిటిలోనే సంధి కట్టినది. తిరిగి శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు నాయకత్వమున రాష్ట్రములో మంత్రిత్వ మేర్పడినతోడనే గవర్నరు పంచాయతీ శాసనమునకు ముందుగా స్పష్టిచెప్పినారు. నూతన శాసనము ప్రవేశ పెట్టుటకు అప్పటి సామాజిక స్వేచ్ఛపరిపాలనామంత్రిగారు భామన్ గారు, తిలక్ గారు జరిగిన ప్రథమ ఆంధ్ర రాష్ట్ర పంచాయతీ సభలో వెంటనే పూనుకొందుమని వాగ్దానం చేసినారు. ఇంతలోనే మంత్రివర్గములో మార్పులు వచ్చినవి. క్రొత్త కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గము అధికారములోనికి వచ్చినది. శ్రీ చంద్రమౌళిగారు మదరాసు రాష్ట్రీయ పంచాయతీ సభలో తాము మహాత్మా గాంధీగారి ఆశయ ప్రకారము, కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము యంతకాలమునుంచి వెనుకబడియున్న పంచాయతీ శాసనమును ఆదర్శప్రాయముగా ప్రజలకు పరిపాలనావిధానములో తరిగివేసిచ్చి పాల్గొనుట కర్తవ్యమేయందుకు నూతన శాసనమును అమలులో పెట్టెదమని ఉన్నతభావములను కృత్రిమమున వచ్చినారు. అనుకున్న కాలముకంటే ముందుగానే దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినది. కాని పల్లెటూళ్లు స్వయంపాపకత్వము కలిగి స్వాతంత్ర్యము అనుభవించుటకు శృంఖలాబద్ధముగాని

స్వతంత్రపంచాయతీ శాసనమునకు యంతను నోచుకొలేదు.

పంచాయతీపరిపాలన భారతదేశములో అనాదినిధమైనది. సాంప్రదాయ కమైనది. రాజులు మారినది, రాజ్యములు తారతమ్యమైనవి, గ్రామస్థానము స్వయంపాపకత్వము కలిగి సకల సంపదలతో తలచుకున్న స్వాతంత్ర్యముతో విరాజిల్లు కాలం పొడిచింది. కాని నేడు గ్రామస్థానము కలకాలము, రాజకీయ పార్టీలకు మతవిశేషములకు అటవీ టైనువి. ప్రభుత్వము వారు ప్రవేశ పెట్టే నూతన పంచాయతీ శాసనము కలకాలము, పార్టీలకు కలహములకు అస్థిరము కలుగజేయుటకునే తేసి సుస్థిరకాలం నెలకొల్పుటకు అనుకున్నట్లుగా నుండవలెను. దేశములోను, రాష్ట్రములోను, కేంద్రములోను ఉండు ఏ యేమిది మంచి రాజకీయ నాయకులలో పరిపాలన జరుపుటగాక, రాజ్యాంగవ్యవహారమునందు ఉండు పాల్గొని సమానహక్కు బాధ్యతలు వహించు నట్లు పరిపాలనా విధానము మార్పు చెందవలెను. ఇదే దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినందుకు

అజ్ఞానము, దారిద్ర్యము, పల్లెటూళ్లు గోగభూయము లైవి. నూటికి 92 మంది నిరక్షరాస్యులు. దరిద్రదేశత తంకమాడుచున్నందునకు ప్రభుత్వ నిరక్షరము యేమదేత దేశములో సీతము కట్టుకొని కూర్చుంటున్నామే. ఈ మూడు పీఠాచులు లను పోగొట్టుకొనటకు గ్రామ పంచాయతీల తగిన అధికారపవత్తి కలిగియుండవలెను గ్రామ పంచాయతీలు తమ ప్రాంతములలో, ఆరోగ్య మభివృద్ధి సరదులకు వైద్య సహాయము నిమిత్తము—పారిశుధ్యభివృద్ధికి యంత ప్రయత్నమేమను వియోగపరచవలసియున్నది. గ్రామకోడులకు గ్రామసహదారిలకు ద్రవ్యము కావలసియున్నది. ఎన్ని గ్రామాలకో బాటలు లేవు. మరకాలములో మోకాలులోను బంబాబాడిలో దారులు కూరుకొని పోవును. పల్లెటూళ్లలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు లేని స్థానములెన్నియో కలవు. ఈ బడిలో చదువుచున్న నాలుగు ముక్కలు నాలుగళ్ళలో మరచిపోయేవాళ్ళే. యోజన విద్యా వ్యాప్తి కావాలి. ప్రతికొ పాసమునకు ప్రజలు అలవాటు పడాలి. పుస్తక భాండాగారములు ప్రతిస్థానం పడాలి.

నలందా కళాశాల విద్యార్థినులు మహాత్ముని ప్రథమ మాసిక సందర్శనలో 'పిల్లల ఉత్సవం' ఏర్పాటు చేశారు.

ప్రధానమైనది, ఈ ఆదర్శము మీదనే స్వతంత్రపరిపాలనా సాధనమునకు పునాది వేయవలెను. ఈ పరిపిరియమీద గిట్టుపెట్టిన మన పంచాయతీ శాసనము యేవన్నీ తేలుకో నిర్ణయించుకోవాలి.

ఏ సంవత్సరము చిరకాలము వర్షాలంటే బహుజనాదరణ స్వతంత్ర అధికారపవత్తి కలిగి వుండాలి. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన నూతన బిల్లులో ఈయందూ మృగంగా కనిపిస్తున్నాయి. దాదాపు పది సంవత్సరములైనది. పంచాయతీలలో యెన్నికలు జరిగి, ఈ పదేళ్ళ సుంచి వీటి అలన, పాలన చూచేవారు లేరు. బాహుబట్టి వున్నాయి. శాసనసభా వోల్టర్ల వీరి వోల్టర్లు. ఈ పాత వోల్టర్లతోనే క్రొత్త పంచాయతీలు అమలులోనికి వచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు స్థిరపరిచారు. కయోజన వోటింగు తర్వాత అమలులో పెడతారట. ఇన్నాళ్ళనుంచి లేని తొందర యంతలో యేమి మునిగి పోయింది. శాసనము కానివ్వండి. పంచాయతీ స్వరూపము తేలినవ్వండి. నయోజనులకు వోటింగు హక్కు రానివ్వండి. అప్పుడే యెన్నికలు జరపండి. పాత పంచాయతీలకు అనుకూల కాపర మెందుకు?

పంచాయతీలు చిరకాలము వర్షి గ్రామ పునర్నిర్మాణకి తోడ్పడాలంటే స్వతంత్ర ధన స్త్రోమము కావాలి. ఆరోగ్యపవత్తి లేనిది యే సంస్థానిలవలెను. గ్రామాదులు నేడు వాసయోగ్యముగా లేనందుకు కారణము—అనారోగ్యము,

ఈ కార్యప్రచారిక అమలులో పెట్టాలంటే యిప్పుడు లోకము నెప్పులలోనుంచి యిప్పు ఆరువైపులు ఆదాయం యెండుకూ సరిపోదు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందంటే పరపరి పాలన పోవడమే కాకుండాగా పరాధీనత పోయిందని ప్రజలకు తెలియాలి. తమ ద్రవ్యాన్ని తమకు సమకూర్చుకొని దానిని వినియోగపరచుకొనే సమర్థ ప్రజలకు కలగాలి. ఇట్టి అవకాశము గ్రామప్రజలకు కేంద్రప్రభుత్వము, రాష్ట్రప్రభుత్వము కలుగజేయాలి. అందుకు గ్రామపరిపాలనాసాధనము కలుగజేయుటకు గ్రామపంచాయతీలకు స్వతంత్ర ఆదాయముపై అధికారము కలుగజేయాలి. స్థానపరిపాలనా శాఖామంత్రిగారు యింతవరకు గావించిన ప్రసంగములో భూమిపన్నులో నాలుగవంతు భాగము యిస్తామన్నట్లు ఆశించివినారు. ఇంతలో పంచాయతీ సభలలో ప్రభుత్వమువారిని లోకము నెప్పులలో వాటాయే కాకుండాగా భూమి పన్నులో భాగము యిస్తారోరిరి. నూతన శాసనములో ఇట్టి ప్రకటనమీదురు వున్నట్లు కనబడలేదు. పరప్రభుత్వపరిపాలనక్రింద భూమి పన్ను మట్టుకొనుటకు మీలేదేమానని పంచాయతీలు వెచ్చి ఊరుకున్నాయి. ఇప్పుడు ఆ భయ ముక్కరలేదు. స్వతంత్రపరిపాలనకు గ్రామ పునర్నిర్మాణ పునాదికట్టుటకు లేనిచో సాధనము కూలును. భారతదేశముని రిపబ్లిక్కు పరిపాలన వ్యక్తిపాలనాలంటే ప్రతి గ్రామమున పంచాయతీలు "మోతు రిపబ్లిక్" పరిపాలనా

సాధనము కలిగియుండాలి. పంచాయతీలే గ్రామాధికారులు కావాలి. గ్రామపరిపాలనకు కావలసిన సిబ్బందిని వినియోగించుటకు పవత్తియు అధికారమును కలిగియుండాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ఆదాయపు పన్ను, గుంకములు, వైశ్య, తపాలా, యెట్లు స్థిరమైన ఆదాయము కలిగియున్నవో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు అనుభవపు పన్ను, స్థాంతుద్యుట్టి, కోర్టుఫీసులు ఎట్లు స్థిరమైన ఆదాయము కలిగియున్నవో గ్రామపంచాయతీలకు కూడ స్థిరమైన ఆదాయము - గ్రామీణముగా ఉండిన కోని గ్రామపంచాయతీ శాస్త్రము కలిగియుండును. ఇందుకు భూమిపన్ను చిహ్నము పంచాయతీల పరము కావాలి. భూమిపన్ను గాతే రాష్ట్రీయ ఆదాయం సన్నులదాయం పన్ను వచ్చును. త్రాసుడుపన్ను 17 కోట్ల రూపాయలు ఉండును రాష్ట్రమునకు పోతే రాష్ట్రపరిపాలనకు యేమి లోటు వచ్చినది? ఈ లోటు భర్తీ చేసుకొనుటకు 'అమృతం' పన్ను విధించుకున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు వైశ్యాళమునకు ఎన్నమిచ్చేసే 30 కోట్ల రూపాయల నల్లముదు ఆదాయం పోతే కేంద్రప్రభుత్వం విసాలాతీసిందా? ఇకకంటామన్న, కట్టెపన్నుద్యుట్టిలు వ్యర్థమైనాయి. ఉప్పుపన్నుపోతే పొగాకుపై ఆదాయం పెచ్చింది. ఆలాకే బూమి పన్ను యావత్తు పంచాయతీల అధీనంచేస్తే ప్రభుత్వమువారికి రాష్ట్రములో నికరాదాయంలో నష్టమెంత? భూమిపన్నువల్ల వచ్చే ఆదాయం ఏడు లేక ఎనిమిది కోట్లంటుంది. గ్రామ సిబ్బందికి దెబ్బకొట్టాలి ఉద్యోగులకు ఖర్చుపోగా ప్రభుత్వమువారికి మిగులుకున్నది స్వల్పము. ఇది అగ్రికల్చరలు ఆదాయమునద పన్నువేస్తే భర్తీ అవుతుంది. భూమి పన్ను పంచాయతీలపరంచేస్తే గ్రామసిబ్బంది పంచాయతీ అధీనులలోనికి వస్తారు. అప్పుడు గ్రామాధికారులు తహసీల్దారులు కలకల్ల కరుణాకాక్షునితనములకు తెలియగలగా గ్రామ ప్రజలపై దృష్టిపెట్టుకొని గ్రామసౌభాగ్యము కొరకు పాలుపడి గ్రామసేవ యెనెప్పురకు. పౌరులకు బాధ్యులయ్యెదరు. బాధ్యతాయంత పరిపాలన యేర్పడును.

కేంద్రప్రభుత్వ అధికారులకు కేంద్రప్రభుత్వ ఉద్యోగులు యెట్లు బాధ్యతతో తమ విధుక్రీడధర్మములను నిర్వర్తించుచున్నారో, రాష్ట్ర పరిపాలనలో మంత్రివర్గమునకు వివిధశాఖలలోని ఉద్యోగులు తమ నిర్దిష్ట ధర్మములను నిర్వర్తించి ప్రభుత్వ ఆదేశములను అమలులో పెట్టి అజ్ఞాన బద్ధులై ప్రభుత్వ నిర్వహణమునకు తోడ్పడుచున్నారో, ఆ రీతిని గ్రామపరిపాలన స్వతంత్ర నిర్వహణమునకు గ్రామ ఉద్యోగు లందరూ పంచాయతీల అధీనమున పనిచేయవలయును.

పంచాయతీల నేడు కోరేది సామాజిక పరిపాలన వాటా కాదు. రూపాయలో ఆదా వాటా పాలన కాదు. జిల్లా పార్టీలు వెంటనే రద్దు కావలెను. లోకమునెప్పు అంతయు యే గ్రామమున కాగ్రామపంచాయతీ ఘనమున చేర్చవలెను. దీనితో పాటు భూమి పన్ను యావత్తు పంచాయతీ చిట్టాకు రావాలి. వృత్తి పన్ను, ఇండ్లపన్ను, మార్కెట్టు, బండ్లపన్ను, శేవు పన్ను, చేపలవేలం మొదలగు ఆదాయములతో పంచాయతీల నిధులు వృద్ధి పరచాలి. అప్పుడే పంచాయతీలు గ్రామ పారిశుధ్యము, ఆరోగ్యమునకును ఖర్చుపెట్టి గ్రామస్థానము వాసయోగ్యములుగా జేయగలవు. బాటలు జేయగలవు. విద్యను వృద్ధి పరచగలవు. గ్రామరక్షకసేబ్బాదిని ఏర్పరచగలవు. గృహ పరిశ్రమల వృద్ధిపొందించగలవు. గ్రామములు స్వయంపాపకత్వమునకు దోహద మొనగగలవు. అప్పుడే పంచాయతీ పరిపాలనమున గ్రామ స్వతంత్ర రిపబ్లికులు విరాజిల్లును. ఇట్టి స్వతంత్ర పంచాయతీల నిర్మాణము

ఇయా పీప్లె

అల్లాగే లాహోర్ లో కూడా ఒక ముస్లిం పత్రికారచయిత, ప్రొద్దుననే నాతో బయలుదేరివస్తూ, మూల్ పద్ధతి అనేకమంది హిందూస్నే హితును కలుపుకున్నందుకు చాల శర్వపడుతున్నట్లు నేను గ్రహించాను. ఆయన చాలమంది హిందువులను చూపించగలిగాడుగాని ఒక్క సిక్కును కూడా చూపించలేకపోయాడు.

గండు చీమ స్వగతం

"నిరంజన్"

అదిగో చూడు! చూడు! అచీనుల్ని చూడు! పన్ను పన్నుగా ఎర్రఎర్రగా నలుసులున్న హీనంగా ఉన్న ఆకన్నీలూ పాపస్వభావంగా ఉన్న చూడు! అవి ఎర్రచీమలు. సంస్కృతంలో పిపిలక లనేది వాటిని. నేనే గండును. ఎన్ను గండువంశంలో ఉన్నాను. అచీనుల్ని చూస్తే నాకు భలే నవ్వువస్తుంది.

హా! హా! హా! వాటి వాలంమాడు! వాటి నవకతీరు చూడు! నువ్వులో కనపడకుండా కలిసిపోయి ఎలా లకలకలాడుతున్నాయి. నేను లేచి నిలబడితే, నా తల ఆ కాన్నీల అంటుకుంటుంది. నూన్ యెడల వెలుగులు అయినట్లయితే నా నువ్వులలో కాంతి కుక్కలు పోసి నాకు చుట్టిన నావంట్లో బిగియబట్టినట్లు ఉంటుంది. ఇంక! నేను బుద్ధులైనవారి కన్నె గడ్డిపోగులా ఒక్కచేతిమీదుగా ఎ అదూరం లాక్కోవాలి! ఆ వాటికేసి చూడు ఆ కన్నె చేతున్నయ్యో—చచ్చిపోయి న అక్కల పురుగుల చీమలు కనినా లాగితే పోతున్నాయి. నాకు వాటికి కన్నె తల భయానకమైన తాళిమ్యం! నిజం చెబుతున్నాను. నాకు వాటిని చూస్తే వంచి ఉపాసగా ఉంటుంది.

నా కాళ్ళు చూడు. వాటి కాళ్ళు చూడు— ఎర్రగానీ పొరలుగానీ నా పాపానికి, అందుకుండా—అంత తేలికపాదం వాటి. కాన్నీల నా కేగదు, మున్నెత్తులోకి ఇంతకన్నీల కోరికోగిన పదమూడు విముడి? కాని అచీనులు రెండు కోస్తే చచ్చి పోతాయి. తోనే పూర్తిగా సంక్రమిస్తే నేను ఉన్నాయ్. తిలుచుకుంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. అయినా ఏమనుకొని ఏం ప్రయోజనం. అవి చీమలు, వాటి స్వభావమే అంత!

అవి అసలే చిన్నవి, అందులో నేనువరి అనుకుంటున్నాను అవి నాదృష్టికి సరిగా అనడం లేదు. కాని అతి చిన్నవైన నా ఆకన్నీలను బిగిస్తూ నా నొబ్బికి నేను పిందో వంటకం చేశానో, వాటి కల రూపు అంతా నాకు ఇచ్చే గుడ్డుగడ్డకమే అవుతుంది. కారణం చీమలు తుద్రుమెనవి; అందుచేతనే వాటి మోరాకని పెట్టడానికి ఆటే సేపు పట్టుకు. చీమ జాతి గురించి గండు భాషలో నేనొక గ్రంథం ప్రాచుర్యంపొందాను; ఉపన్యాసాలు కూడా ఇవ్వాలి అది. చీమల సమాచారం చీమల గురించి విషయం అంటూలేదు. గండుజాతికి అంతా నేనీహం మొదలు! అందుచేతనే చీమలకు పురావృత్తిగా ఉండడం అసంభవం. కారణం, అవి చీమలు, కేవలం చిరుచీమలు, చీమల మింగే ముక్కాదు. చీమలకు కూడా ఎట్టితో ఇట్లు కట్టకోడం తెలుసునని ఒక వదిలి ఉంది దీన్నే స్పష్టంగా పోషనకు ఉన్నది ఏమంటే, చీమలు సాహస్యవిధ్య గండు జాతివద్దనే కేర్చుకున్నవి అని. లేకపోతే, చీమలకు ఇటువంటి మామూలు చీమలకు, సంస్కృతభాషలో పిపిలక లనబడే ఈ ఎర్రచీమలకు ఇది ఎట్లా తెలిసిఉంటుంది?

చీమల్ని చూస్తే నాకు జాలి వేస్తుంది; వాటికి ఎలాగోనా ఉపకారం చెయ్యాలని నాలో ఆశ్చర్యం ఉత్పన్నం బదులుదేరుతుంది. కొన్నాళ్ళపాటు సభ్యగండుసమాజం విడిచిపెట్టి, చీమచీమ్య నివసితా చీమ సంస్కార కార్యక్రమసాధనలో అమర్చుకొని నిమగ్నమై ఉండాలని అనికూడా నాకు ఆలోచన పోతోంది. ఆ చీమలు పలకల్లా పోలచేసి తెచ్చుకున్న నాలుగు పంచదార పలుకులు ఎలాగోనో గుర్తుకొని, రాత్రిళ్ళు వాటి కన్నాలోనే కాళ్ళు చేతులూ బాంబాపుకొని పడుకుంటూ యావట్టితమా వాటి మధ్యనే వెళ్ళిపోయానికి కూడా నేను తయారుగా ఉన్నాను—నా ఈమహాత్మర త్యాగంవల్ల చీమ జాతి ఈపజ్ఞాత్రమైనా ఉన్నది పొందే అవకాశం ఉన్నదని తోస్తే.

కాని చీమలు ఉన్నతి కోసం— అవి, వాటి పంచదార అనే తింటవి; వాటి ఇంట్లో ఒక ఇంటి—కారణం, అవి చీమలు, పూర్తిగా చీమలు. కాని నేను గండులమైనా దన, చీమల ఉన్నతని నాధిపతి బాధ్యత మాదిరి కానుంది; అందుచేత వాటి చక్కర మేం తినాలి, వాటి కన్నాలో నేం నివసించాలి. మేమే కాదు, మా అన్నదమ్ముల పిల్లలు, మా వేదకోడలు, మా బాంబుగులు కూడా. వాటి చక్కర మే మెందుకు తినాలి? వాటి కన్నాలో మే మెందుకు నివసించాలి? —అని ఎవరో నా కన్నీల నే, దానికి నేను చెప్ప గల ప్రధానకారణం లివి:—

అవి చీమలు, మేము గండు; కెంకో కారణం మేము సాహస్యవిధ్యకు పేరు ఉన్న తిని సాధించుకోవలసిన ప్రతిదీక్ష ను అమలు

ఉన్నాము. అందుచేతనే మేము వాటిచక్కర తినాలి; వాటి కన్నాలో బస చెయ్యాలి. మా కోకారణం, మా ప్రయత్నభూమిమైన గండుకోసం వ లికెట్టి వచ్చిన మేము, ప్రవాస దేశానివాణాకోసం ఆధికంగా చక్కర తినడం అవసరం. నాలుగో కారణం, విదేశంలో ఒక విజాతిమయ్య నివసించి ఉండవలసి, నానా వ్యాసాలు మాకు సోకవచ్చును. ఇందువల్ల మేము ఆశ్చర్యజాల బలకమ కూడా బలకమవుతున్నాము. మాకు ఎంతటి గుర్రం వచ్చిపడ్డది! కాట్టి మేం చక్కర తిన వలసిన తప్పదు. కన్నాలో ఉన్నప్పటికీ అంతా మేము, మా బావ మరుదులూ కలిసి పోగాల ప చుకొని తీసుకోవలసి కూడా తప్పదు. చీమల గనక అడ్డు చెప్పిట్లయితే, వాటిని అక్కర్లేలు అని అంటాము. మేమ కూడా చక్కర తినాలి; మాకు కన్నాలో ఉండకపోతే, అవి అవిధానం ప్రారంభించిట్లయితే, మిరంగులూ చీమలు, తొంద్ర పిపిలకలు, అవి గండుభాషలో వాటికి విస్తృతంగా పట్టినాం. ఎక్కడ నామలకు బంధకన్న చేయగలిగిం నేమిటి?

అయితే పంచదారంతా మారే తీసుకుంటే చీమల వినియోగం, ఆకాలోకి అవిమారు క్రమించి వచ్చిన. అదేమో నాకు తెలియదు. తిండికి,

ఇట్లూ కరువు వస్తే ర వచ్చును; కాని చీమలు కొంచెం పస్తాయించి, ఒక్కవిషయంగాత్రం జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోవాలి—మిగిలిన పద స్వచ్ఛమైన తమ రకంగా పదమృద్ధి అనే సువక కాశాన్ని ఇలా చేయాలిగా జాగ్రత్తగా చూడడం ఎంతవరకు భావ్యమో అది కొంచెం ఆలోచించి చూసుకోవాలి. మేముంటే, దీక్ష గురువు వచ్చివా, శృంగులతమా కాంతి కిందం అభావం కేగనివ్వం. చీమలు ప్రస్తుతం ఉన్నతి పొందాలి; మన హేమ, క్రింది చక్కర భక్షించాలి. ఇటువంటి సమయం వీర్యాశ్రేణి నా చేతులమీదే, కాంతి శృంగులతలు నిలుస్తాయి. నేని పక్షంలో నుముల ఘర్షణ జరగడానికి అడ్డముంటుంది! మా తలబాద పక్ష భారం సామాన్యమైనది కానందన ఇంత దూరం నేను విచారణ చేయవలసివచ్చింది.

చక్కర అభావం వల్లనూ, కాంతి శృంగులతల అతిక్రమణల నూ, చీమ జాతి, చచ్చి పోతే ఏంకావాలి? అట్లా అయిన నాడు, ఉన్నతి ప్రచారం చేయడంకోసం మేము మరోచోటికి పోతాం—కారణం, మేము గండుజాతి గండు, ఉన్నత పదప్రభావంవల్ల మామతి చాలా ఉన్నతమైనది.

(రవీంద్రుని అను రించి)

మన భాషా సమస్య

శ్రీ జి. యన్. సూరి

ఈ మధ్య డోమినియన్ పార్లమెంటులో శ్రీ శ్రీ శాఖా మంత్రి జాన్ ముర్ఫీయి గారిని సభ్యుల సభాపతి హిందూ స్థానంలో క్రైస్తవే కాదు. మంత్రి ముర్ఫీయిగారు సమాధానాన్ని మళ్ళీయాళ్ళలో మనవిచేశారు. సభ్యులందరూ ఘర్షణ నవ్వి తరువాత కార్యక్రమానికి తలబడ్డారు. ఇది ఢిల్లీ పద్ధతి. అమధ్య మద్రాసు

తన్న తిప్పలను మాని చిరునవ్వు నవ్వి ఒక్క కాపా దిసిరి వేస్తాడు. వెంటనే వాళ్ళల్లో ఒకరి మాట ఒకటి అరంకావడం పోతుంది. రాళ్ళు తెచ్చుకు ఒక డిం చేసున్నం పట్టుకుని ఇంకొకడు తయారవుతాడు. దానికో గొల్తుర కట్టడం ఆగిపోతుంది. దేవుడి ఘనత నిలబడకుండు. పదిమంది ఒకచోట సమావేశ

కోట్లు ఉంటుంది. దానిలో దాదాపు మూడు కోట్లమంది బెంగాలీ మాట్లాడుతారు. ఈ భాష లిపి కొద్దిమార్పులతో ఉన్నదేవనాగరి. సంభాషి సంబంధించిన భాషలను ఒకటి పేరుపై లక్షలమంది, నీటి నల్లభేరులమంది, ప్రవృత్తి లక్షలమంది, బెంగాలీ, బస్తానీ, బ్రహ్మజా మొదలైన భాషలను మిగతా భాషలు మాట్లాడుతారు. ఈ భాషలు చాలవరకు ఉరుదుకు సన్నిహితంగానే ఉంటాయి చెప్పనచ్చు అధికసంఖ్యాకులకు అరంకావటాన ఇంగ్లీషుతోబాటు ఉరుదును వాకిస్తాన్ రాజభాషగా నిర్ణయించారు. జంబనే తూర్పుబెంగాలు రాష్ట్రంలో కలవం బతులు చేరింది. బెంగాలీభాషకుకూడా ప్రాచీనత్యం ఇవ్వక తప్పేట్లు కనబడదు.

మన హిందూస్థానంలో భాషామయ్య మరింత క్లిష్టమయింది. ముక్కోటి చేనతలు, ముప్పయిఅయిదుకోట్ల మానవులు, గూలనడై భాషలు ఉన్న మహాదేశం ఇది. ఇక్కడ అధిక సంఖ్యాకులు హిందూస్థానీకి సంబంధించిన భాషలను మాట్లాడుతారు. ఇందుకోట్లు మాట్లాడే మరాఠీ, ఒకకోటి బిరియా, మూడు కోట్ల బెంగాలీ, మూడున్నరకోట్లు తెలుగు, రెండుకోట్లు అరవం. ఒకకోటికి తక్కువగా కన్నడం, 90 లక్షలు మలయాళం, ఒకకోటి గుజరాతీ మొదలైన భాషలకు హిందీకి అతే సంబంధంలేకపోయినా సాధారణవ్యవహారాలకు కావలసినంతవరకైనా అరంచేసుకుంటారు. అదిగాక ప్రాంతభాషలలో జనాభానుబట్టి ఉత్తర వైశీ, ఇంగ్లీషుభాషల తర్వాత హిందూస్థానీ వస్తుంది. ఈ భాషమీద పురుషోరకటాకి ఆరు మాసాలకంటే అవసరంలేదు. దీని లిపి దేవనాగరి కావటాన దీనినే కొద్ది మార్పులతో ఉపయోగించే ఔత్తరాహిమయ, సంస్కృతం చదువుకున్న దాక్షిణాత్యులు ముఖంగా నేర్చుకోగలుగుతున్నారు. ఇలాంటి కారణాలవల్ల మన జాతీయప్రభుత్వం హిందీని రాజభాషగా నిర్ణయించింది.

ఇది ఇట్లా ఉండగా ఇంగ్లీషు భాష మరొక సమస్య తెచ్చిపెట్టింది. ఈ భాషకు మన దేశములో ఒక విస్తృత ప్రాతినిధ్యం ఏర్పడ్డది. ఇన్నాళ్ళు ఇది మనకు రాజభాష. ఉన్నతవిద్య యావత్తు ఈ భాషలోనే నడిచింది. ఆగ్రిక సాంఘిక రాజకీయాది సర్వవిషయాలలోనూ దీని ప్రాచుర్యం గోచరిస్తుంది. ప్రపంచాన్ని చూడడం సంగతి సందర్భాలను తెలుసుకోవడం దీని మాఖం

(16-వ పేజీచూడు)

"మైక్ ఓక్ ఎక్స్క్యూజనరీ" అనే చిత్రంలో నాయికా నాయక పాత్రలు ధరించిన బార్బరాబైల్, కిరీకమూర్తిలు ఈ బగన్నాటక రంగంలోకూడా నాయికా నాయకులుగానే వుండటానికి తమ ఏర్పాటు ఈ మధ్యనే జరుపుకున్నారు.

కానన సభలో ప్రధాని రామస్వామి రెడ్డిగారిని ఒక పభ్యుడు ఇంగ్లీషులో ప్రశ్ని చేశాడు. ప్రధాని రెడ్డిమూర్తీ తమిళంలో ప్రత్యుత్తర మిచ్చారు. మార్గం కాతెదని అన్ని వైపుల నుంచి కేకలు బయలుదేరినవి. తర్జున చేతులూ నిక ఉద్యోగుణ్ణి విగ్నాటు వెయిస్తానని అధియ మిచ్చారు స్పీకరు శివ మర్కటం గారు. ఇది ఇక్కడి పద్ధతి. వ్యూహజ్య సమితిలో ఎవరి మాతృభాషలో వాళ్ళు ప్రసంగిస్తారు. చెవులకు తిగిలిండుకున్న పోమలగ్యాగా సభ్యులు వారి వారి భాషలలో ఉపన్యాసం అనువాదాన్ని ఎప్పటికప్పుడు వింటూ ఉంటారు. ఇది అక్కడి పద్ధతి.

ఈ సందర్భంలో చిన్నప్పడు బైబిల్లో చదువున్న కథ ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తుంది. శివుడిని ధిక్కరించి ఆకాశంలోకి ఎక్కిపోయేయకు కొందరి అశ్వన్నతిమైన గోవులం కట్టడానికి పూనుకుంటారు. క్రమంగా అంతిములు నిర్మాణం అవుతుంది. ఇంతలో దేవుడు వాళ్ళు పడు

నియమంపై పట్టుదలకోసం మాతృభాషాభివాసం విస్తరిస్తే ఈ బైబిల్ తమకు నిర్మాణం ఎంతవరకు కొనసాగిందో, అనుకున్న కార్య నిర్వహణకూడ అంతగా కొనసాగుతుంది.

ఏమరుమూల చిన్న దేశంలోనో తప్ప అన్ని ప్రాంతాలవాళ్ళూ ఒకే భాష మాట్లాడరు. ప్రాంతాల్లో ప్రావెన్యరాష్ట్రంలో మాట్లాడే భాష పారస్ పర్యవహానికి అరంకాదు. ఇంగ్లండులో యార్క్ షైర్ వాడి థోంజీ లండన్ వాడు తెలుసుకోలేడు. రష్యాలో తుర్క్ మెన్ నాటికి యుకరైన్ భాష అగమ్యగోచరంగా ఉంది. అందువల్ల ప్రభుత్వ నిర్వహణాది రాజకీయాలకోసం, క్రయవిక్రయాది వాణిజ్యాల కోసం, శాస్త్రసారస్వతాది నాగరికతలకోసం ప్రతిదేశంలోనూ జనబాహుళ్యంలో ప్రచారంగా ఉండే భాషను రాజభాషగా నిర్ణయించవలసి వచ్చింది. కొన్ని దేశాల్లో రెండుమూడు రాజభాషలకూడ ఉండవచ్చు.

ప్రస్తుతం పాకిస్తాను జనాభా గుమారు ఏడు

వయోవృద్ధుల రక్షణ బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే

వయోవృద్ధుల రక్షణ కాసనముపై పార్లమెంటు చర్చలు జరుగుచున్నవి. ఈ క్రింది నవంబరు నెలలోనే ద్వితీయ పర్యాయము పార్లమెంటులో ప్రతిపాదించబడి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడినది. ఈ బిల్లు కాసనం కావటంతో బ్రిటన్ లో పూర్వకాలం నుండి అమలులో వున్న 'బీదల రక్షణ' కాసనాలు రద్దయిపోతవి.

వయోవృద్ధుల రక్షణ కాసనమును పార్లమెంటులో అన్ని వర్గములవారు సంతోషముతో, హృదయ పూర్వకముగా ఆహ్వానించిరి. 'బీదల రక్షణ' కాసనములను రద్దుపరచుటకు ఉద్దేశించబడిన బిల్లులో 65 నిబంధనలు, ఏడు అనుబంధములు వున్నవి. 'బీదల రక్షణ' కాసనంపైనే ఆధునిక సామాజిక అభ్యున్నతి నూత్రములను ప్రవేశ పెట్టబడెను ఈ కాసనముయొక్క ఉద్దేశ్యము. ఇందుకొరకు ఈ నూతనకాసనం, ఇంతవరకు పార్లమెంటుచే ఆమోదించబడిన దాదాపు 80 కాసనములను రద్దుచేయుచున్నది. వీనిలో కొన్ని ఈవిధ్యనే జరిగిన కాసనములలో క్లుప్తపరచిన, ఆదిలో 1601 వ సం. లో ఆమోదించబడిన కాసనములు కూడ వున్నవి మరికొన్ని 19 శతాబ్దములో ఆమోదించబడి, అప్పటినుంచి మార్పులేకుండా అమలులో నున్నవి. ఈ కాసనమున్నీ ఈ నూతనకాసనముతో రద్దయిపోవాలి.

ఈ నూతన కాసనం 1948 వ సం. జూలై నెలలో అమలులోనికి రావచ్చును దీనితో బ్రిటన్ లోని నూతన సామాజిక క్రొత్త పూర్తిగా రూపొందునని చెప్పవచ్చును. కుటుంబ భరణము, జాతీయభీమా (పారిశ్రామిక ఆంగ్లవైకల్యము), జాతీయభీమా, జాతీయ ఆరోగ్యము మొదలైన వానినిగురించి ఆమోదించబడిన కాసనములు ఈ సామాజిక క్రొత్తలోని అంతర్భాగములమైత్రమే.

రెండు తరగతులు

ఈ కాసనం ప్రకారం రెండుతరగతులవారికి సహాయము చేయుటకు అవకాశమున్నది.

1. ధనసహాయ మవుసరమైనవారికి (జాతీయ భీమా విధానములనుండిగాని, ఇతర విధానముల నుండిగాని అసలుగాని, తగినంతగాని సహాయము పొందనివారికి) ధనసహాయము చేయుట. ఈ సహాయము ఇప్పటికిని స్థానిక సంస్థలయొక్కయు ప్రభుత్వముయొక్కయు సంయుక్తబాధ్యతగాక ఇకపాటు కేవలము ప్రభుత్వ బాధ్యతగానే గుర్తింపబడును.

2. ముదుసలలకు, వికలాంగులకు, అవుసరమైన తేలికతలకు, వారివాటికి తగిన సౌకర్యము లేతోపాటు గృహసహిత సేర్పాటుచేయుట. ఇందుకు ప్రభుత్వము కొంత ధనసహాయము చేయునగాని బాధ్యత స్థానిక సంస్థలే వహించును.

బీదలవారికి సహాయముచేయు బాధ్యత స్థానిక సంస్థలకై నుండి తొలగింపబడినది. 'బీదల రక్షణ' కాసనము ప్రకారం స్థాపించబడిన సంస్థలు మానివేతము. ఇప్పటి పానుగాటి, చుర, హిందూ మైన బౌద్ధానులసానీ, ముచ్చటైన చిన్నచిన్న యిండ్లు నిర్మించి, వానిలో ఎల్లప్పుడు వేడినీరు, చప్పిళ్లు సరఫరాచేసే కొఠాయీలు పెడతారు.

ఖర్చుల అంచనాలు

బీదల రక్షణ ఖర్చులు స్థానిక సంస్థలు గాక ప్రభుత్వమే భరించుటవలన, బ్రిటన్ లో స్థానిక సంస్థలకు పన్నులు చెల్లించే వారికి 1 కోటి 55 లక్షల పానులు (రూ. 24 కోట్లు 60 లక్షలు) పన్నులు వెంటనే తగ్గిపోయి. ఇప్పుడు స్థానిక సంస్థలు తమ ప్రాంతపు బీదల రక్షణకు చెల్లునన్న వ్యయం ఒకటిన్నర కోట్ల పానులు (రూ. 19 కోట్లు 90 లక్షలు); ప్రైవేటులో చేస్తున్న అనవసరమైన ఖర్చు 85 లక్షల పానులు (రూ. 4 కోట్లు 60 లక్షలు); వెరతి 1 కోటి 85 లక్షల పానుల ఖర్చు యికముందు తగ్గిపోతుంది.

ఇప్పుడు అమలులో వున్న వారికే ప్రభుత్వము క్రొత్త విధానములో అమలు జరిపించు రెండు కోట్ల కొంటినియాయన్నర లక్షల పానులు (రూ. 39 కోట్లు 50 లక్షలు) ఖర్చునని అంచనా వేశారు. కాని క్రొత్త స్కీములకూడా వున్నవి కాబట్టి ఖర్చు ఇంకా ఎక్కువే అవుతుంది. అంతే

జీవనాధారం లేని ముసలివారి పోషణ బాధ్యత వహిస్తూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ నూతన కాసనం డేవిడ్ కర్నక్

గాక, మైనచెప్పే రెండవతరగతివారికి గృహసహిత కూడ కల్పించుననియున్నది కాబట్టి అంగుకు మరొక లక్షపానులు (రూ. 15 లక్షల 31 వేలు) ఖర్చునను. ఈ తరగతివారికి గృహసహిత కల్పించుటకు రానున్న 5 సం. లలో ఇంగ్లండు, వేల్స్ లలో క్రొత్తగా 20 వేలు, నార్మంట్లండులో 3 వేలమందికి గృహసహిత ఏర్పాటుచేయవలెను. వీరిలో నూటికి 60 మందికి, క్రొత్తగా ఇప్పుడు కట్టి యివ్వలెను; ఇందుకు ప్రభుత్వము ధనసహాయము చేయును. పక్షగది ఒకటింటికి, ఒకే వ్యక్తిపడుకొనుటకు సరిపోవు గది నిర్మాణములో, సురక్షితరములకు ఏడున్నర పానులు (రూ. 99) చొప్పున 60 ఏండ్లు ప్రభుత్వము ధనసహాయము చేయును ఒక్కొక్క గదిలో ఒక్కరుకన్న ఎక్కువమంది పడుకొనుటకు వీలగునట్లుగా కట్టబడినచో, మనిషి ఒకటింటికి ఆరున్నర పానులచొప్పున (రూ. 84) 60 ఏండ్లు ప్రభుత్వము ధనసహాయము చేయును. (ఈ స్కీము ప్రకారం యిండ్లు కట్టుటకు ఖర్చుంతయు ముందుగా స్థానిక సంస్థలే భరించును. ఆ సంస్థలకు, వాటిచే నిర్మింపబడిన గృహముల దామాషా ప్రకారం ప్రభుత్వము 10 ఏండ్లు, సంవత్సర వాయిదాలలో డబ్బు యిచ్చుచుండును. ఈ డబ్బుతో స్థానిక సంస్థలు తాము ఇండ్లు కట్టుటకు యిరుబుదమును, శిక్షికో సహా తీర్చుకొనటకు వీలగును).

ధన సహాయము

క్రొత్తవిధానము ప్రకారం జరుగు ధనసహాయము ఇందుకొరకు ప్రత్యేకముగా స్థాపించబడు జాతీయసహాయక సంస్థవ్వారా యివ్వబడుచుండును. ఈ సంస్థలు ధనసహాయంలా సాపించబడును 16 కోట్లకు మైదిన ఏ వ్యక్తి యైనా, ధనసహాయ ముఖిలించియున్నచో—భీమాపించు సహాయము చాలనివారితో సహా—ఈ సంస్థకు దరఖాస్తు చేసుకోవలెను. కాని దరఖాస్తుదారులందరూ వయోవృద్ధులు, వికలాంగులు, రోగిపీడుకులునై యుందురని భావించబడుచున్నది. ఇట్టివారు తమ స్వంతగృహము లలో గాక, స్థానిక సంస్థలే నిర్మింపబడిన గృహములలో నివసించుచున్నచో, వారి పోషణ కచ్చట ఆగు ఖర్చు సరిపడునంత ధనసహాయము చేయబడును ఈ సంస్థ ఉద్యోగి స్థానము ఎవ్వరికైనా అసంతృప్తి కలిగించినయెడల వారు స్థానిక విచారణ సంఘముకు అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును. ఈ విచారణ సంఘములో ఒక చైర్మను, ముగ్రిగానే నియుమింపబడిన వ్యక్తి ఒకడు, స్థానిక కార్యకుల ప్రతినిధి ఒకరు వుండురు.

అప్పుడప్పుడు కొన్ని అవాంతరములచే బీద

వారు, నిస్సహాయ స్థితిలో పడిపోవు వారికికూడ ఈ సంస్థవ్వారానే ధన సహాయము లభించును. ఒక శాశ్వత వృత్తి అంటూ లేనివారికి శాశ్వత వృత్తి కలిగించుటకు కూడా ఏర్పాటు చేయబడును. ఇట్టివారు క్రొత్త స్థలములకు పోవుచో, అవుసరమును గృహసహితకూడ ఏర్పాటు చేయబడును.

ఏ వ్యక్తికి తగినట్లు ఆ వ్యక్తికి శాశ్వత ఏర్పాటు జరుగవలెను. ముదుసలలకు, వికలాంగులకు ప్రత్యేక గృహములలో ఏర్పాటు చేయవలెను. పనిచేయుసామర్థ్యము గలవారికి అంగుకు తగిన అవకాశము కల్పించవలెను. పనిచేయు లో అనుభవము లేనివారికి, పనిచేయుటకు ఏర్పాటు చేయవలెను.

క్రొత్తరకపు గృహములు

ప్రభుత్వసహాయము పొందుతూ, స్థానిక సంస్థలే నిర్మింపబడు క్రొత్తయిండ్లు, ముదుసలలై పోయిగాని, వికలాంగులై పోయిగాని ఇతర క్రొత్త లభించని సౌకర్యములు కావలసి వున్నవారికి యివ్వబడును. జాతీయ ఆరోగ్యవిధానము ప్రకారము రోగులని నిర్ణయింపబడినవారికి ఈ ఇండ్లలో తావుపడు ఈ ఇండ్లలో వుండువారికి కావలసిన మునుపటి సహాయము, రక్షణ, పోషణ సౌకర్యములు సరఫరా చేయబడును.

కాబట్టి ఇకముందు స్థానిక సంస్థలు బీదలకు ధనసహాయముచేయుట మానివేసి, ఇకముందు వికలాంగులను, వయోవృద్ధులను పోషించు బాధ్యత వహించును ఇప్పుడు క్రొత్తగా నిర్మింపబడు ఇండ్లు చిన్నచిన్నవైవుండి ఒక్కొక్కదానిలో 25, 30 మంది నివసించుటకు వీలగునట్లుండను. అని ఒక సంవత్సర నిర్వహించబడుచున్నదని తెలియజేయు చిన్నము ఏదియు ఆ ఇంటిలో కనపడదు. గరులన్నియు ప్రభుత్వముగా, కాంతివంతముగా నుండును. గదిలో అచివకమో సామాగ్రి అంతయు అమర్చబడును. ఫోజున కాల్ లో చిన్నచిన్న బల్బులుగా, చక్కగా, వసతిగా నుండు బల్బులు అమర్చబడును. గదులు కొంచెము చిన్నవిగా నుండి మరుగుగా నుండుటకు తగినట్లుండును. వీలైనంతవరకు వ్యక్తి కొక గదిచొప్పున యివ్వబడును.

కాని వీలన్నింటికన్న ముఖ్యమైన విషయమేమంటే, వానిలో నివసించు వ్యక్తులు తమకు ఖర్చు చెల్లించుచుండురు కాబట్టి తాము స్వయంప్రేమ నునీ, స్థానిక సంస్థపై ఆధారపడి జీవించుటకేదనీ భావించి గౌరవముతో జీవించురు. మునుపటి కంటే కచ్చు బావుకొని యున్నవారికి, తాము ఇతరులపై ఆధారపడి జీవించుటలే దను సంకల్పకన్న కావలసినది వే

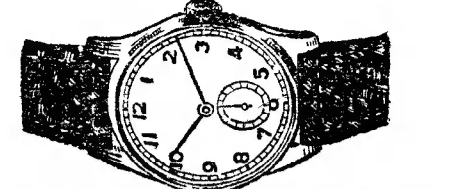
కేమున్నది? ఈవిధానములో దానిధర్మము పొడయే గోచరించదు.

ఈ క్రొత్త ఇండ్లలో నివసించు వ్యక్తులు వారమునకు 21 పిల్లలను (రూ. 14) చెల్లించవలెను. కాబట్టి ముసలితనపు భీమాసౌకర్యమునకు అడ్డులైవుంటే, ఈ ఇండ్లలో నివసించు వారు—ఇట్టివారే ఎక్కువమంది వుంటారు—తాము భీమావల్ల సంపాదించు ధనమునుండి తమకు ఈ ఇండ్లలో అంగు ఖర్చుకు భరించగల్గుటయే గాక, ఇతర ఖర్చులను వారమునకు 5 పిల్లలను (రూ. 3-4-0) మిగుల్చుకొందురు. ఏవ్యక్తి ఆదాయమైనా వారమునకు 25 పిల్లలనుకన్న (రూ. 17) తక్కువగానున్నచో, ఆమొత్తమును జాతీయ ధన సహాయ సంస్థ యిచ్చి ఆమొత్తము భర్తీచేయును.

ప్రస్తుతము 1920, 1938 సం. లలో రెండురు చేయబడిన ప్రత్యేకకాసనములవ్వారా అంగులకు సౌకర్యము లేర్పాటుచేయబడుచున్నవి. కాని ఇప్పుటి క్రొత్తకాసనమువ్వారా ఈ సహాయము మూలవారికి, చెవిటివారికి, దీర్ఘవ్యాధుల రోగులకు, వికలాంగులు మొదలగు వారికి కూడ లభించును. ఇట్టివారికి జాతీయ ధనసహాయ సంస్థవ్వారా జీవితమునకు కావలసిన ధనసహాయ మేగాక, వారివారికి చేతనైనపనులు చేయించుటకు తగు శిక్షణ, సామగ్రి యిచ్చుట, సరదాగా కాలము గడపుటకు సౌకర్యము లేర్పాటు చేయుటకూడ జరుగును.

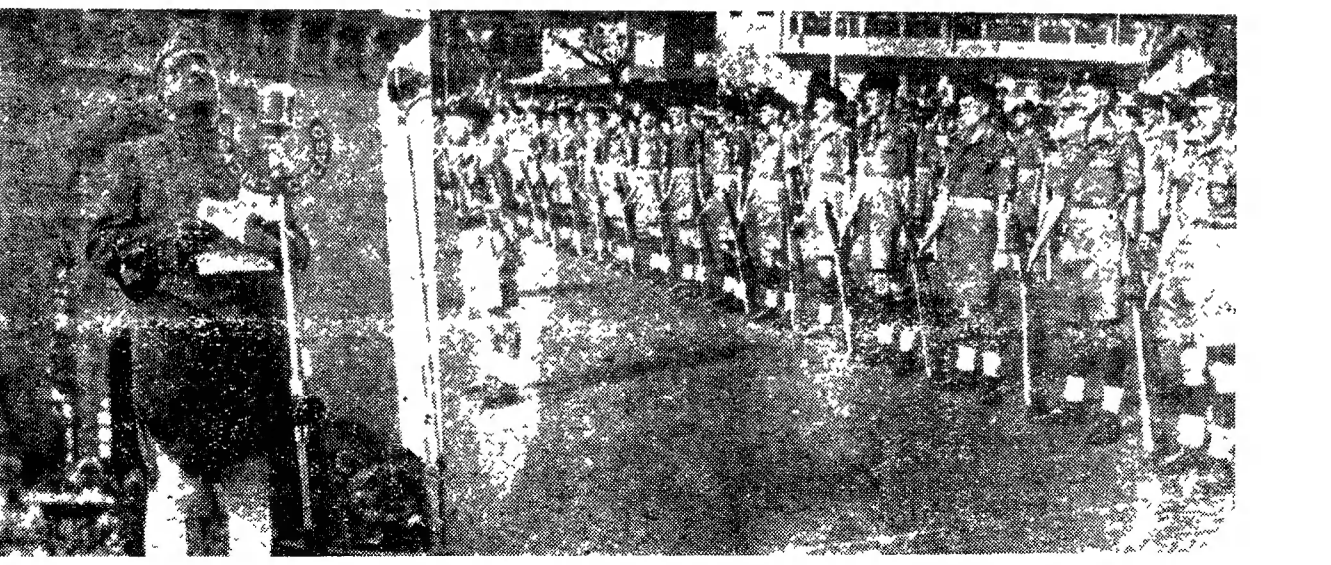
ఈ బిల్లు రెండవపర్యాయము ప్రతిపాదించబడినప్పుడు ప్రతిపూలపక్ష భృష్ట దొంగడు 'ఇది చాల గొప్ప విధాన'మని వ్యాఖ్యానించాడు. ఆరిక వివక్షగా దోచుచున్న ఈ కాలములోగూడ ఇటువంటి అభివృద్ధిగర కాసనము తలపెట్టుట బ్రిటిష్ జాతిమానవతకు, దృఢనిశ్చయమునకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనము.

కాళ్లు అమర్చిన రిస్టువాది రు 20/8.

ఫ్లవ్ మేర్. సరిగా తెలుపును. ప్రతిదీ 8 ఏళ్లు గ్యారంటీ, గుండ్రం లేక చతురం క్రొమియంకేసు రు. 20/8 మేరికం రు. 25/-. బల్బువరుపు ఆకారం క్రొమియంకేసు రు. 30/-. రోడ్లగోల్డో (10 వంట గ్యారంటీ) రు. 55/- 15 రాక్ల క్రొమియంకేసు రు. 88/- 15 రాక్ల రోడ్లగోల్డో రు. 75/- రిక్లాంగ్యులర్, వంపుగలది లేక బాసు ఆకారము క్రొమియంకేసు రు. 42/- మేరికం రు. 45/- రోడ్లగోల్డో (10 వంట గ్యారంటీ) రు. 80/- రోడ్లగోల్డో 15 రాక్ల రు. 90/- ఆలారం క్రొమియం: ధర రు. 18/-, రు. 22/- ప్లెడ్జిజా రు. 25/- పోస్టేజీ ఉచితము.

పరెండు కొనువారితైన పోస్టేజీ ఉచితము
H. DAVID & CO.,
Post Box No. 11424, CALCUTTA.

భారతదేశంనుండి బ్రిటిషుసేనల ఉదాసంహారం గత శనివారం పూర్తి అయింది అఖరు బ్రిటిష్ పటాలం బాంబయిలో బీడ ఎక్కేముందు గవర్నరు మహారాజ్ సింగ్ గారు వీడ్కోలు సందేశం ఇచ్చారు

బడికి

శ్రీ కొమరగిరి నరసింహారావు

తెల్లవారింది. పొద్దు పొడిచింది. తోటి పిల్లలంతా అప్పుడే చక్కగా ముస్తాదై బళ్ళో వెళ్తున్నారని, వాను యింకా నిద్ర లేకలేదు. తల్లి బళ్ళోకి ఒకమాట తేపింది. లేచి ఆమె వెళ్ళిపోగానే కళ్ళు నలుముకుంటూ మళ్ళీ పడుకుని మునుగు యింకా బాగా బిగించాడు.

వాళ్ళల్లో నూరాయి గొంతు—“ఏమండీ, మీవాను బళ్ళో కల్లాడూ?” వాడికి రోజూ అలవాటు బళ్ళోకి వెళ్తూ వానును కేకనీవెళ్లటం. రాధమ్మ అక్కడే ముగ్గుతేస్తున్నది.

“లేదు నాయనా, వాడింకా లేచినట్టే లేదు. ఉండు బాబూ, ఒక్క నిమిషముండి వాణ్ణి కూడా తీసికోవెళ్ళువుగాని” అంటూ ఆమె చకచకా లోపలికి వెళ్ళింది.

నూరాయి గొంతు వినగానే ముఖమిద మునుగుతీసి వింటూన్న వాను తల్లి లోపలికి వెళ్ళగానే “చచ్చానురా” అన్నట్టుగా గభుక్కున మళ్ళీ మునుగు పెట్టుకుని యింకా గట్టిగా ముడుచుకున్నాడు.

“ఒరేయ్, లేవ్వా ఏంరా యింకా? ఓరి దొంగ వెధవా, నన్ను చూసి మునుగు బిగిస్తూన్నావా? లే, చూడు, ఎంత పొద్దోగిందో... ఊ, లేవ్వో” అని అరుస్తూ దగ్గరికి వచ్చింది రాధమ్మ.

వాను మాట్లాడలేదు. “నిజమయిన నిద్రయి లేగా తెలివీరావటానికి! నూరాయి చూడు అప్పుడే వెళ్తున్నాడు బళ్ళోకిలే, నీవు గూడ వెళ్ళువుగాని... ఊ, త్వరగా,” అంటూ ఆమె వాణ్ణి అటూ యిటూ పార్చించింది.

“అబ్బ, ఉండవే, చలి పుద్దాంటేనూ” అని మునుగుతీసుకుందానే నులిచాడు వాను.

“చలి లేదు, పులి లేదు, కీరరా సవ్యాసీ. చెపుతుంటే నీకు కాదూ” అని మునుగు లాగేసి, “మెల్లిగా చెపుతే వింటావా? ఇవ్వాలే కాస్తేముంది?” అంటూ లేవనీసి కూర్చో పెట్టింది రాధమ్మ.

“అబ్బ బ్బ బ్బ బ్బ, ఫోవే, ఫలి బుటి ఛస్తూంటేనూ... పూకే” అని విసుగ్గా లేచి తూలుతూ కాటికి బందాలు పడ్డాన్న దుప్పటిని తొక్కుకుంటూ సగం మంచమిదా, సగం నేలమీదా వదలివేసి తూలుతూ వెళ్లి దొడ్లో తులమ్మ అరుగుమీద కూలబడ్డాడు వాను.

రాధమ్మ నీళ్ళూ పండ్లపొడి పొట్లమూ తీసికోవచ్చి అక్కడ పెట్టి “ఊ, త్వరగా మొహం కడుక్కో. కాఫీ తాగి బడికి వెళ్తుగాని. నూరాయి యిందాకట్టుంచి కూర్చున్నాడు నీకోసం” అన్నది త్వర పెడుతూ.

“దావక పోయినాదూ కూర్చోక పోతే” అని గొణుక్కున్నాడు వాను. నూరాయి, వానూ ఒకరి నొకరు వదలిపెట్టి నిమిషం వుండలేరు. కాని యింటి సమయంలో వాణ్ణి అమాం తంగా మింగివెయ్యాలనిపిస్తుంది వానుకు. బళ్ళోకి వెళ్ళేవాడు వాడిదావన వాడు వెళ్ళక ప్రతిరోజూ ఏదో ప్రత్యేకంగా పనిపెట్టుకొని వచ్చి తన నెండు కు పి ల వా రి? రోజూ ఎండుకూ వాడికి లేనిపోని పుద్వోగం? అందులో వాడికి బాగా జ్ఞాపకం వాళ్ళ నాయుమ్మ ఎప్పుడో చెప్పిన మాటలు—పొద్దుటి పూట పిల్లలు ఎడి గేవ మ య మ నీ అ త్తడు పిల్లల ను ని ద్ర లే క గూ డ ద నీ. ఇంతకూ నాయనమ్మ బ్రతికుంటే తనకు యిన్ని అగచా ట్లెంతుకు కలిగింది. ఇంకా నాలుగు దేంపాటు తన బాగా ఎదిగిందాకా ఆమె తేవించివుంటే ఎంత బాగుండేది! నాన్న—ఆమె ఆఫీసుపనేమిటో అయినేమిటో కాని యీ విషయంలో బొత్తిగా జ్యోతి కు లేదు. అత్తయ్యకు తన మీద అపేక్ష కాని వస్తే

నాలుగురోజులన్నా వుండను. అయినా నాయనమ్మ పోయినప్పటినుంచి ఆమ్మకు ఆమె మాటంటే రెక్కలేకుండాపోయింది. అందుకనే యిదివరకు కాస్త అడ్డయినా వస్తుండేది—యిప్పుడు ఏమీ కల్పించుకోకుండా ఆమ్మ నానాచివాట్లు పెట్టి మొట్టికాయలు వేస్తూంటే గుడ్డెళ్ళ పెట్టుకొని చూస్తూ వెళ్లిపోయింది. అందుకనే ఆమ్మ చీటికిమాటికి చిత్తకపాడుచూంటుంది. అన్నయ్య తాళేమా మహాలాభిమందుంగుడిలాగా మాటిమాటికి చాటిలు చెప్తూ సందుదొరికి నప్పుడల్లా నాలుగు అంటిస్తూ వుంటాడు. వాడు మాత్రం చిన్నప్పుడు తనలాగా చెయ్యలేమా? “ఏమిటిరా ఆలోచన, నోట్లో వేలుపెట్టుకుని, వెధవ ఆలోచన నావూతూ? ఎంతసేపూ మొహం, మొదలు?” అని కేక వేసింది వంటయింటి గుమ్మంలోంచి రాధమ్మ. వాను ఉలిక్కిపడి చెంబెడు నీళ్ళూ గబగబా కుమ్మరించి మొహం కడుక్కొండం పూర్తి చేసి వచ్చి అత్తయ్య పెటచెటగుతో ముఖం తుడుచుకున్నాడు.

“ఊ, ఇదిగో కాఫీ, కాఫీ త్వరగా” అని కాఫీ అందించింది తల్లి. కుక్కిరి విక్కిరనకుండా కాఫీ అందుకున్నాడు వాను.

“అబ్బ! కాలుకున్నదే” ఒక్క గుక్కడు పీల్చి అన్నాడు వాను.

“కాలంటేదే, వేలంటేదే; తాగరా మలపా. అన్నీ దొంగ వేమలు!” అని గ్రుడ్లుపింది రాధమ్మ.

వాను కుక్కిన పేనులాగా మళ్ళీ కొంచెం కాఫీ పీల్చి ముఖం చిట్టించి, “అబ్బ, అమ్మ, చెడుగా వుండే” అన్నాడు.

“మా కవరికి లేని చేదు నీ కెక్కణ్ణించి వచ్చిందిరా, మకురు కావ్వు కాకపోతే?”

“ఏమో, నాకేం తెలుసునీం. చూడు ఎంత చేదుగా వుండో. పంచదార కలపకుండా నాకు వైవై కాఫీ పోసి మీరంతా పాపం అడుగుది పోసుకున్నారేం?”

“అయితే ఏమంటావురా ఏడుతూ?”

“కొంచెం... పంచదార... వెయ్యి” బుడ్డ మాతిలో వెళ్ళిపెట్టాడు వాను.

“ఊ, ఏడుపు, అయితే, అని చెంచాతో పంచదార వేసింది కాఫీ గ్లాసులో.

కొంచెంకా చెంచాతో పంచదార కలుపుతూ నుక్కునుక్కు కూ ఊచుకుంటూ మెల్లిగా కాఫీ తాగి లేచాడు వాను.

“ఇదిగో, చొక్కాలాగు తొడుక్కో” అందించబోయింది తల్లి. వాను పరకాయించి చూసి, “ఎప్పుడూ యీ లాగు చొక్కానా, పొడైనవి. చొక్కా అంత చినిగి పోయింది చూడమ్మ, లాగుకు పక్కతేలు లేనేలేదు.” అని చొక్కా అందుకుని చూపించాడు.

“అబ్బ, దొరతనం అంతా బండల మీద పోతున్నదిరా. అయ్యిగాడ సకుమకున్నారని రోజూ ఒక కొత్తచొక్కాలాగు తీసికోవచ్చి యిస్తారు, పాపం. ఊ, చూస్తూ వేంరా. తొడుక్కో” గడమాయించింది రాధమ్మ.

“ఎట్లా తొడుక్కోవారేం, అంతా యిట్లా చినిగిపోతే?” చిడుగు చూస్తూ పొంగివచ్చే ఆవేషము కలబట్టుకుని అన్నాడు వాను. ఆసూ బళ్ళోకి పోవటం యిష్టంలేకపోతే ప్రతి వస్తువునీగూ పేచీతే.

“ఎట్లా తొడుక్కోవాలా—ఒక్కటంటిస్తే అదే తెలుస్తుంది. త్వరగా తొడుక్కంటూనా, నాయన కలలూ? ఏం, మెల్లిగా విశేషిస్తు లేదే. ఎందుకొకరుకు చూస్తూంటే గారానం ఎక్కువయిపోతున్నది. ఎక్కువకామా మరి, ఆ అమ్మ యీ అమ్మ నెల్లి నెక్కించుకుంటుంటే!” మొహం పెట్టింది మళ్ళీ. నీలయి

నప్పుడల్లా ఎలకమీదనో కిల్లిమీదనో పెట్టి నూటిపోటుగా అంటిస్తూనే వుంటుంది అడవిదొంగ. అయినా పాపం, ఆమె యివన్నీ లెక్కచెయ్యదు. పిల్లలంటే ఆమెకు మొదటినుంచి అమితమయిన ప్రేమ. అందుకని ఎవరెన్ని అన్నా నన్ను కా దనుకు భరిస్తూవుంటుంది.

ఇక గత్యంతరంలేక వాను చొక్కాలాగు తొడుక్కోబోతుంటే ఆమె వాడి చేయి, పట్టుకుని “ఇల్లారా బాబూ, నే తొడుగుతాను” అని తీసికెళ్లి చొక్కాలాగు తొడిగి క్రాపు దువ్వి బొట్ట పెట్టింది. చిన్నబోయిన ఆ చంటివెధవ ముఖానికి ఎక్కడలేని కళ్ళ వచ్చింది. తనంటే ఎవరికి కనికరం లేకపోయినా అత్తయ్యవికాల గభీరహృదయంలో వాడికి కావలసినంత సానుభూతి. ఆమె ఎప్పుడూ ఎక్కువగా మాట్లాడదు. అయినా ప్రతికార్యంలోనూ ప్రేమ లోనికి లాడుతూంటుంది. హృదయం మాతృత్వం ఎటుగని ఒకనాక అవ్యక్తవాంఛతో ఉడికిపోతూంటుంది. మెల్లిగా పిల్లవాడి జాట్టూ చెక్కిళ్ళూ నిమిరి “బాబూ, మా పూరు వెళ్ళాం వస్తామా? పండగవెళ్ళిందా? వుండివస్తాగాని,” అని అడిగింది. వాను ముఖం మధ్యాహ్నం పూవులాగా అంతలో వికసించి మళ్ళీ మరుక్షణంలోనే అనుమానగ్రస్తుమయింది. “అత్తయ్య, మీ పూళ్ళో గూడా బడి వుందా?” అని అమాయకంగా అడిగాడు. ఆ చిన్న ప్రశ్నతో ఆమెసర్వం గమన జలదరించింది. అందులో ఎంత భయం నిండివుంది. ఆ పసిగుండె అగ్నిపర్యంతలాగా అణచుకోలేనిఆవేషంతో ఎంత కుమలిపోతున్నది! ఆమె ఏమీ చెప్పలేక ఒక్కక్షణం తలపటాయించి, “లేదులే బాబూ, లేదులే. హాయిగా వుండొచ్చు” అని సంతృప్తిపటచి, బళ్ళోకి వెళ్లిరా బాబూ, లేకపోతే అమ్మ కొడుకుంది. మధ్యాహ్నం నాన్నతో చెప్పి రేపు పూరికి వెళ్ళాంటే. త్వరగా పలకాపు సకం తీసుకునివెళ్ళు. మళ్ళీ అమ్మ వస్తుంది” అని పలకా పుస్తకమూ సంచితో పెట్టి అందించింది.

ఆమె మాటలు వానుకు చాలావటకు తృప్తి కలిగించినవి. అత్తయ్య ఎంత మంచిది! ఆమె ఎప్పుడూ యీ పూళ్ళో వుంటే ఎంత బాగుంటుంది! ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడల్లా కొత్తబట్టు కుట్టించుకోవలసింది. అడుగులూనికి ఎన్నో వస్తువులు తీసుకోవలసింది. ఆమె గనుక అద్దురాక బోలే అమ్మచేతిలో యీ పాటికి తన పని అయి పోయి వుండేది.

వాను పుత్రాహారంతో సంచి అందుకున్నాడు. వీధి వైపు రెండడుగులు వేసి జేబు తడుముకుని అగి వెనక్కు తిరిగి “అత్తయ్య” అని పిలిచాడు. రాధమ్మ దొడ్లో నుంచి వస్తూ, “అ, ఏం, యింకా పూర్తికాలా, ముస్తాబు?” అని గర్జించింది. అత్తయ్య మాట్లాడలేదు. వానుగుండెలలో రాయి పడింది. గుడ్డెళ్ళపెట్టి “బలపం లేదు” అన్నాడు.

“ఏం, ఏమయింది?”

“ఎక్కడో పోయింది.”

“ఎందుకు పోయింది?”

“జేబుకు చిట్టి లేదేం మరి? యీ చిట్టి లోంచి పోయింది.” వానుకు భలే జవాబు చెప్పా ననిపించింది. చినిగిన చొక్కా యిచ్చి నందుకు తగినకాస్త చేకానని లోలోపల ముతేసివా, మళ్ళీ తల్లి ఎక్కడ మీదపడి గూ బలు వాయిస్తుందోనని గుండెల్లో పింజం పింజం అంటూనే వుంది.

అన్నట్టుగానే నెలిన ఒక్క మొట్టు మొట్టి పట్టుకొని, “రోజూ ఒక బలపం పోరేసుంటే ఎక్కడనుంచి తీసికో వస్తారా, గాడిదా?” అని చెవులు పిండింది.

రోజూ తగిలే మొట్టికాయలతో వాడి తల యిదివరకే కాదు కాని పోయింది. పోను పోనూ వాడికి అవంటే రెక్కలేకుండా పోయినది. అంటే యిది యీ రోజు కొత్త కాదుగా. ఇప్పటికి ఎన్ని బలపాలు పోరేశాడో! ఎన్ని మాట్లు తలకాయకూ అమ్మ మొట్టికాయలకూ యుద్ధం జరిగిందో! అయినా ఆ తిరిబాధ పడలేక బలపాన్ని పిన్నీసుతో బం పట్టి పిన్నీసుకూ దానికి దారంకట్టి ముందు చొక్కా వట్టిపై పొరకు చిన్న గుండీ బొక్కంత బొక్కపొడిది దాంట్లో దొపుతూండేవాడు. నిన్న కర్కం చాలక మలచిపోయి జేబులో వేసుకుంటే ఎక్కడో పోయింది. చస్తాదా మరి. జ్ఞాపకం వుండి చావదాయెను.

గుడ్ల నీళ్ళు కుక్కుకుంటూ జవాబు చెప్పకుండా సంచి భుజానికి తగిలించుకుని నిల్చున్నాడు వాను. అత్తయ్య యొక్కడనుంచో ఒక బలపపు పిక్కి వెలికి తీసుకోవచ్చి, “బాబూ, యిదిగో, యీ బలపం తీసుకో. జాగ్రత్తగా సంచిలో వేసుకుని దాచుకో” అని సంచిలో వేసింది.

“ఊ, ఇక వెళ్ళు. ఈ బలపం పోరేశావా వీపు పగిలిందన్నమాటే” వాడి చేయిపట్టుకొని వీధిమధ్యం దాకా పంపించింది రాధమ్మ.

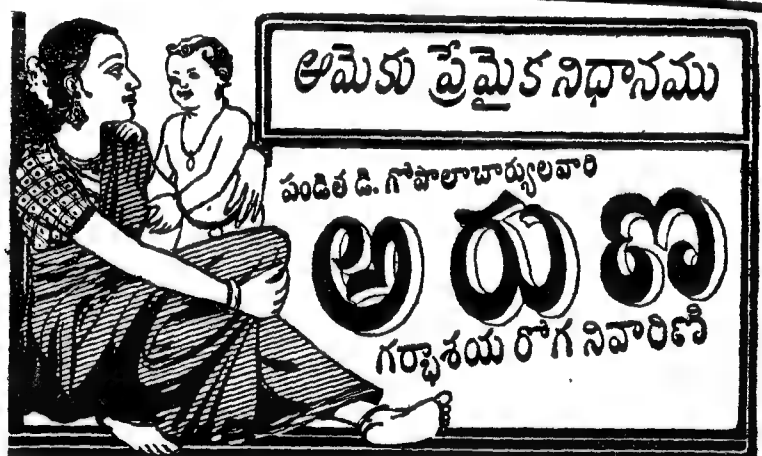
నూరాయి మొద్దులాగా అక్కడే కూర్చుని వున్నాడు. ఊరికే కూచుంటే తోచక పుస్తకంలో ఒక్కొక్క అడబోమృతా మీసాలు పెట్టి పంకనామాలు పెట్టున్నాడు. వాను రావటం చూచి గబగబా పుస్తకం మూసివేసి సంచిలో పెట్టి సంచి భుజానికి తగిలించుకున్నాడు. మెట్టుదిగి రోడ్డుమీద నిల్చుని “ఏం, వానూ, వెళ్ళామా?” అని అడిగాడు. వాను మూగగా సమాధానం చెప్పి మెట్టుదిగి వీధిలో నిల్చుని బడి కేక్కి చూశాడు.

బాగా పొద్దోగింది. ఎండ చురుగ్గా నూడుల్లాగా గుచ్చుకు పోతున్నది. వీధిలో కొయ్యకు కట్టివేసిన ఆపుమాక పాలకు వేళ అయి అంబా అని అరుస్తున్నది.

వాను ముఖంలో మళ్ళీ ఎందుకో సందేహ చిహ్నాలు పొడనూపినవి. అన్నట్టు యింట్లో వెళ్ళింది. అత్తయ్య అక్కడే అరుగుమీద నిల్చుని వుంది.

“అత్తయ్య,” అని పిలిచి రెండు అడుగులు వెనక్కు వేశాడు వాను.

(20వ పేజీ చూడుడు)

అరుణ స్త్రీలకు వరప్రసాదం వంటిది. ఇది స్త్రీలకు కలిగే బుతుసంబంధ వ్యాధులన్నిటిని పారద్రోలి జీవనమునకు అనందమును, మాదుర్యమును, సౌరభమును చేకూర్చును.

అయ్యుర్యేదాత్రమం విమిడిడ్, మదరాసు 17.

నిజాం - భారతప్రభుత్వ

సోషలిస్టులు కాంగ్రెస్నుండి

కాశ్మీర్లో బాధ్యతాయుత

భారతీయ పటాలంతరపున ప్రాంతీయ అధికారి బ్రిటిష్ దళాధిపతికి 'గేట్ వే ఆఫ్ ఇండియా' రజప్రతిమను సమర్పిస్తున్న దృశ్యం

కాశ్మీర్లో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడినది. కాశ్మీర్ భారత దేశములో చేరినప్పుడు కాశ్మీర్ కేసరి షేక్ అబ్దుల్లా నాయకత్వమున తాత్కాలిక ప్రభుత్వము మాత్రమే ఏర్పరుచబడినది. ఆ ప్రభుత్వములో ప్రధాని షేక్ అబ్దుల్లా, దివాన్ మహ్మద్ జవీద్ బాధ్యతలు సరిగా నిర్వహించుటకు, సందిగ్ధముగా నున్నవి. అదిగాక, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పాటు చేయవలసిన జాతీయ నాయకులు అప్పటినుండి కొరవడలేదు. ఇప్పుడా కోర్కెను ఆమోదించుచు మహారాజా ఒక ప్రకటన చేసిరి. ఈ ప్రకటన ప్రకారం ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పరుచబడినది. ప్రధానిగా షేక్ అబ్దుల్లా నియమింపబడెను. ఇతర మంత్రులను ఎన్నుకొనుటకు ఆయనకు అధికారమివ్వబడినది. దివాన్ ఈ మంత్రివర్గములో ఒక మంత్రిగా మాత్రమే క్యవనం వహించును. వీలైతే సంతకము వహించునట్టిదిగా

వద్దతిపై దేశమంతటా ఎన్నికలు జరిపి, తద్వారా ఒక రాజ్యాంగపరిషత్తును ఏర్పాటుచేసి, కాశ్మీర్ ప్రజలు కోరుచున్న భవిష్యదాజ్యాంగ స్వరూపమును తయారుచేయించవలసిందిగా ఈ మంత్రివర్గమునకు మహారాజా ఆదేశమిచ్చినారు. ఈ రాజ్యాంగ పరిషత్తు నీ ఫార్ము చేసిన రాజ్యాంగచట్టమును మహారాజా లాంఛనప్రాయముగా అంగీకరించును.

కాశ్మీర్లో డోగ్రామహారాజు నిరంకుశ పరిపాలన జరుపుచున్నాడనీ, ఆయనను రక్షించుటకు భారత సేనలు కాశ్మీర్ ప్రజలతో అచ్చట పోరాడుచున్నవనీ పాకిస్తాన్ ఇంతకాలమునుండి జరుపుచున్న అసత్యప్రచారము ఇంతటితో సమాలముగా విచ్ఛేదమునకు పాటుపడినది. కాశ్మీర్ కాంతియుతముగ నుండవలెనని పాకిస్తాన్ నిజముగా కోరుచున్నచో, దుండగుల సరికట్టి, కాశ్మీర్లో ప్రకాంతపరిస్థితి ఏర్పరుచుటకు, తరువాత ఎన్నికలు జరిపి ప్రజాభిప్రాయమును నిర్ణయించుటకు భారతప్రభుత్వమునకు వ్యాధయపూర్వకముగా సహాయము చేయవలసియున్నది కాని పాకిస్తాన్ ఇట్టి విధానము ననుసరించునను అత ఏమాత్రము గోచరించుటలేదు.

భద్రతామండలిలో కాశ్మీర్ సమస్యపై చర్చలు తిరిగి త్వరలోనే ప్రారంభము కానున్నవి. భారతప్రతినిధి వర్తనాయకుడు శ్రీగోపాల స్వామయ్యగారు భారత ప్రభుత్వముతో చర్చలు జరిపి తిరిగి అమెరికా వెళ్ళిరి. లండన్

బ్రిటిష్ మంత్రులతో మంతనములు జరుపుచున్న పాకిస్తాన్ మంత్రి జవ్హర్లాల్ నెహ్రూ త్వరలోనే అమెరికా చేరును. కాశ్మీర్ విషయపై భద్రతామండలి వైఖరి చాల అసంబద్ధముగాను, అసత్యకరముగా నున్నదనిపండిట్ నెహ్రూ అధినివేశ శాసనసభలో తన ఆశాభంగమును వెల్లడించినారు. కాశ్మీర్ సమస్యను, ఆ సమస్యయొక్క పూర్వాభరములను ఒట్టిగాక, తమ స్వప్రయోజన సాధన కొరకు పరిపరిచి గాంచి భద్రతామండలి సభ్యులు, ముఖ్యముగా అగ్రరాజ్యములు చర్చలో విలంబన మొనర్చుట, అప్రస్తుతాంశముల నెత్తుట వికృతరాజ్య సమితిపట్ల భారతీయుల విశ్వాసమును నశింపజేయుచున్నది. వికృతరాజ్య సమితికి ఫిర్యాదు చేయకుండా, దుండగుల బైటకు నెట్టి వేయటకు ఇతోధిక నైస్యము నుపయోగించి, కాశ్మీర్లో శత్రువులు లేకుండచేసికొన్నచో బాగుండెడిదిని భారతీయ ప్రభుత్వము గుర్తించినది. పాలస్తీనా కేసునతో ప్రపంచములో చాల దేశములో వికృతరాజ్యసమితి పరపు నశించి పోయినది; కాశ్మీర్ సమస్యపై చచ్చులతో సమితి నిరుపయోగ పని రుజువుచున్నది. ఈ విషయమును భద్రతామండలి సభ్యులు గ్రహించుకొన్నారనీ, ఈ పర్యాయము చర్చలు న్యాయయుతముగా జరుగునని, త్వరలోనే ఒక నిర్ణయము చేయబడునని కొందరాశించుచున్నారు కాని, అందు కక్కన అస్సాద మేదియు కనిపించుటలేదు. కాశ్మీర్ సమస్యను పరిష్కరించవలసినది వికృతరాజ్య సమితిగాక కాశ్మీర్ ప్రజలే ననియు, కాశ్మీర్ నుండి దుండగుల నావలకు బంపవలసినది భద్రతామండలిగాక భారత సైన్యము లేననియు మనము గుర్తించితిమి. ఇందు మొదటిది ప్రజా ప్రభుత్వస్థాపనతో సాధింపబడినదని చెప్పవచ్చును; రెండవదికూడ ఎంత త్వరలో జరిగిన అంత మంచిది.

సోషలిస్టులు వైదొలగుతారా?

కాంగ్రెస్ నుండి సోషలిస్టులు వైదొలగవలసిన భావము కాంగ్రెస్ వాదులలోను, సోషలిస్టులలోను చాల రోజులనుండి వ్యాపించియున్నది. ఈమధ్య ఢిల్లీలో జరిగిన సోషలిస్టు కాన్ఫరెన్స్ సమావేశములో ఈ విషయమై చర్చ జరిగినది కాని అంతిమ నిర్ణయబాధ్యత త్వరలో నాసిక్ లో జరుగనున్న సర్వసభ్య సమావేశమునకు వదిలివేయబడినది. భారత సోషలిస్టుపార్టీ అగ్ర నాయకులలో నొకరగు డా. రామమనోహర లోహియా ఈ మధ్య ఒక ఉపన్యాసంలో, సోషలిస్టులు కాంగ్రెస్ నుండి వైదొలగదరను భావమునే వెల్లడించెను. సోషలిస్టు పార్టీలో ఆయన కన్న స్థానమునుబట్టియు, సోషలిస్టు కాన్ఫరెన్స్ మొన్నటి సమావేశములో ఈ విషయమై చర్చించి యుండుటవలనను డా. లోహియా తమ పార్టీదృక్పథమునే వెల్లడించుచున్నారని భావించవచ్చును.

సోషలిస్టులు ఇంతవరకు కాంగ్రెస్ లోవుండి స్వాతంత్ర్య పోరాటములో ముందంజ వేసిరి. స్వాతంత్ర్యము లభ్యమై, దేశాభ్యున్నతికి కార్యక్రమ మేర్పరచుకొనవలసి వచ్చినప్పుడు, సోషలిస్టులు తమ ఆశయముల ప్రకారం అది జరుగవలెనని తలంచుట సహజమే.

మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించినను రాజకీయముగాను, ఆర్థికముగాను దేశము క్లిష్టపరిస్థితులలో నున్నది కాబట్టి సోషలిస్టులు మరికొంత

కాలము కాంగ్రెస్ లోనే వుండి, ప్రభుత్వమును బలపరచవలసిన కొందరు వాదించుచున్నారు. ఈ వాదము ఎంతమాత్రము సమర్థనీయముకాదు. దేశ మిప్పుడంత క్లిష్టపరిస్థితులలోనున్నను ఆభ్యున్నతి కార్యక్రమము సాగింపబడుచునే యున్నది; వైగా అని సోషలిస్టుల ఆశయములకు కొంతవరకు విరుద్ధముగకూడ నున్నది. అందువలన ఈ సమయమున సోషలిస్టులు తమ ఆశయములకు స్వస్తి చెప్పి కాంగ్రెసుతో కలసి పనిచేసినచో, దేశఆర్థికవ్యవస్థ పూర్తిగా నిర్మింపబడిన తరువాత హరు విడిచియు, ఏవ్యవస్థానిర్మాణమునకు తాము సహకరించిరో దానినే విమర్శించవలసియుండును; లేదా తమ ఆశయములకు శాశ్వతముగా స్వస్తి చెప్పకొనవలెను. భారతదేశములో సోషలిస్టు క్యవన ఏర్పరుచవలెనని సోషలిస్టులు భావించుచున్నచో ఇప్పుట్టున కాంగ్రెసునుండి విడిపోవుటకన్న వారికి గత్యం లేదు.

కాంగ్రెస్ సంస్థ చిరకాలమునుండి దేశములో వ్యాపించివుండి, చక్కని పద్ధతులపై నిర్మింపబడి, చురుకుగా పనిచేయ సమర్థమై వున్నది. అట్టి సంస్థతో పోర్టియన్త్రమును ఈ నాడు క్రొత్తగా ఏర్పరుచుకొనవలసినచ్చిన సోషలిస్టులు పోటి చేయగల్గుట చాల కష్టమే. దేశమందంతట విరివిగా ప్రచారము చేసి పోర్టికాఖిలను గ్రామగ్రామములలోను స్థాపించి, జలపరచి, చురుకుగా పనిచేయగల స్థితికి తెచ్చుటకు స్వార్థరహితులగు సేవకులు, ధనము విశేషముగా కావలయును. ఇది కష్టసాధ్యము కావచ్చును గాని అసాధ్యము మాత్రము కాదు. త్వరలోనే నాసిక్ లో సమావేశము కాకున్న సోషలిస్టు సర్వసభ్య సమావేశము, పూర్వాపరములను వివరముగా చర్చించుకుని, దేశాభ్యుదయకరముగు నిర్ణయము ను చేయునని ఆశించుచున్నాము.

అధినివేశ శాసనసభలో

బడ్జెట్ చర్చలు

అధినివేశశాసనసభలో బడ్జెట్ పై సామాన్య చర్చ ముగిసినది. ఈ బడ్జెట్ బీదవారికి కష్టతాయకముగాను, ధనవంతులకు సంతోషకరముగాను వున్నదని సభ్యుల కేసులు విమర్శించిరి. వాస్తవమునకు, కాఫీ, టేయాకు, బొగాకు

బొంబాయి సివార్స్ లో 79 ముగిసిన ఎత్తుగల "గాంధీఖిర" ప్రతిపక్ష కథియవార్ రాజప్రముఖ్ బొంబాయిలో (నవంబర్ సంస్థానాధీశ్వరుడు) శింకునాపకు పూర్వం పూజ చేస్తున్న దృశ్యం, 694 అడుగుల ఎత్తున ఉన్న చాందివాలీ కర్వత్రేణిపై నిర్మాణంకొనన్న ఈ కిఖరం 15 మైళ్ల దూరం వరకూ కనిపించుతూఉంటుంది.

చర్చలలో ప్రతిష్ఠంభన

వేదోలగనున్నారా?

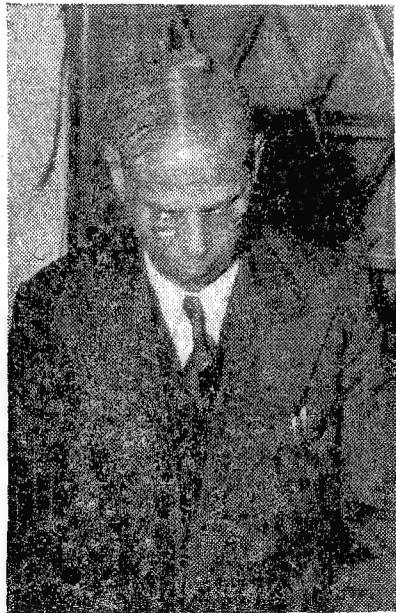
ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన

సిగరెట్లు, నూనె, నిప్పుపెట్టెలపై పన్ను హెచ్చించుట ప్రజలకు కష్టదాయకమే అయినది.

ఖజానామంత్రినూచించిన క్రొత్తకేటే పన్నుల ప్రకారం ఈ వస్తువులధరలు ఇప్పటికన్న ఏమంత పెరుగుటకు అవకాశమే లేదు. కాని కొద్దిగానే ననుపన్ను వృద్ధిచేయబడినది కాబట్టి అదనును తమ స్వలాభమున కుపయోగించుకొని, ధర లభికముగా పెంచితేయవలెనను దురుద్దేశ్యముతో వ్యాపారస్థులు ధరలను పెంచినది. ప్రజల నిబ్బందిపెట్టుచున్నార. ఇట్టి సంఘస్థితిరేక చర్య జరుగకుండచూచుట, అట్టి వ్యాపారస్థులను కఠినముగా శిక్షించుట ప్రభుత్వ విధి.

పారిశ్రామికవర్గముపై పన్ను భారము కొంచెము తగ్గింపబడినమాట వాస్తవమే. కాని ఆ తగ్గింపు అతివ్యల్పము, నామమాత్రము, గత సంవత్సరపు అధికపన్ను భారమువలన క్రుంగి పోవుచున్నామని చెప్పువారికి ఓదార్పు మాత్రమే. కాని ఈ నామమాత్రపు తగ్గింపు ద్వారానే, ఖజానామంత్రి పారిశ్రామికలపై మరొక భారమును విధించెను; వారు కోరినట్లు పన్ను తగ్గింపబడినదికాబట్టి రానున్న సంవత్సరములో పారిశ్రామికాభివృద్ధి జరిపి, తమ మాటలలోని సత్యమును రుజువుచేయవలసిన బాధ్యత ఇప్పుడు వారిపై బడినది. ఇది ఇట్లు జరుగకపోయినచో మరు సంవత్సరము తగుచర్య గైకొనబడుననికూడ మంత్రిగారు వారిని హెచ్చరించియుండిరి. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి దోహదమొసంగుటకు మంత్రిగారు అధికలాభములపన్ను అధికాదాయములపన్ను తగ్గించటమేగాక, మరల పరిశ్రమలోనే వినియోగింపబడిన లాభముపైనను, చిన్నకంపెనీల లాభములపైనను పన్ను తగ్గించిరి. కాబట్టి రానున్న సంవత్సరములో పారిశ్రామికాభివృద్ధి జరుపుటకు పారిశ్రామికవేత్తలందరు గట్టిగా కృషిచేయవలసియున్నది.

మధ్య తరగతివారిపై పన్నుభారము తగ్గించుటకు తాము సంసిద్ధులమని ఖజానామంత్రి తెల్పియుండెను. ఇప్పుడు క్రొత్తగా విధింపబడిన ఆప్రత్యక్షపన్నులను కొంతవరకు నెలకొని ఉండి తగ్గించవచ్చును. కాని పన్ను హెచ్చింపబడిన

దను సాక్షతో వర్తకులు ధరలను పెంచునంద తగు చర్య గైకొనట ఆతిముఖ్యము.

హైదరాబాద్ రాయబారములలో మరల ప్రతిష్ఠంభన

భారత యూనియన్ తో కాశ్యత ఒడంబడిక శీర్షరచుకొనటకు నిజాం చేస్తున్న ప్రయత్నములు గతవారం ఈ పుటలో గమనింపబడినవి. అనుకొన్నట్లుగానే ఈ సంప్రదింపులలో ప్రతిష్ఠంభన ఏర్పడినది. నిజాం ప్రతినిధిగర్వము భారత ప్రభుత్వముతో ఏ ఒక్క విషయములో కూడ ఏకాభిప్రాయమునకు రాకపోయినదట. నిజాం కనీసపు కోర్కెలను వివరించుచు భారతదేశ గవర్నర్ జనరల్ కు ఒక వివరిత పత్రము పంపింపబడినదని తెలియ వచ్చిన వార్త నిజము కాదనియే నిజాం ప్రతినిధి వర్గము పుష్టముగా ప్రకటించినది. ప్రస్తుతమునకు సంప్రదింపులు ఆపివేసి నిజాం ప్రతినిధులు హైదరాబాద్ నకు తిరిగి వచ్చివేసిరి. యథా తథపు ఒడంబడికను, భారత ప్రభుత్వమే భగ్గు పరచుచున్నదనీ, రవాణా, వ్యాపార సౌకర్యములను గురించి కాశ్యత ఒడంబడిక చేసుకొనుటకు తాము చేస్తున్న ప్రయత్నములలో, సంస్థాన

ఆఖరు బ్రిటిష్ సైనికదళం భారతదేశాన్ని విడిచిపోవుటకు ముందు బొంబాయిగవర్నర్ మహారాజ్ సింగ్ దంపతులకు దళం వందమాచరించినప్పటి దృశ్యం

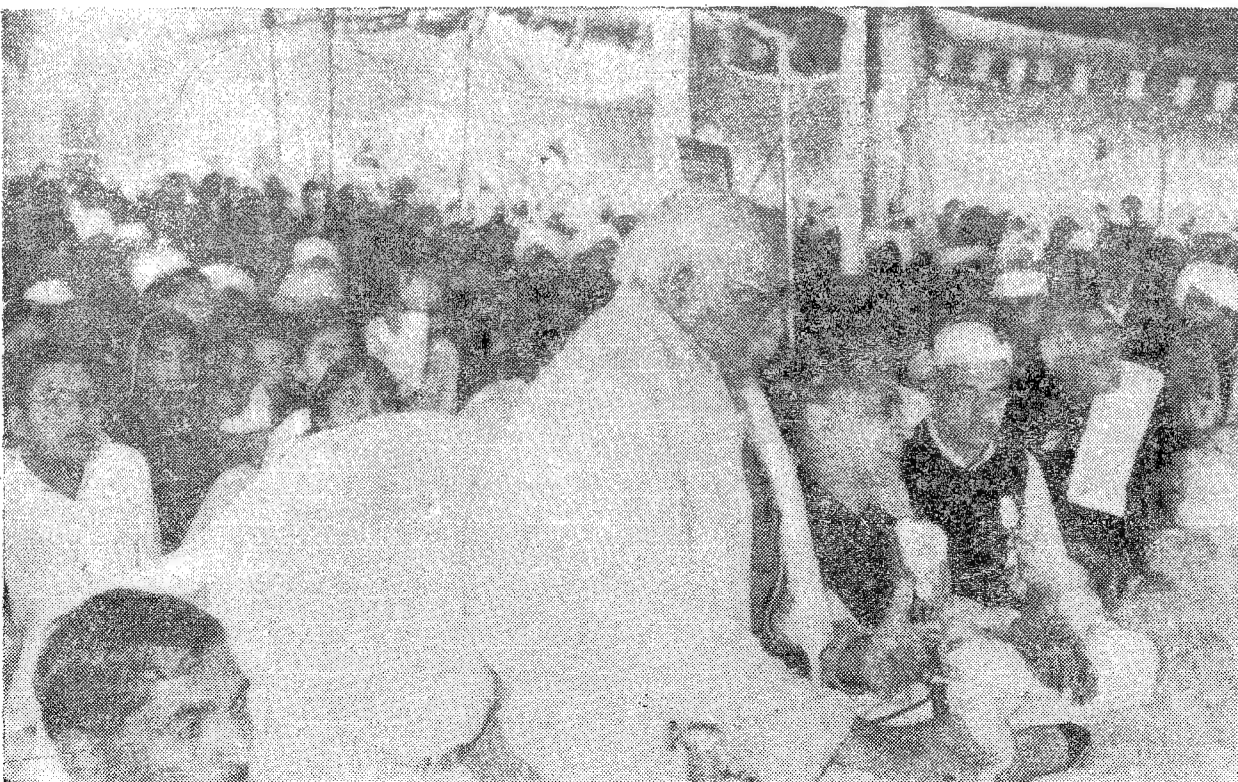
ఆంతరంగిక వ్యవహారములలో జోక్యము కలిగించుకుంటూ భారత ప్రభుత్వమే కలసిరావలం లేదనీ నిజాం ప్రతినిధులు ఆరోపిస్తున్నారు. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో బాధ్యతాయుత ప్రజా ప్రభుత్వమును స్థాపించు విషయమై భారత ప్రభుత్వము హెచ్చరించుట తమ ఆంతరంగిక విషయములలో జోక్యము కల్పించుకొనుటయేనని వీరు భావించుచున్నారు. సంస్థాన విషయంలో సర్వాధికారములు సంస్థానాధీశ్వరివేనని, తమ సంస్థాన విషయాలకు స్వతంత్ర రాజ్యమని వీరు వాదించుచున్నారు. ఈ వాదములను భారత ప్రభుత్వ మెన్నటికిని ఆంగీకరింపదని వీరు రెరుగుదురు. అయినచో, మరి ఈ రాయబారము లెందుకు? సంస్థానములో స్వపరిపాలనగాక, నుపరిపాలనమే అవసరమనియు, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మనవసరమనియు, సంస్థానము భారత యూనియన్ లో జేరిపోవలెనను పట్టు

దలను వా విరమించకపోయినచో సంస్థానము లోనిహిందువుల కంద కు ముప్పు తప్పదనియు ఇత్రేహాదుల్ ముల్క్, న అధ్యక్షుడు కాశీరజ్య హెచ్చరించుచున్నాడు. యథా తథపు ఒడంబడిక జరిగిన మూడు నెలల కాలముననే ఇట్టి క్లిష్టత ఏర్పడుట విచారకరమైనను హైదరాబాద్ సమస్య ఎంత త్వరగా, కాశ్యత పరిష్కారము గావించబడిన అంత మంచిదని ప్రస్తుత పరిస్థితులవలన రుజువగుచున్నది. అటు కాశ్మీర్ యుద్ధములో మునిగియున్న భారత ప్రభుత్వము తమ్మిమియు చేయజాలదని హైదరాబాద్ ముస్లింలు భావించుచు, పోసాకలోని తమ సోదరులకు పరోక్షముగా సహాయము చేయుటకు, భారత ప్రభుత్వమును రెండవైపుల ఇరకాటములో పెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పుడైనను భారత ప్రభుత్వము తా నితర సంస్థానములపట్ల జూపుచున్న శ్రద్ధను హైదరాబాద్ పట్లకూడ ప్రదర్శించి, హైదరాబాద్ ప్రజానీకము మరింత నష్టపడిపోకముందు, హైదరాబాద్ సాభాగ్యము బుర్రముపేరిట పాక్షిసాక్షకు జేర వేయబడక

ముందు, స్వతంత్ర మను జేర హైదరాబాద్ చిన్నయుద్ధమును ప్రారంభింపకముందు ఈ సమస్యను కాశ్యతముగా పరిష్కరించుటకు పూనుకొనవలెను. ఒక గడువు నిర్ణయించి, ఆ గడువులోగా నిజాంతన భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకొనవలసిందని భారత ప్రభుత్వము హెచ్చరించుట ఆత్యవసరము.

సరిహద్దు సంఘటనలు దినదినమునకు ఎక్కువగుచున్నవి. నిజాంలో తమ సోదరులు అష్టకష్టములు పడుచుండ భారతరాష్ట్రములలో, ప్రజలుమాత్రము ఎంతకాలము ఓసికబట్టియుం గలరు? క్రమశాస్త్రవిప్రుపార్టీ, ఆంధ్రమహాసభ యాజమాన్యమున తెలంగాణాలో గోర్ఖి పోరాటము కొంతవరకు జరుగుచున్నది. దీనినిజాం భారత ప్రభుత్వము కారణమని ఆరిపిస్తూ, వారిని పట్టుకొనుటలో తనకు సహాయము చేయవలసిందని కోరుతున్నాడు. కా ఇందుకు భారత ప్రభుత్వము ఆంగీకరింపకముంద సంస్థాన ఆంతరంగిక పరిస్థితులు చక్కబడనని పట్టుబట్టితిరును కదా? నిజాం తన తనవ్యయ నెంతవరలో తేల్చుకున్నా అ మంచిది.

పాటియాలా సంస్థాన ప్రజామండలి సభ డా॥ పట్టాభిసీ తారావయ్యగారి అధ్యక్షతన జరుగ చున్నదృశ్యం

33

పిల్లల నవల:

శ్రీ సత్యనారాయణశ్రీవాస్తవ

వైనాకయ్య సముద్రంలో పడిన తర్వాత, నీటిఅడుగున మునిగి యాభైనిమిషా లయింది. అప్పుడు యజమాని ఇలాగ అనుకొన్నాడు:

“ఈపాటికి యీచిన్నగాడిద చచ్చి ఉంటుంది. ఇప్పుడు నీళ్లలోంచి దీనిని వైకి లాగి యీ చర్మంతో మంచి రంధ్రాలు చేయిస్తాను.” అని తన చేతిలో ఉన్న తాడు పట్టుకొని గట్టిగా లాగాడు. ఆ తాడుచివరనే కాదు గాడిదను కట్టి నీళ్లలో దింపాడు. ఆశ్చర్యం! ఆతాడు బరువుగా రావడానికి బదులు సులువుగా వచ్చివేస్తోంది. లాగి, లాగి, లాగి, బయటికి తీసేటప్పటికి ఆ త్రాడుచివర గాడిద ఉండడానికి బదులు ఏముందో తెలుసునా? ఒక చేపలా గిరిగిలా తన్నుకొంటూ వున్న బామ్మ కనిపించింది.

ఆ కొయ్యబామ్మను చూచేటప్పటికి వాడు విస్తుపోయాడు. గ్రుడ్లు వైకి వచ్చాయి. నోరు పెళ్లబెట్టుకొని ఏదో కల గంటూ ఉన్నట్టు మిడ్డిగ్రుడ్లతో చూస్తున్నాడు. కొంతనే పయ్యేటప్పటికి తేరుకొన్నాడు. తరువాత ఆ బామ్మను చూచి అడిగాడు—

“నేను సముద్రంలోకి తోసివేసిన గాడిద ఏ మయివట్టి?”

“ఆ గాడిదను నేనే” అని సవ్యతూ పినాకరావు బదులు చెప్పాడు.

“నువ్వా?”

“నేనే”

“అరి భద్రవా! నాతో వేళాకోళం అనుకొన్నావా?”

“నీతో వేళాకోళం ఏముంది? నిజమే చెబుతున్నాను.”

“ఇంతసేపటివరకు గాడిదగా ఉన్న నీవు యీ ఊణంలో నీళ్లలో మునిగి ఒక యాభై నిమిషాలు ఉన్నమాత్రం చేత కొయ్య బామ్మవు ఎలాగ అయ్యావు?”

“బహుశః అది సముద్రపు స్నానం ప్రభావంవల్ల నేమో! ‘సముద్రం ఎటు వంటి మార్పులయినా చేస్తుంది’ అని అంటారు.”

“ఏయ్! బామ్మా! ఏమనుకుంటున్నావో నాతో పెక్కిరింతలు కావు. నాకు కోపం రానంతసేపే! వస్తే మనిషిని కాదు జాగ్రత్తసుమా!”

“అయితే మీ కనలు కథంతా తెలుసుకోవాలని ఉందా? ముందు నా కట్టు విడిపించండి. నేను కథంతా చెప్తాను.”

ఆ మనిషి సంగతి తెలుసుకోవాలని తన చేతిలో ఉన్న తాడుతో కట్టు విడిపించి వదలివేశాడు. గాలిలో పిట్టలంత పినాకయ్యకి విడుదల వచ్చింది.

అప్పుడు పినాకరావు తన కథ యిలాగ చెప్పాడు: “నేను మొదటి నించి యిప్పటిలాగే బామ్మగా ఉండేవాడిని. అసలు మామూలు పిల్లవాడిని అయిపోవలసింది. అయితే అందరి పిల్లలలాగే ఉండేవాడిని. కాని నా

కర్మం కాలి, చెడుసహవాసంవల్ల, చదువంటే యిష్టంలేక యింటినించి పారిపోయాను. ఒకరోజు నిద్రనించి లేచి చూచేసరికి నాకు పొడుగుచెవులు వచ్చాయి. గాడిద వైపోయాను ... ఎంత సిగ్గుచేటు! ఎంత అవమానం. నన్ను సంతలో అమ్మితే ఒక నర్కస్ మేనేజరు కొన్నాడు. వాడు నా చేత గంతులు వేయిస్తూఉంటే, ఒక సారి పోయినా రెండు కాళ్లా విరగ్గొట్టుకున్నాను. కుంటి నయ్యాను. అప్పుడు నన్ను మళ్ళీ సంతకి తోలితే నువ్వు కొన్నావు”.

“ఇరవై అణాలు పెట్టి కొన్నాను నిన్ను. నా కాయరై అణా లెవ్వరిస్తారు?”

“నువ్వు నన్ను ఎందుకు కొన్నావు. నా చర్మం తీసి దానితో రంధ్రాలు చెయ్యాలనికదా! రంధ్రాలు!”

“అదే. నాకు చర్మం ఎక్కడ దొరుకుతుంది”

“మరేమీ ఘరవాలేదు. లోకంలో గాడిదలకి కొరత లేదు. ఎన్నో ఉన్నాయి”

“అయిందా నీకథ! రాలుగాయీ?”

“ఇంకొంచెంతో అయిపోయినట్టే. నన్ను చంపడానికి ఇక్కడికి తీసుకొని వచ్చారా? నన్ను మామూలుగా చంపకుండా, జాలి చూపి మెడకి రాయి కట్టి యీ సముద్రంలో వదలి వేసి చంపాలని యిలాగ చేశారు. మీరు నామీద అంత దయ చూపి నందుకు మీ మేలు ఎన్నడూ మరిచి పోను. నమస్తే ఒక్కటి, మీరు వేసిన యెత్తు లెన్ని అయినాగాని, దేవకన్య మాట మరచి పోయారు.”

“దేవకన్య యెవరు?”

“ఆమె మాయమ్మ! పిల్లలంటే దయ గల అందరి తల్లులలాగే యీ తల్లి దేవకన్యకూడా, నే నన్ని తప్పలు చేసినా తిరిగి సహాయం చేస్తుంది. పిల్లలు ఎన్ని చెడ్డ పనులు చేసినా, ఇంక వాళ్ల నడతవల్ల, యింక వాళ్ల ముఖం కూడా చూడరాదని ఉన్నా కొందరు తల్లులు చేరదీస్తారు. అలాగే మాతల్లిన్నీ. నామీద యిష్టం కొద్దీ ఒక చేపలమందను పంపింది. నేను మునగగానే అవన్నీ నేను నిజంగా గాడిదనుకొని తినేశాయి. కొన్ని కండలు, కొన్ని చెవులు, కొన్ని కాళ్లు, కొన్ని మెక, కొన్ని వీపు-యిలాగ పట్టుకొన్నాయి. ఒక్క చిన్న చేప నా తోకకూడా తిన్నది.”

“ఛీఛీ! ఈరోజు మొదలు నే-చేపలు తింటే ఒట్టు. తీరా మోసి ఏ బామ్మ పరిగనో, ఏ వాలుగచేపనో తింటే దాని కడుపులోపల గాడిదతోక ఉంటే అసహ్యం! యాక్! వద్దు”

“నిజమే మరి! యీ కథ వినండి మరి. ఆ చేపలన్నీ నా చర్మం తినడం పూర్తి చేసి యింక ఎముకలు పట్టుకొన్నాయి. ఎముకలు ఏమిటిలే కట్టముక్కలన్న మాట. మీరు నన్ను చూస్తే గుర్తుపట్టే ఉంటారు నేను—కట్టబామ్మనని. ఆ చేపలన్నీ కొంచెం ప్రయత్నం చేసి చూశాయి. ఇంక నేను కొరకరాని కొయ్య సని వాటికి బోధ పడింది. ఇంక చల్లగా కొన్ని ఒకదారిసీ, మరి

పిల్లల కథలు

తెలివి గల మంత్రి

చల్లా సత్యనారాయణశర్మ

వయస్సు 16 సం.

పూర్వం పశ్చిమదేశాన్ని ఒక రాజు పాలించేవాడు. రాజు నివసించే పట్టణం ప్రక్కనుంచి ఒక పెద్ద నది. తూర్పు దేశానికి ప్రవహిస్తూ వుండేది.

ఒకరోజున రాజు, మంత్రి కలసి, నదివాడ్డుకి వెళ్ళారు. రాజుకి నదిని చూడగానే యిల్లా తట్టింది: ‘ఈ నది మాదేశంలో పుట్టి తన నీరంతా తూర్పుదేశానికి యిచ్చివేస్తోంది! ఇది కేవలం కృతఘ్నురాలు! దీనికియిక్కడ అడ్డు కట్టించాలి!’ అని అనుకుని మంత్రితో, ‘నదికి అడ్డు కట్టించి తూర్పుకి నీరు ప్రవహించకుండా చేయ’ మన్నాడు.

మర్నాటి ప్రాద్దున్నకల్లా అడ్డగోడ తయారయింది! నీరు గోడదాటి వైకి పోలేక పూర్వలోనికి ప్రవహించ మొదలు పెట్టింది. సాయంకాలానికి యిళ్ళన్నీ మురిగిపోయాయి. ప్రజలందరూ యిళ్ళ వైకప్పులమీదికి చెట్లమీదికి యెక్కి పోయారు. కొందరు పిల్లలు ప్రవాహంలో కొట్టుకు పోయారు! కొంత మంది మంత్రివద్దకు పోయి తమ గోడు చెప్పకొన్నారు. మంత్రికి మంచి ఆలోచన తట్టింది. పూర్వం రాజ్యాలలో ప్రతి గంటగంటకీ గంటలు కొట్టే వారు. ఆ పనికోసం ఒక సిపాయి వుండే వాడు. మంత్రి ఆ సిపాయిని పిలిచి యిల్లా చెప్పాడు: “ఈరాత్రి గంటలన్నీ అరగంటకి ఒక గంట చొప్పున కొట్టు”

కొన్ని యింకొకదారిసీ పారిపోయాయి. అప్పుడు మీరు త్రాడు వైకి లాగితే చచ్చిపోయిన గాడిదకు బదులు బ్రతికి ఉన్న కట్ట బామ్మను నేను వైకి వచ్చాను.”

“నీ కథ వింటూఉంటే నాకు నవ్వు వస్తోంది. ఏమైనాసరే నా ఇరవై అణాలు నాకు రావాలి. ఇరవై అణాలు నీయేదాన పోశాను. ఏమైనా సరే అవి రావాలి. ఏం చేస్తానో తెలుసా? నిన్ను తిరిగి సంతలోకి తీసుకొని పోయి, పొయ్యిలో పెట్టుకొనే వంట చెరకుగా వైనా ముక్కలు చేసి నిన్ను అమ్ముతాను.”

“కావలిస్తే అమ్మివేసెయ్. నా కిష్టమే!”

ఆమాట అని పినాకరావు ఒక దూకు సముద్రంలోకి దూకాడు. ఆ నీళ్లలో ఉడుకొంటూ పోతూ పినాకం యిలాగ కేకవేశాడు! “ఏయ్! అబ్బీ! నీకు మంచి వంటచెరకు కావలిస్తే నన్ను జ్ఞాపకం పెట్టుకోవే” అని బుడం గుమని యింకా దూరం వెళ్లిపోయాడు. కన్ను మూసి తెరిచేటంతటిలో బాణం లాగ దూరంగా వెళ్లిపోయాడు. ఆ సముద్రంలో ఒక్క చిన్న చుక్క

అని. సిపాయి మంత్రి చెప్పినట్లే చేశాడు. ఆరుగంటల కాలంలోనే పండ్రెండు గంటలు కొట్టబడ్డాయి!

రాజుకి ప్రజలకి మెలుకువ వచ్చింది. కాని సూర్యుడు ఉదయించకపోవటం చూసి వారంతా భయపడ్డారు. రాజు మంత్రిని పిలిపించి కారణ మడిగాడు. మంత్రి కొంచెంసేపు ఆలోచించివట్టుగా నటించి, యిల్లా అన్నాడు: “ఏలినవారూ కోపించనంటే చెప్తాను.”

రాజు, “సరే—చెప్ప”

మంత్రి—“అయ్యా! మనం మన నదిని తూర్పుదేశముకు ప్రవహించకుండా చేశాము. అందుచేక వారికి త్రాగటానికి చేలకీ నీరు దొరికి వుండదు. బహుశః, వాళ్ళకి మనం యిల్లా చేయటంవల్ల కోపం వచ్చివుంటుంది. అందుచేత వాళ్లు తూర్పునించి పడమరకి వచ్చే సూర్యకాంతిని అరికట్టి వుంటారు.”

మంత్రిమాటలు రాజుకి నిజాలుగానే తోచాయి. వెంటనే అడ్డగోడ పడగొట్టమని ఆజ్ఞ యిచ్చాడు! గోడంతా పడగొట్టారు. నీరు తూర్పుకి ప్రవహించ మొదలుపెట్టింది. ఊరిలోని నీరంతా నదిలోకి పోయింది. ఇంతలో సూర్యుడు వుదయించాడు. ప్రజలంతా సుఖంగా జీవిస్తున్నారు. చూశారా, మంత్రి తెలివి!

(హిందీ నుంచి)

లాగ తప్ప అసలు కనిపించకుండా మాయమైపోయాడు. కొంగలాగ మునుగుతూ తేలుతూ ఖులాసాగా వెళ్లి పోతున్నాడు. అలాగ యీదుకొంటూ పోతున్నాడేకాని ఎక్కడికో తెలియదు. ఆ నడిసముద్రంలో పెద్ద బండ ఉన్నట్టు కనిపించింది. అది తెల్లగా పాలరాతి దిబ్బలాగ వుంది. ఆపాల రాయి మీద అందమైన కంచిమేక "మే...మే" అని అరుస్తూ ఉన్నట్టు అయింది. అయితే యీ కంచిమేక వెంట్రుకలు మామూలుగా అన్నిమేక లకీ ఉన్నట్టు తెల్లగానూ లేవు; నల్ల గానూ లేవు నలుపూ తెలుపూ కలిసిన రంగుగానూ లేవు. నీలి రంగు గా ఉన్నాయి. ఆ రంగు చూస్తే ఆ నీలి తల అమ్మాయిజట్టురంగు జ్ఞాపకం వచ్చింది.

దానిని చూడగానే పినాకయ్యకి ఎంత ధైర్యం వచ్చిందో! గబగబా ఆ తెల్లని దిబ్బ చేరుకోవడానికి యీదాడు. సగం దూరానికి వైగా

వచ్చివేశాడు. ఇంక ఎంతో మేర లేదు! అప్పుడు నడిమిగా ఒక పెద్ద భయంకర మైన సముద్రరాక్షసి తల కనిపించింది. ఆ బ్రహ్మరాక్షసి తరుముకొని వస్తూ ఉంది. దాని నోరు చాపితే మూడువరు సల పొడుగుపాటి కోరలు. అబ్బ! దాని బామ్మ చూస్తేనే భయం వేస్తుంది.

ఆ సముద్రరాక్షసి ఎవరో తెలుసా? ఇదివరకు ఎన్నో సారులు ఈ కథలో చెప్పకొన్నామే పెద్ద తిమింగిలమని— అదే! దానిని చేపలకీ చేపలపట్టేవాళ్లకీ యమదూత అని అందరూ పిలుస్తారు. దానిని చూడగానే పినాకరావు ఎంతగా భయపడిపోయాడో వేరే చెప్పాలా? పాపం! దాన్ని తప్పించుకోవాలని ప్రయత్నం చేశాడు. దారి తిప్పాడు. కాని తిమింగిలం నోరు తెరుచుకొని అప్పుడే కాలమేఘంలాగ కమ్ముకొని వస్తూఉంది.

"పినాకరావు! జాగ్రత్త! వచ్చేసింది తిమింగిలం! త్వరగా రా!" అని ఆ నీలి మేక మెమ్మో అని అరచింది.

బాలగేయాలు

శ్రీ చింతా దీక్షితులు

(సంపాదించినవి)

20

బుజబుజరేకుల పిల్లుందా
బుజ్జారేకుల పిల్లుందా
స్వామీదండలు పిల్లుందా
సవరారాజ్యం పిల్లుందా.

బుజబుజరేకుల పిల్లుంది
బుజ్జారేకుల పిల్లుంది
స్వామీదండలు పిల్లుంది
సవరారాజ్యం పిల్లుంది.

బుజబుజరేకుల కెన్నేళ్ళు
బుజ్జారేకుల కెన్నేళ్ళు
స్వామీదండల కెన్నేళ్ళు
సవరారాజ్యం ఎన్నేళ్ళు.

బుజబుజరేకుల కేడాది
బుజ్జారేకుల కేడాది
స్వామీదండల కేడాది
సవరారాజ్యం ఏడాది.

బుజబుజరేకుల చాలావు
బుజ్జారేకుల చాలావు
స్వామీదండల చాలావు
సవరారాజ్యం చాలావు.

బుజబుజరేకుల రెండేళ్లు
బుజ్జారేకుల రెండేళ్లు
స్వామీదండలు రెండేళ్లు
సవరారాజ్యం రెండేళ్లు.

బుజబుజరేకుల చాలావు
బుజ్జారేకుల చాలావు
స్వామీదండలు చాలావు
సవరారాజ్యం చాలావు.

బుజబుజరేకుల కేడేళ్ళు
బుజ్జారేకుల కేడేళ్ళు
స్వామీదండల కేడేళ్ళు
సవరారాజ్యం ఏడేళ్ళు.

బుజబుజరేకుల చాలా
బుజ్జారేకుల చాలా
స్వామీదండల చాలా
సవరారాజ్యం చాలా

బుజబుజరేకుల నగలెన్నీ
బుజ్జారేకుల నగలెన్నీ
స్వామీదండల నగలెన్నీ
సవరారాజ్యం నగలెన్నీ

బుజబుజరేకుల కంటే
బుజ్జారేకుల కంటే
స్వామీదండల కంటే
సవరారాజ్యం కంటే.

బుజబుజరేకుల చాలావు
బుజ్జారేకుల చాలావు
స్వామీదండల చాలావు
సవరారాజ్యం చాలావు.

బుజబుజరేకుల ఒడ్డాణం.
బుజ్జారేకుల ఒడ్డాణం
స్వామీదండల ఒడ్డాణం
సవరారాజ్యం ఒడ్డాణం

బుజబుజరేకుల చాలా.
బుజ్జారేకుల చాలా
స్వామీదండల చాలా
సవరారాజ్యం చాలా

పినాకయ్య పాపం, శక్తికొద్దీ యీదాడు. కాళ్లతోనూ, చేతులతోనూ, ఆఖరికి తొమ్ముతోకూడా యీదాడు.

"అయ్యో! పినాకం - వచ్చేసింది రాక్షసి!" పినాకం మరి వడిగా యీదు తూతుపాకీ గుండులాగ వచ్చివేస్తున్నాడు. ఇంక ఆ పాలరాతిదిబ్బ చేరుకున్నట్టే. ఇంక ఎంతో లేదు. ఆ నీలిమేక కూడా ముందుకాళ్లు సాచి రాగానే అందిచ్చి ఒడ్డు చేర్చిద్దామని అంచుకి వచ్చి నిలవబడిఉంది. ఏంలాభం? ఈ లోపునే తిమింగిలం కొండగుహలాంటి నోరు చాపింది. అందులో ఒక పీల్చు పీల్చేటప్పటికి ఒక చిన్న బటానీగింజను మనిషి నోటిలో వేసుకొన్నట్టు గుటకాయస్వాహ అయింది.

పినాకరావు ఆ పోవడంపోవడం దానికడుపులో పడ్డాడేమో, ఆ దెబ్బకి సామ్మసిల్లి పడిపోయాడు. పావుగంట వరకు తెలివి రాలేదు. తెలివి వచ్చి చూచేటప్పటికి తానెక్కడ ఉన్నాడో, అదేం లోకమో చాలనేవటివరకు తెలియలేదు. తనచుట్టూ కటికి చీకటి.

కన్నూ మిన్నూ ఒకటే. నల్లటి సిరా బుడ్డిలో నిలుపునా పడిపోయి అందులో మునిగిపోతే ఎలాగ ఉంటుందో అలాగ ఉంది. ఏదైనా వినిపిస్తుండేమో అని రెండు చెవులూ రిక్కించి విన్నాడు. ఏమీ చప్పుడు కాలేదు. ఉండుండి ముఖమీద బలమైన గాలి వచ్చి కొట్టుతోంది. ముందు ఆ గాలి ఎక్కడ నించి వస్తోందో అతనికి తెలియలేదు. తరవాత ఆలోచిస్తే ఆ తిమింగిలంఉపిరి తిత్తులలోంచి వచ్చినట్టు కనిపెట్టాడు. ■ తిమింగిలానికి అసలు దగ్గు. అది దగ్గి నప్పుడూ శ్వాస పీల్చినప్పుడూ తుపాను గాలి వచ్చినట్టు అవుతోంది.

పినాకరావు ముందు ఎలాగో ధైర్యం చిక్కబట్టుకోవాలని చూచాడు. కాని కొంతనే పయ్యేటప్పటికి ఒకదానితర్వాత ఒకటి చొప్పున ఎన్నో నిదర్శనాలు దొరికాయి. తాను నిజంగా ■ తిమింగిలం కడుపులో మూసివేయబడ్డానని అప్పుడు తెలుసుకొన్నాడు. వెంటనే ఏడ్చి యేడ్చి గట్టిగా అరవడం మొదలు పెట్టాడు. "అయ్యో! అయ్యో! నాగతి ఏంకాను! నే నెంత నిర్భాగ్యుణ్ణి. నన్ను ఎవ్వరూ రక్షించరూ?" అని మొత్తుకొన్నాడు.

"ఓ వెట్టివాగన్నా! ని న్నెవ్వరు రక్షిస్తారని అనుకొంటున్నావు" అని ఒక గొంతు వినిపించింది. అ బెలాగ ఉంది? పాడైపోయిన తంబురాతిగ వదులుచేస్తే ఎలా గంటుందో అలాగ ఉంది.

"ఎవరది?" అని భయంలో అడిగాడు పినాకం.

"నేను, నీలానే యీ తిమింగిలం చేతమింగివేయబడిన సందువాచేపను, ను వ్వేం చేపవు?"

"నేను చేపను కాను. బామ్మను"

"చేప కాకపోతే దీని కడుపులోకి ఎలాగ వచ్చావు?"

"నేను రాలేదు. అదే నన్ను మ్రింగి కడుపులో పారవేసింది? సరే కానీ, యీ చీకటిలో మనం ఏం చేద్దాం?"

"ఏంచేస్తాం? యీ తిమింగిలం మనల్ని యిద్దరినీ జీర్ణంచేసుకొనేవరకు ఆగుదాం"

"నేను జీర్ణంచేసుకొనేవరకు ఆగను" అని విచారంగా కేకలేశాడు పినాకం.

"జీర్ణం అయిపోవాలని నా కూలేదు. కాని మరి ఏంచేస్తాం? చేపనై, సందువానై పుట్టినతర్వాత ఒక్కవేదాంతం నాకు తెలిసింది" అని సందువా చెప్పింది.

"ఏమిటది?"

"నూనెతాలింపుల్లో చచ్చేకంటే యిలాగ నీటిలో గారవంగా చచ్చేమంచిదని"

"అదంతా మెట్టవేదాంతం"

"అది నామతం—మూలో వేదాంతులు చెప్పినట్లు, ఏ మతమైనా సరే గారవించాలి."

"దాని మాట కేం గాని, నా కిక్కడ నించి పారిపోవాలని ఉంది. తప్పించుకోవడం ఎలాగ?"

"నీచేతనైతే తప్పించుకొని పో!"

"అయితే మనల్ని మ్రింగిన యీ తిమింగిలం చాల పెద్దదా?"

"పెద్దదా యని అడుగుతున్నావు. దీనితోక అటుంచి ఒక్క శరీరమే రెండుమైళ్ల పొడవు ఉంది".

ఇలాగ మాటలాడుకొంటూ ఉంటే దూరంగా మినుకుమినుకుమంటూ వెలుగు కనిపించింది.

■ "దూరంగా ■ వెలుతురు ఏమిటి?"

"మనలాగే జీర్ణం అయ్యేవరకు ఆగిఉన్న అభాగ్యుడైవుంటాడు"

"నే వెళ్లి చూచివస్తా నుండు. అదొకవేళ, మనం తప్పించుకొనే ఉపాయం చెప్పగలిగే ముసలిచేప కాగూడదూ?"

"పోనీ అలాగైనా బాగుండును."

"వెళ్లిస్తాను మరి"

"వెళ్లిరా, నాయనా! ఇప్పటికైనా నీ కోరిక తీరి"

"మళ్ళీ యెక్కడ కలుసుకొందాం?"

"ఎవరు చెప్పగలరు? ఆ మాట యిప్పుడు అప్పుడే అనుకోకపోవడం మంచిదేమో!"

"వస్తాను మరి"

"మంచిది".

నెరసిన వెంట్రుకలబైవధము

రంగు పూచునక్కరలేదు. అయ్యేదేద చికిత్స. తెల్లని, రంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుకలకు వధువు విచ్చును. గుణం కావిదో, రమ్మ వాపను చేయబడును. తెలుపు కొంపమైయుండిన రూ 2-8-0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3-8-0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5-0-0.

గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి రోషం విచ్చు రోషధము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya, M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan).

గ్రంథ పరిచయము

‘క వి పూ జ’

రచయిత—శ్రీ తల్లాకృష్ణ కృత్తివాసరథులు.
ప్రచురిత పట్టిక, ముచిటిపట్నం చెరు. 0-12-0.
ఆంధ్రపాఠశాలలో ఆ గ్రంథానికి చెందిన పూర్వ మహాకవిల జీవిత గాథల పుస్తకమిది. నన్నయది మహాభారత కవులు, కెదనాది అష్ట దిగ్గజాలు, పోతన, శ్రీనాథుడు, వేమన మొదలయిన కవిశ్రేష్ఠుల చరిత్రలను కొన్ని రసవంతమైన ఘట్టములద్వారా రచయిత చిత్రించాడు. స్వప్నంగా ఆయా కవుల జీవితాలను వర్ణించటమే గాక వారి ముఖ్యరచనలను వివరించి, అనువైన చోట్ల వాటిలోని పద్యాలనుకూడ ఉదహరించాడు. ముఖ్యమైన గ్రాంథికశైలిలో రసవంతంగానే రచన జరిగింది. కానీ, గ్రంథకర్త ఈ జీవితకాలాలను చారిత్రకదృష్టితో పరిశీలించి ఉండవలసింది. ప్రజలలో ప్రచారంగా ఉన్న అనేక ఘట్టాల పరిశోధనలు నిజం కావని రుజువు చేశారు. ఈ విషయాలను రచయిత గమనించినట్లే తోచదు. భూమి కవిచరిత్రలు ఇప్పుటికి ఫిలింకంపేసేవారి చేతుల్లోబడి వింతరూపాల నెలకొనివి. గ్రంథకర్తగారి విద్యావంతులు కృషిచేసి చారిత్రకంగా నిర్మూలన చేసినంతా అనుమాన విహీనంగా ఉంటే ఎంతో సమయ పంగా ఉండేది.

‘మ ర ద మూ ల’

కృత్తికర్త: శ్రీ బులుసు వెంకటేశ్వర్లు, రామరావుపేట, కాకినాడ చెల రూ. 2-0-0.
ఇది పాఠానికి నాటకం అట్లాగకవి సంస్కృతంలో వ్రాసిన గ్రంథానికి ఇది అనువాదం. అట్లాగకవి కాకినాడకు భార్యుడు. ఇతడు జడతగ్గి కచిపేట్టి అని బాధితివాదాడు. వాళ్ళికి రామాయణంలో ఉత్తర రామాయణ గాథను కొన్ని వాగ్ధ్యాలతో మందలాలను రచించాడు. ఈ మతవచరిత్ర కొన్ని విషయాలలో భవభూతి వ్రాసిన ఉత్తర రామాయణంపై రసవంతంగా ఉన్నదని పండితుల అభిప్రాయం. ఈ నాటకాన్ని కెదనాది ముఖ్యరాయణుడుగారు, మరికొందరు ఇదివరకే అనువదించారు. కెదనాది వారి నాటకం రసవత్తరంగా లేదని పెద్దలు చెల విచిక్షణలు ఆనవాడుకు తీరేలో వివరించాడు. ఈ నాటక అనువాదం ఆలోపాన్ని ఎంతవరకు తీర్చిందో ఆ కెదనాది నిర్ణయించాలి భావ మాత్రము సామాన్యపాఠకులకు స్వాధీనమయేది కాదు. ప్రదర్శనకు ఎంతమాత్రము అనువుగా లేదు. పద్యాలు మూలంకి సరియైన తీర్మానా కావచ్చును గని మార్గరంగాను మృగ్యంగాను లేవు. కథావస్తువులోని సహజానురక్తినిమాత్రము రచయిత చక్కగానే వ్యక్తపరిచినాడని చెప్పక తప్పదు.

‘ప్రే మ పూ జ’

రచయిత—శ్రీ తలమర్ల కళానిధి, తలమర్ల, ఆనంతపూరుజిల్లా. చెల రూ. 0-8-0
ఇది కథల సంపుటి. ‘నాన్యాదయసరసిని చాటి ప్రవహించిన పరిమళజలమును పోసి పెంచిన ప్రేమలత పూచీనీ మూడు పువ్వు ములను (ప్రేమపూజ) కన్పించి రసికలోకమున కంజజేరితిరి’ అని రచయిత నివేదించాడు. కథలు కూడ ఇదే పాఠంలో తయారయ్యివి. ప్రణయ ప్రధానమైనవి కథలు. ప్రృథివర్ణనలు ప్రణయిని ప్రణయలు కరహతాపాలు ప్రబంధ భోరణిలోనడిచినవి. శిల్పచాతర్యంలోనైపుణ్యం గోచరించదు. చిన్నయమూరి సామచేసిన రచనా విధానాన్ని అనుకరించిన ప్రేమకథను ఈ కాలంవాళ్ళు చదివి ఆనందించగలరని సాహసించి చెప్పటం కష్టమని తోస్తుంది.

‘నే తా జీ’

రచయిత—జి. బాధువ, ‘నాణి బుక్ డిపో’, భీమవరం. చెల రూ. 1-0-0
అద్వితీయ నాయకత్వంవేతను మహాత్మర త్యాగంచేతను భారతదేశాన్ని ఉజ్జాత లూగించిన సుభాష్చంద్రబోసు స్ఫూర్తిని కీర్తించే గీతావళి ‘నే తా జీ’. ఆ ఘనిక కవుల లో ‘పే నె న్ని క గ న్న ఈ ర చ యిత ఆంధ్రదేశానికి చిరపరిచితుడు. హృదయాన్ని కరిగించి కేళిభక్తిని ఉద్దీపించే రచనలు ఈయన సామ్యు. కేతాజీ రాజకీయరంగాలో ప్రదర్శించిన అద్భుత పలాయన గాథను దేశాంతర స్వాతంత్ర్య సమరంలో మూసిన కాలము ఈ చిన్న కావ్యంలోని ముఖ్య కథావస్తువు. ఈ కవికి సహజంగా ఉండే బికవిమైన సోమమూర్తము, లావణ్యము ప్రతి పద్యంలోను కనబడుతుంది. అంగులలో ముఖ్యంగా కుల మతభేదాల నుద్దేశించి చెప్పిన పద్యాలు ప్రశంసనీయంగా ఉన్నవని ఒప్పకొక తప్పదు.

‘స ప్తి’

గ్రంథాలయశాస్త్ర ప్రథమ పాఠములు
రచయిత:—శ్రీ పాతూరి రాగభూషణులు గారు. గ్రంథాలయ శాస్త్రంలోనూ, ఉద్యమంలోనూ బాగా ఆసక్తి అనుభవం గడించినవారు. ఆంధ్రదేశంలో గ్రంథాలయోద్యమ వ్యాప్తికి అనల్పాపిని చేసిన శ్రీ గాడిచర్లవారికి ప్రിയ స్నేహితులు ఈ పుస్తకంలో గ్రంథాలయము లకు సంబంధించిన ప్రతి అంశం చక్కగా, ములభంగా వివరించబడింది. ప్రాథమికముకు ఎంపొవుతూ, విజ్ఞానాన్ని సహజరూపుంది. ఈ శాస్త్రంలో రుచిచేసినవారికూడ పూర్వయం గమంగా, ఆకర్షణీయంగా విషయాలన్నీ తేటతెల్లం చేశారు రచయిత. పుస్తకాలు అమర్చడం, స్టండ్లకేటం, టీరుగాలను అమర్చడం దగ్గి ర్మిచి వీయే పుస్తకాలు ఏయే చదవవలసివ్వాలి, బాండాగారి ఎట్టివాడై వందలి, గ్రంథాలయ నిర్మించికి ఎటువంటివారిని నియమించాలి అన్న హంకంపాతూ ప్రతివిషయాన్ని విశ్లేషించి అనుభవంతోని కొద్దివారికి ఈ శాస్త్రం సుగమంగా చేశారు.
గ్రంథానికి కొంతోకూ మాతృకగా శ్రీ యస్. ఆర్. రంగనాథకగారి, “గ్రంథాలయ పంచమాశ్రమ” అను ఉపయోగించు కొన్నారని రచయిత. ఆ పంచమాశ్రమలనే ఆధారంగా గ్రంథంలో చూడటానికి విస్తరించారు. ఆ మాత్రావీ: (1) ఉపయోగంకారకు పుస్తకాల (2) అంపికి పుస్తకాలు (3) ప్రతిపుస్తకానికి తు: చదువరి; ప్రతిచదువరికి తన పుస్తకం (4) కాలం కలిసిరావాలంటే (5) గ్రంథాలయ మొక ప్రాణింటింది.
810 పేజీల ఈ గ్రంథానికి పరిచయ వాక్యములు గాడిచర్లవారి శేఖరీ ప్రస్తుతములు. రంగనాథకగారు తొలిపాఠకు వ్రాశారు. ఆంధ్రదేశంలో గ్రంథాలయోద్యమం చాలాపీసెగిరిలో వున్నది. గ్రంథాలయముల నెరగని గ్రామాలు తేలకు వైగా ఉన్నాయి. ఉన్నచోట్ల ఎన్ని అవకాశక బండాలో అన్నిటితోనూ కూడుకొని వున్నాయి నాగభూషణుగారు అతి సవిన మార్గంలో ఆభ్యుదయ మూలనలతో ఈ గ్రంథం రచించి ఉద్యమానికి అమూల్యసేవ చేశారు. వీరి మానవల కొన్ని మరి అదజా తీతరులుగా వున్నప్పటికీ, నైతికపతనం పొందిన యీ దేశంలో యిది దుర్మనియోగం చేయబడత వేమానని భయం కలిగినప్పటికీ, వీని నాదర్శము

లుగా, టీపికుని పరిశోధన (experiment) చేయడం అత్యవశ్యం. ఈ గ్రంథానికి బహుళ వ్యాప్తి, ఉపయోగం లభిస్తుందని ఆశిస్తున్నాము ‘రామో’.

గ్రంథస్వీకారము

బాపూజీ (దివ్యస్ఫూర్తి)
పర్యవ్యాసము. రచయిత: శ్రీ కొత్తేశ్వరనారాయణరావు 168 పేజీలు. ప్రముఖ: కవి రాజ పబ్లిషర్స్, చీరాల. ప్రతులకు: రచయిత, బోర్డు హైస్కూల్, చీరాల, గుంటూరుజిల్లా. 48 పేజీలు. చెల ఆర్ధరూపాయి.

* గణపతి శతకము *
కందపద్యముల శతకము. రచయిత: శ్రీ చదలవాడ జయరామశాస్త్రిగారు. 24 పేజీలు. చెల పావలా. ప్రతులకు: రచయిత, ఉస్మాక్ సాహితీపేట, నెల్లూరు.

* ఆంధ్రకీర్తనామృతము కమిటీ *
ఆంధ్రవాయువుల సగ్గునత్యాలు
తేలుల సంపుటి. సంపాదకుడు శ్రీ చదలవాడ పిచ్చయ్య. 264 పేజీలు. చెల పావలా రూపాయిలు. ప్రతులకు: రచయిత, కాంగ్రెస్ రోడ్డు, గవర్నర్ పేట, బెజవాడ.

* బాపూజీ *
పర్యవ్యాసము. రచయిత: శ్రీ నరసాచార్యుల శర్మ. బృందావన ప్రచురణలు, మచిలీపట్నం. 15 పేజీలు. చెల పావలా.

* భాగవత కథ *
భాగవత కథ 1 వ ఖండము, 1 వ భాగము. తేలులకు: శ్రీ 108 ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి మహారాజు. అనువాదం: శ్రీ కుంధుర్తి వేంకటనరసయ్య. వచన కావ్యము. 806 పేజీలు. చెల రెండు రూపాయిలు. ప్రతులకు: శ్రీ సీతారామ వామ సంకీర్తన సంఘము, గుంటూరు.

* చెన్నరాష్ట్ర అర్చక సమావేశము *
ఈ సమావేశ సందర్భమున ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చకకాంగ్రెసువారిచే ప్రకటింపబడిన జయంతి సంచిక మా కాంగ్రెసుయమునకు చేరెడిది. ముచ్చలైన రంగులలో అనేక ఛాయాచిత్రములతో సిండియన్లు ఈ సంచికలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర అర్చక కాంగ్రెసువారు ప్రధాని దెడ్డిగారికి సమర్పించిన స్వాగతపత్రము, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ గోపతి నారాయణస్వామిచెట్టిగారి స్వాగత పత్రాసము కూడ ముద్రింపబడినవి.

* భట్టర్ చీకిత్స *
జ్యోమునసురించి. రచయిత: శ్రీ దీవి కృష్ణ భట్టాచార్యులు. పేజీలు 62. చెల రూపాయి. ప్రతులకు: శ్రీ విభవన గ్రంథమాల, ఎన్టీఆర్ బోర్డు, వయాలెనాగి.

* శ్రీ వై భా న స ము *
గద్యకావ్యము. రచయిత: డా. నారాయణమె కేశవాచార్యులు. పేజీలు 68. చెల రూపాయి. ప్రాప్తిపానము: ప్రాప్రయటరు: శ్రీ వై భా న స మతప్రచారిణి గ్రంథమండలి, టంగుటూరుబోర్డు, వయాలెనాగి.

శ్రీ పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య
చౌదరి సన్మాన సంచిక
గుంటూరుజిల్లా ఉపాధ్యాయ పండితవర్గము వారు శ్రీ చౌదరిగారిని సన్మానిస్తూ ప్రకటించిన ఈ సంచికలో. శ్రీ చౌదరిగారి జీవిత చిత్రాలు, చౌదరిగారిని ప్రశంసిస్తూ శ్రీయతులు తుమ్మల సీతారామమూర్తి, ఏలూరు వెంకటవేంకటేశ్వరమల్లాది మూల్యనారాయణశాస్త్రి, శివమూరాయయ్య, శ్రీ శ్రీ సత్యనారాయణ, పోతూరి వెంకయ్య, చింతిలపూడి శేషగిరి శాస్త్రి, నాపాటి కొండనాచార్యులు, జమ్మలమడుక నాగభూషణ శర్మ, నుదిమెళ్ళ రంగాచార్యులు, ఉప్పల కోటయ్య, కంపాల రాజయ్య, జి. టి. రంగాచార్యులు, కొత్తపల్లి వెంకటరత్నం, జంపాల వెంకట నృసింహము గారలు రచించిన గద్య, పద్యములు చక్కని కాగితంతై, 50 పేజీలలో ముచ్చటగా ముద్రింపబడినవి. సంపాదకుడు: శ్రీ తుమ్మల వెంకటరత్నం.

* ఆంధ్రగ్రంథములు - మొదటి జాబితా *
ఆంధ్ర గ్రంథాలయం గాన తప్పక ప్రశంసించునది తెలుగు గ్రంథముల జాబితాను, గ్రంథాలయముల సహాయార్థమై ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయము వారు తయారుచేసి ప్రకటించినారు. కేజీలు 63. చెల ఆరణాలు.

మ న భాషా స మ స్త

(0-వ పేజీ తరువాయి)
గానే జరిగింది. ఈ భాష ఇరవైకోట్లకు మాత్రమే భాష, ఈ భాష కొట్లకు రాజభాష అనగా, జాబాన, పాషా, జ్యూని మొదలైన భాషలలో ప్రత్యేకంగా ఈ భాషను వేర్వేరుచేసారు. న్యాయస్థలం వచ్చిన ఆరంభకాలాల్లో ఈ భాషను బాధ్యులైనాగా పరిగణించినట్లు ప్రత్యేకం జరుగుతున్నది; కాని తాతగారివారు ఈ భాషతో బాంధవ్యం తెలిపాయే మూలన కనబడదు. తెలంగాణాపదమే శ్రేయస్కరము.
ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలు నిర్మించబోతున్నవి. ఇవి రాగానే ప్రాంతీయభాషలకు ప్రాధాన్యత పెచ్చుక తప్పదు. ఉన్నతవిద్యకు, న్యాయస్థానానికి వియనంతవరకు ప్రాంతీయ భాషల నెలకొనించక తప్పదు. మాతృభాష తిన్నగా మల్లాడలేనని మునుముని నిర్ణయడే పెద్దమనుషులు భారతీయ రుక్మిణిని కాలం తప్పిలోకి రాగొని ఉపాసించవచ్చును.
దీనివల్ల ఒక వింత పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ప్రపంచభాష కాబట్టి ఇంగ్లీషును, జాభాష కాబట్టి గొండ్రి, మాతృభాష కాబట్టి తెలుగును ఈ పదములందూ కలగా ఉండవలయు కొని ప్రతి ఆంధ్రదూ శత్రుకోపలని వచ్చింతి గర్వించిరం కనబడదు.
కొత్త భాషలు వేర్వేరుకోశ నియమంలో ముఖ్యమైన ప్రశంసలకు లిప్తిచేయ భాషా శాస్త్రజ్ఞులు చేతులు. ఒక లిపిలో ఉన్న అనేకభాషలను ములభంగాను, కొద్దికాలంలోను వేర్వేరుచేయును. ఇంగ్లీషుకు, హిందీకి, తెలుగుకు లిపిభేదం ఉన్నంతవరకు ఈభాషల వేర్వేరుదల చేసే ప్రతివాడు బాధపడకతప్పదు. వాని లిపి మార్పుచే ఎవరైనా చేస్తే తనదేని అభిమాన ఆవేశాలను తెచ్చుకుని అంతటితో కట్టిపెట్టమంటాడు. ఉక్రంకతకుండా సహృదయంగా ఆలోచించి చూస్తే ఏకలిపి అవసరమని తోచక మానదు.
ప్రపంచంలో కోటానకోట్లు ఆవలించి నది రోనునుకీసి. ఈ లిపికి, అనేక అంతాలలో మరొక లిపిలో చేసి విభజత ఉన్నది. అచ్చువేయటానికి, తెలుపువేయటానికి ఉపయోక్తమైనది ఈ లిపి. కొన్ని సవరణలతో మన రాజభాషకు, ఇతరభాషలకు దీనిని ఉపయోగించేటం ఉత్తమమైన పద్ధతి. ఒకటి కారణాంతరాలల్లో ఇప్పుడిది సాగ్యం కాకపోతే హిందూదేశంలో ఉన్న భాషలన్నిటికీ వేరైనాగరి లిపివైనా ఆమోదించాలి. దేశంలో అన్ని విధాల వికృత సిద్ధించడానికి, అధికసంఖ్యాకాలను అక్షరాస్యులను చేయడానికి ఏకైక లిపికంటే సాధనం మరొకటి లేదు. ఈ విషయాన్ని మనం ఎంత త్వరలో గురించితే అంత లాభదాయక మవుతుంది.

బాపూ జీతో నా పరిచయం

గుంటూరు జిల్లా ఉన్నవ అనేకుల గ్రామంలో ఉన్న మాకు 80 వ తేదీ రాత్రికే తెలిసింది. గాంధీజీ మృత్యువార్త. ఆ రాత్రి నేను ప్రదీపం వెలిగించి ఆ సందర్భంగా కలిగిస్తుంది. తల్లి మరణించినట్లుగా ఆదికంగా బాపూజీ నిర్యాణానికి గురించిన అనుచితమైన సందేహం చింతించాను. ఉచితమైన తలను వితర్కించటానికి గురికాదు. మృత్యు జనిత మేమి కాదాను. గురికాదు కొంత నివృత్త వాత అందు. కారణం వెతుక్కోని తీర్మానం దాను. గాంధీజీ ఆజ్ఞాపాతం పాటకాలకు స్వస్తి చెప్పి ఉదయించి కిగి నేటికొక కార్యాలలో సుమారు 80 సంవత్సరాలనుంచి ముగిసిపోతున్నా మనుమంటున్న మాబోంట్ల జీవితంయొక్క ప్రతి నిమిషం నేనూ గాంధీజీ వెనవేసుకు ముడిపడి సోయాను. ఆ బలంతోనే ముందుకు పోగలుకున్నా బోంట్ల ఆ గ్రంథి శిశువుకి విడిది బిడ్డని పారవేయబడిన చేపవలె తీరని పేదన, కష్టపటం తప్పనిసరి.

బాపూజీతో ప్రత్యక్ష పరిచయం పొందిన మహాభ్యుత్సాహం నాకు కూడా అట్టింది— 1984 వ సం॥లో హరిజనోద్ధరణ సందర్భం లోనూ. 1916 వ సం॥లో దక్షిణభారత హిందూచారసభ రజతదినోత్సవం మహోత్సవ సందర్భంలోనూ శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్ర దేశానికి పోడ్కొనివచ్చే అదృష్టం నాకు కలిగి నందుకు నా జన్మసార్థక మైనదని తలచున్నాను. 1984 వ సం॥లో మహాత్మునికి స్వాగతం యిచ్చి తీసుకు పోయానికి ఆంధ్రరాష్ట్ర హరిజనసేవక సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ మాగుంటి బాపిసీమగారు పంపగా బోంట్ల స్నేహమరహితమై గాంధీజీ పరివాసానికి కలిసి బేజవాడ వచ్చాము. ఆ రోజుల్లో గాంధీజీ ప్రధానంగా మిరాజ్ కి గారు (నీడకర్) సేవాసక్రమం చేస్తూ ఉండేవారు.

ఆ రోజున మా ఆవు తోంది. తెలు నడుస్తున్నా కూడా గాంధీజీ ఏవో వ్రాసుకుంటూనే వున్నారు. చుట్టూ నిల్లగాలలు వీస్తున్నాయి. గాంధీజీ తలమీద ఉన్న నాలుగు వెంట్రుకలు గాలికి పులిగిపోతున్నాయి. అదృష్టం చూడగానే నాకు కిక్కిరిస్తూ బడరాజు అప్పారావుగారి రచించిన గీతం భావం వచ్చింది.

“నల్లు పరకలపిలక నాట్యమాడే పిలక
కాలగూ వేదాల నాట్యమెరిగిన పిలక;
కొల్లయి కట్టితే నేను? మా గాంధీ
కోమలై పుట్టితేనేను?”

అలా ఆ గేయం పాడి మిరాజ్ కి వదిలించి ఆర్థం కొందిలో వెళ్ళాను. ఆమె ఎంతో సంతోషించింది. ఆంధ్రుని కల్పనాక్షికి అచ్చెరువొంది కవిని మిక్కిలి ప్రశంసించింది. ఆ పర్యాటకు గాంధీజీ బస బందరులో ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలలో ఏర్పాటుచేయబడింది. ఆ సందర్భంలోనే నా కళాశాలలో పొంది ఆ మాధ్యమముగా పంచేస్తూ ఉండేవాడిని. మూడు రోజులు గాంధీజీ కళాశాలలోనే ఉన్నాను. కార్యక్రమంతా బహు ప్రకారంగా నడిచి పోయింది. కాని విశాలమైన కళాశాల ఆవరణలోకి నాడిలను రాకుండా మాత్రం చెయ్యలేక పోయాము. ఒకరోజున ఒక గార్డం ఓండ్రపెడు తూటే గాంధీజీ విని “అచ్చా! అచ్చా! సురీనా మై” (బలే! బలే! బ్రాహ్మణం ఉంది) అన్నాడు నవ్వుతూ. వెంటనే నేను అందుకుని బాపూజీ, గార్డం తరఫునారణ చేస్తాంది. “బువ్వ... (భగవంతుడున్నాడు)... (కాని తనవారి పంచేయాల కట్టి) మైకి నేనూ, మైకి నేనూ... (ఉన్నాడా లేదా? ఉన్నాడా లేదా? అని అనితర్కించుకొని ఆఖరికి) మై...మై... మై... (ఉన్నాడు...ఉన్నాడు...ఉన్నాడు...ఉన్నాడు...)” అనే నిర్ణయాని కొస్తుంది అంటూ యిండుమిండుగా ఆ స్వరంలోనే చెప్పా. ఈ మాటలు విని గాంధీజీ ఎంతో సంతోషించి పకపక నవ్వాడు. నా అంతరంగం గాంధీజీ అంతరంగం, మాస్తే ఈ భావోక్తి వినితే సాహసం నా కలా కలిగిందా అనే ఆశ్చర్యం

శ్రీ ఉన్నవ రాజగోపాలకృష్ణయ్య

వాకే వేసింది. నిజానికి, సామాన్యలయెడల బాపూజీకి గల వాత్సల్యము, సహజ విశేషప్రయత్నమే నన్ను ప్రోత్సహించింది.

బాపూజీ తన జీవితచరిత్రలో తన జీవితోద్దేశ్యాన్ని స్పష్టంగా వివరించారు. వారి లక్ష్యం భారతదేశానికి స్వరాజ్యం సంపాదించటం మాత్రమే కాదు. స్వరాజ్యాన్ని ఈశ్వరసాక్షాత్కారాన్ని ఆత్మవర్ధనాన్ని పొందటమే వారి చరమ లక్ష్యం. తాను చేసే ప్రతికార్యం భగవద్దగ్గరం నిమిత్తమే నన్నీ ఈ ప్రయత్నంలో తాను ఆహుతి అవటానికి కూడా వెనుదీయననన్నీ తాను రాజకీయరంగంలో ప్రవేశించటంకూ ఆత్మ సాక్షాత్కారం పొందటానికే నన్నీ గాంధీజీ వ్రాసారు. యంకా తనకు భగవద్దగ్గరం పూర్తిగా లభించలేదన్నీ, తదానంత మాత్రమే కలుగు తోందని వా రనేవారు.

ఒకమాట గాంధీజీని యిలా క్రిష్ణించా : “బాపూజీ, తాము ఆత్మకథలో గతమున్నది సంవత్సరములనుండి భగవంతుని దర్శించటానికి నిరంతరం ప్రయత్నిస్తున్నాననీ, ఆ ప్రయత్నంలో అగ్నిగుండం దూకటానికి నైతం వెనుదీయ ననీ వ్రాశారుగదా! తమ ఉద్దేశ్యంలో భగవంతు డెలా ఉంటాడు? ఏరూపంగా మారు భగవంతుని చూడాలని కోరుతున్నాను. కేంబ్రిడ్జ్ గదాపద్మధారియే శ్రీమహావిష్ణువును దర్శింపగోరుతున్నారా?”—బాపూజీ చిరునవ్వు నవ్వి “మరి భగవంతుడు “క్రైస్తవుల కా రూపంలో సాక్షాత్కరించుకా?” అన్నారు. “కాని భక్తరీతిమే తులసిదాసుకు చిట్టా రూపంలోనే దర్శనమిచ్చింది. గంగాజలం తెలుస్తుంది” అన్నారు నేను నెమ్మదిగా.

“అవును. ‘యదాపి నామో అపి యి’ అనిన ఏరూపాన్ని ఆరాధిస్తా? నాకే ఆ రూపంలోనే భగవద్దగ్గరం లభిస్తుంది. కాని నేను మాత్రం భగవంతు నేవో ఒక సాకారరూపాన్ని దర్శింప గోరుతున్నాను. నిరాకార, నిరంజన ఆత్మకృపాపాన్ని సాక్షాత్కరించ. నేను కొన గోరుతున్నా” అన్నారు బాపూజీ.

ఆయన అన్ని మతాలనీ సమభావంతో చూడారు. రామనామం సంకీర్తనం చేసేవావారు సాకారరూపాన్ని ఆరాధించలేదు. నిజానికి ఆయన ఆరాధించే రామునికి మహమ్మదీయుల అల్లాకు క్రైస్తవుల ‘దేవుని’ (God) కి ఏమీ భేదమే లేదు.

గాంధీజీ వ్రాసి నగీతాబోధను తెలుగులోకి అనువదించే అదృష్టం నాకు కలిగింది. దాంతో అయిదవ అధ్యాయం పదవినిదవ శోకం అయిన “విద్యావినయసంహితే బ్రాహ్మణే గవిహస్తినీ, భువివై శ్శిపాకేవ పండితా స్సుమదర్శిణః” అనే దాని భావం నాకు సరికా బోధపడలేదు.

“బాపూజీ! అదానీ సమా న గృహీతో చూడటంకే ఏమిటి? ఆ చూ సాధ్యంకే తుంది? తమనీ, మురికిబట్టలు ఉతకటానికి వచ్చిన చాకలివానినీ సమానంగా గౌరవించడం ఎలా? ఆచారాలని “దయచేయండి, యాకుర్చీ లో కూర్చోండి” అంటూ నమస్కరించి గౌరవిస్తే లోకులు, నన్ను పిచ్చివాడు అనుకోరా? కనుక ఈ సమస్యాన్ని నిత్యజీవితంలో మాబోటి గృహస్థులు ఆచరణలో పెట్టడం ఎలాగో కలవలెంది” అని కోరాను. వారి గంభీరవదనంలో ఒక మృదు హాసరేఖ కలుకున్నది. క్లిష్టమైన ఈ ధర్మ సూత్రాన్ని అతి సులువుగా బోధించారు పామరలకు కూడా అర్థమవుతోంది.

“సమత్వం అంటే అది కాదు. ఎవరి కేది అవసరమో గుర్తించి వారి కా విధంగా నేక చేయడమే నిజమైన సమత్వం. “హాథీకో మకా చివుంటేకో కక్కి” అన్నట్లు ఏమగను ముగను ఆహారాన్ని, చీమకు ఒక కణం ఆహారాన్ని పెట్టినా రెండింటికీ సమానంగానే ఆహారం పెట్టినట్లు తెక్క. ఆకలికొన్నవానికి ఆకలిలేనివానికి సమానంగా ఆహారం పెట్టలే యిద్దరికీ అపచారం చేసినవాళ్ళమే అవుతాం. కాని వారిద్దరిని సమానదృష్టిలో చూచినవాళ్ళంకాదు. కనుక

ఎవరి కే నేక అవసరమో వారి కా నేను ప్రతి ఫలాపేక్ష లేకుండా కాయకంపల్లనే సమదృష్టి కలుగుతుంది. భౌతికసంపత్తు, ఆనందసంపత్తు, ఈ ధర్మసూత్రాలు మిగిలి పోవడంకలవు” అని ఉపదేశించారు బాపూజీ.

“భగవద్దగ్గరం, సమదృష్టి” అనే ఈ రెండు విషయాలను గురించి భారతపితా బాపూజీ అభి ప్రాయాన్ని నేను స్వయంగా అడిగి తెలుసుకో గల్గినందుకు నేను భక్తత పొందాను.

1946వ సం॥లో దక్షిణభారత హిందూచార సభ రజతదినోత్సవం మహోత్సవాల సందర్భాన గాంధీజీ చివరిసారిగా ఆంధ్రదేశంలో సంచారం చేశారు. జనవరి 20 వ తేదీ ఉదయం 10-30 గంటలకు గాంధీజీ పరివారపు, స్వైముల్ తెలు వాడైరు చేరింది. వారితోబాటు వాడైరునంకి మద్రాసువరకూ నేనూ ప్రయాణం చేశాను. వాడైరు స్టేషనుకు సమీపంగా బ్రహ్మాండమైన బహిరంగ సభ ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ సంచారంలో మొదటిసారిగా బాపూజీ ఆ సభలోనే ప్రసంగించారు. అసభ్యాకంగా వచ్చిన జనసమూహంలో కాస్త గల్లంతు బజలుచేతపరిగి గాంధీజీ కొంచెం తీవ్రంగా “క్రమశిక్షణ అవసరమనీ, లక్షలకొద్దీ జనం వచ్చిన మహాసభల్ని నైతం మనం ప్రకారంగా జరుపుకోలేకపోతే, స్వరాజ్యానికి అడ్డు లమే కాబాలమనీ, ఒకవేళ స్వరాజ్యం వచ్చినా, నిలుపుకోలేమనీ” ప్రజలను హెచ్చరించారు. అంతటితో పంత్రికట్టుగా సభ యావత్తు నిశ్శబ్దమైపోయింది. అందుకు బాపూజీ ప్రజలను అభినందించారు. తరువాత “స్వతంత్ర భారత దేశంలో ప్రతిభారతీయుడు, మింగుస్తూనీ నేర్పు కోవాలనీ, ఆధునికంలో కొంచెంసాని ప్రచారం చేక్కగా జరుగుతున్నందుకు సంతోషిస్తున్నా ననీ” చెప్పారు.

వాడైరునుండి మద్రాసుకు చేతకోవల స్వైముల్ తెలు ఆగిన ప్రతివోగా వేరువేల జనం గాంధీజీ దర్శనార్థం వచ్చారు. పొలాలలో వ్యవసాయం చేస్తున్న తెలులూ, కూలీలూ, ఎక్కడి పనులకూడ వదిలేసి పరుగెత్తుకొచ్చి, మహాత్ముని దర్శించి తియ్యతర్వాత పొదిన, అ దృశ్యాల్ని తప్పటికీ మరిచిపోలేదు. మహాత్ముని దర్శనం కాగానే ఆ ఆమాత్య ముఖంలో కలిగిన అనందభావము, దివ్యవికాసమూ, కళ్ళలో కలిగిన తృప్తి, అనందభావము ఆప్పిల్లం కలిగించాయి. చేయిల్లిమొక్కటమూ చేంపలు వేళకోటమూ, సాష్టాంగపడటమూ మాస్తే “ఇది మూసభక్తికా” అనిపించింది. పూజ్యతీర్థాలను నేలించినప్పుడుగానీ, భగవత్ క్మ లాగిన మహోత్సవాలకు వెళ్లి తప్పకుండాగని, మొగులనూ యశులనూ దర్శించినప్పుడుగానీ, ప్రజల కొంటి తప్పక తర్వాత పొంటు చే నెర్వరీచా చూడలేదు. గాంధీజీ భక్తుల మని చెప్పకుంటూ అనంతరం వారి నాన్నిగ్ధంలోనే ఉండేవా డైర్వడైనా యీఅమాత్య ప్రజలు పొందిన పార వశ్యాన్ని పొందిఉంటారా? అని నా సందేహం. ఈ జనసాగనపు భక్తి, మూఢభక్తి కావచ్చు గాక! అయినా మహాత్ముని దర్శనభాగ్యం చేత ఒక్క తులకాలమే కానిండు—వారు పొందిన తన్మయత్వం, ఆత్మపునోభివృద్ధిమార్గంలో వారి నొకమెట్టు పైకి ఎక్కించినదనే నానమ్మకము.

మహాత్ముని పరివారం భోజన విశ్రాంతిలకు గాను సింహాద్రిపురంలో, 2,3 గంటలసేపు ఆసించి. ఆ సమయానికి అక్కడి కొక మిలిటరీ స్వైముల్ వచ్చింది. గాంట్లోంచి సైకు లంతా పరుగెత్తుకొచ్చి గాంధీజీదర్శనం చేసుకున్నారు. కనిపించిన ప్రతి మనిషిని హరిజననిధి యూచించ కుండా ఊరుకోరు బాపూజీ. సైనికులనుమాత్రం ఎలా విడిచిపెడుతారు? హరిజన నిధికి విరాళం ఇవ్వవలసిందిగా గాంధీజీ తనఅత్యున్నతసాహాయ సైనికులనుండు. కాని వాళ్ళు ఒకరి మొహం ఒకరు చూచుకుని ఊరకున్నారు. ఈపాప కార్యానికేమరూ ఒడిగట్టలేదు. కొయ్యబొమ్మ లల్లె నుంచున్న సైనికుల నుద్దేశించి మహాత్ముడు

“మోనా దేశాన్ని, ప్రజలనూ రక్షించేది? బీదవారికి ఒక్కపైసా యిక్కటానికి కూడా సాహసించలేని మీరు దేశా స్నేం రక్షిస్తారు? హరిజననిధికి విరాళా తివ్వండినీ, గడర్నర్లనీ వైస్రాయిల్నీ కూడా అరిస్తా నేను. ఇది రాజ ద్రోహ మేమీ కాదు” అనీ చెప్పేసరికి సైనికల కానుకలు కురిపించటం మొదలెట్టారు. ఆయన వాళ్ళు అగృహతమన్నాడు!

సూచకలమొల గాంధీజీకి గె. గౌరవ ప్రభ స్తులను గురించి ఒకటిగెండు విషయాలు మనవి చేస్తా.

ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందూచార సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ దేశభక్త కొండ వేంకటకృష్ణయ్యచరణులగారు ఆస్పత్రిపల్ల గాంధీజీ దర్శనానికి ఆనాడు రావోకిపోయారు. ఆ విషయం బాపూజీతో నేను చెప్పాను.

“ఎంత మాట? వార వాడగ్గరికి రావాలా? నేనే వారివద్దకు వెళ్ళి దర్శనం చేసుకోవాలి. కాని అవకాశం లేకపోతోంది” అని ఎంతో చింతించారు గాంధీజీ.

తరువాత దెబ్బవాడ సేమకూడ శిశువద్దకు మహాత్ముని కలుగుకున్నాను. అప్పటికే గాంధీజీ మానవ్రతం ప్రారంభించారు. అందుకుని కాగిత మీద యిలా వ్రాసి దేశభక్తుని కిచ్చారు. “మనం చాలకాలం కలిసి పనిచేశాం. ఇప్పుడు మీరు చాలా వృద్ధులయిపోయారు. ఇంత క్రమపడి ఎందుకు వెళ్ళారు?”

ఈ నెల నాలుగవ తేదీన పరమపదించిన డా. బి. యస్. మూంజీ

పండిలో వారు ఉధయలూ “నిష్క్రమకర్త, భగవద్దర్శి, పురుషప్రయత్నిము,” మొదలైన అనేక గౌరవానుకూలములూ, వ్రాతమూలకము గానే కొన్ని చిరవులు జరిపారు. జహుళి మహాత్ముడు వ్రాసిన ఆ కాగితపు ముక్కలు, దేశ భక్తులవద్ద ఉన్నవేమా?

శ్రీ దిగురు క్రైరామస్వామిగారు నిష్క్రమంక చేశనేపకులు. వారు దర్శనానికి వచ్చినప్పుడు, బాపూజీ వేసిన ప్రశ్న యిది: “నా తల్లిగారు తేమంగా వున్నారా?” ఆమె వృద్ధాప్యము వలన లేవలేని స్థితిలో ఉన్నారని తెలుసు కుని, గాంధీజీ దిగిరింది, “అలా జీవించడం దుర్మగం” అన్నారు.

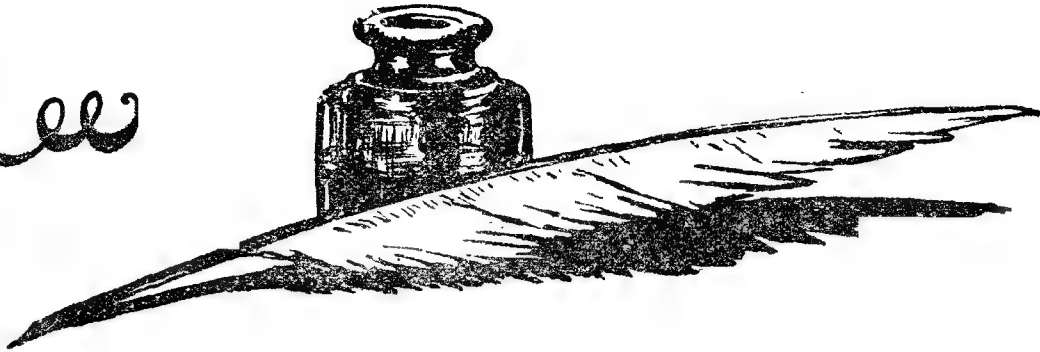
“తాము 125 సం॥ జీవిస్తా రని తెలుసు కుని మా తల్లిగారు చాల సంతోషించింది” దని శ్రీరామస్వామిగారు చెప్పగా గాంధీజీ యిలా అన్నారు:

“నేను 125 సం॥ జీవిస్తానని జోస్యం చెప్పలేదు. ఈ దాసుని సేవ అవసరమని భగవంతుడు సంకల్పిస్తే మానవసేవ చేసేందుకుగాను 125 సం॥ జీవించ గోరుతున్నా. అంతేకాని, రూపారంతో త్రుగి కృశించి లేవలేని స్థితిలో పడివుండి 125 ఏండ్లు బతకాలని కాదు వా ఉద్దేశం”.

అలాగే వెల్లెపోయాడు మహాత్ముడు. ఆఖరి తుణంగరకూ మానవసేవాకార్యంలోనే నిమగ్నుడై జగత్పితను ఆరాధించటానికి ప్రారంభ సమావేశంలో వేదిక నెక్కబోయిండాగా, తన భౌతికశరీరాన్ని విడిచారు. అవును, ఆయన సంకల్ప సిద్ధిండు! నిత్యప్రజ్ఞాడు!!

అది 1945 ఫిబ్రవరి మాసం. మింగుస్తూని ప్రచార సభా సమావేశం గాంధీజీ అధ్యక్షత క్రింద వర్ధాలో జరుగుతోంది. ఆంధ్రరాష్ట్ర (20 వ పేజీ చూచుడు)

నెల్లూరు ఉప్పు ధరలు

అయ్యో,

నెల్లూరు సమీపంలో కృష్ణానది (మత్తు కూరు) వద్ద ఉప్పు ప్యాక్టరీ గలది. సుమారు నెయ్యియకరముల భూమి ఉప్పు సాగుబడియగు చున్నది. సాలకు 10 మీదలు 15లకుల ఇంపీరి యల్ మణుగులవగకూ వుట్టు తయారగుచున్నది. 1948 సంవత్సరం డిసెంబర్ నెలవరకూ భూస్వామికి గరిసెకు 15 రూపాయలకన్నా యెక్కువ వచ్చినదిగాదు. నీకరంగా భూస్వామికి యేడున్నర రూపాయలు గరిసె వకటింటికి మిగులు చుండెడిది. అప్పుట్లో గరిసె పుష్ప తయారుచేయుటకు యేడున్నర రూపాయలు కంటే యేక్కువ అయ్యెడిదికాదు. సాలకు యకరం ఒకటింటికి 15 గరిసెలు మొదలు 25 గరి సెలవరకు పుష్ప తయారుచేయుచున్నారు. 1948 సంవత్సరం డిసెంబర్ తర్వాత పుష్ప ధరలు పెరిగి పోయినవి గరిసె 90 రూపాయలు మొదలు 180 రూపాయలు వరకూ 1944 సంవత్సరం ఆఖరు వరకూ అమ్ముచూ వచ్చిరి. 1945 సంవత్సరం జనవరి నెలలో అడ్డెక్సరీ ప్రభుత్వం రు. 71.4-00ల కన్నా గరిసె యెక్కువ ధరకు అమ్ముకూడదని కంట్రాట్లు చేసిరి. తర్వాతి కొన్ని సమయాలలో కంట్రాట్లు చేట్టకు మరి కొన్ని సమయాలలో బ్లాక్ మార్కెట్టులోను మరికొన్ని సమయాలలో తక్కువగాను అమ్ము కొనుచూ వచ్చిరి. క్రిందటి సంవత్సరం పుష్ప ద్యూటీని ఇంపీరియల్ మణుగుకు రు. 1-9-0లు నుండి రెండు అచాలకు తగ్గించిరి. కంట్రాట్లు ధర తొందరూపాయలు నిర్ణయించిరి. కాని బ్లాక్ మార్కెట్టులో క్రిందటి సంవత్సరం కూడా రు. 15-0ల వరకూ అమ్ము చూ వచ్చిరి. ఈ సంవత్సరం మా నెల్లూరు జిల్లాలో వర్షాలు లేనందున ఈ నెల మొదటి వారం నుండే పుష్ప తయారగుచున్నది. పుష్ప తయారు చేయుటకు ఇప్పుట్లో కూడా గరిసెకు ముప్పైరూపాయల కన్నా యెక్కువకాదు. కాని బ్లాక్ మార్కెట్టులో సాల్టప్యాక్టరీవద్ద (సాల్టడ్యూటీ గరిసెకు రు. 15ల కాక) రు. 22-5ల మొదలు రు. 24-0ల వరకూ కేడు అమ్ము చున్నారు. ఉప్పు ఫ్యాక్టరీవద్ద కొనుగోలుకు ధరఖాస్తు పెట్టుట రు. 90ల, వర్తకులకు భూస్వామి రేడియేషన్ రు. 90ల అని జరుగుచున్నది. పుష్ప ద్యూటీ మణుగుకు రు. 1-9-0లు వుండగా మద్రాసు పడి పుష్ప రు. 0-1-8లకు (ఒక అణా కాణీ) విరివిగా దొరుకు చుండెడిది. ఇప్పుడు ద్యూటీ 0-2-0 రెండు అణాలు అయిన తర్వాత 0-2-0 మొదలు 0-2-6 వరకూ అమ్ముచున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో 0-3-0 మూడ అణాలు కూడా అమ్ముచున్నారు. కాన ప్రభుత్వం వారు ప్రజానీకానికి నష్టం కలుగజేసి ఈ కొద్ది పాటి భూస్వాములకు యెక్కువ తోడ్పడిరిన తేరుగ చెప్ప సక్కురలేదు. అప్పటికైనా ప్రభుత్వం పారుగురించి, చాకడిపోటు పెట్టించి రైతు దగ్గర నిర్బంధముగా కంట్రాట్లు చేట్టకు రిక్యేజేషను చేసి అమ్మించ గోరుచున్నాను. పుష్ప తయారుచేయ విలగు భూములకు లై సెన్సు లేకుండా యడేళ్ళగా పుష్ప తయారు చేసుకొను హక్కునున్నా, సాల్టసిపాట్ల మెంటును పూర్తి గా తొలగించుచూ, తద్వారా ప్రభుత్వమున కను భిచ్చను కూడా కల్గించుకొన గోరుచున్నాను.

కాకుటూరు సీతారామరెడ్డి

మత్తుకూరు

* * *

ట పాల్ విషములో

ప్రజల ఇబ్బందులు

తెజవాడ నుండి మాచర్ల వచ్చే రైలులో సద్రాన్ మెయిల్ బాటు రోజు విడిచి రోజు

రావటం సర్వసాధారణమే పోయినది. ఎన్ని సార్లు రైల్వే పోస్టు అధికారులకు ఈ విషయం పోర్టుజేసినా ప్రయోజనం లేకపోగా తన సహాధానం గూడ ఇవ్వరైరి. దీనికి కారణం మద్రాస్ మెయిల్ రాకముందే తెజవాడ నుండి మాచర్ల బండి బయలుదేరటంకంటే తేరొండు లేదు. 24 గంటలు ఆలస్యంగా వచ్చే ఈ బాటులు వార్తా పత్రికల వలన ఈ లైన్లు ప్రజలు ఎంత కష్ట నష్టములకు గురి కావలసి వచ్చుచున్నదో అధికారులు ఇకనైనా గమనించి మద్రాస్ మెయిల్ జామకొన్న తరువాతనే తెజవాడ నుండి మాచర్ల బండి బయలుదేరటకు ఏర్పాట్లు చేయ గోరుచున్నాము. పోస్ట్ అధికారులు ఈ విషయములో తన శ్రద్ధ తీసుకొని వారి డిపార్టుమెంటు కలర ప్రజలకు గలగు ఇబ్బందులను తీర్చగోరుచున్నాము.

కె. వీరయ్య చౌదరి

సత్తెనపల్లి.

* * *

చికాకోల్ రోడ్డు రైల్వే స్టేషన్ అభివృద్ధి

అయ్యో, ఈ స్టేషనుకు అన్ని విధములా నెల 1 కి రు. 1, 20, 000 లు వరకు రాబడి వుండవచ్చును. ఇది ఆముదాల కలస పంచాయతీ బోర్డు, హడుల మధ్య నున్నది. అభివృద్ధి కాని మంత్రిగారగు గాల్ ప్రీడెనియల్ థామస్ గారి సూచన ప్రకారము (23-2-1947 తేదీని 'హిందూ' పత్రికలో ప్రచురణను బట్టి) చూడగా, యాస్టేషను పోక బంక్ ను కావడమే గాక, యా పుత్తర వికాజిల్లా కేంద్రస్థానమునకు యిదియే ముఖ్యమగు స్టేషను కాగలదు. ఇప్పుట ప్రయాణీకులకు తగినంత విశ్రాంతి యేర్పాట్లు లేవు. ప్రయాణపు బండ్లు అవసరంగా నిలచు యేర్పాట్లు అవునవము. రాబడి హెచ్చుగా లేని, దూనిస్టేషనుకన్న బండ్ల యింజనలను నీరు పట్టించే యేర్పాట్లు, యాస్టేషనుకు షుమారు 5 మైళ్ళ దూరమే గనుక, సవరు నీటియేర్పాట్లు యిచ్చుటకే మార్చి, బండ్ల అవసరపు నిలుపుదల యిచ్చుటకే చేసినచో సౌకర్యముగా నుండగలదు. ప్రభుత్వము వారు యీ పంచాయతీ బోర్డును డెవలప్ మెంటు స్కీమునకు మార్చినచో, శ్రీకాకుళములోనున్నా, ఎల్లయిన ప్రదేశమున యిచ్చుట నున్నా ప్రభుత్వ కార్యాలయములను నిర్మించినచో, పూర్వపు బరంపురం, ఛత్రపురములవలె, యీరెండు చోట్లకాకలి పోక పెద్ద సిటీగా కొద్ది దినములనాటికి మారగలరు. ఇచ్చట రైలు పట్టాల కిరుపుక్కులనూ దినదినమూ, పట్టణము అభివృద్ధి పొందుచున్నందున, పట్టణ మొద ప్రజల రాకపోకలకంటే ముఖ్యమనవము. యీ గ్రామ వర్తక మహానీయుల చేతనున్నా పరిసరగ్రామ మహానీయుల చేతనున్నా, వాపూజీ సార్వక చిహ్నముగా నోక పున్నత పాతకాల నిర్మించుటకు కూడ ఆలోచింపబడుచున్నది. ఇచ్చటనున్న దానరాసి మెట్టమీదను, నీటిని నిలవచేయుటకు రిజర్వాయరు కట్టించి, అచ్చటికి రెండు మైళ్ల దూరములోనే యున్న వంశధారానది వద్ద పంపింగు యింజనుపెట్టు స్వల్ప ధనము భిచ్చతో నీటి సరఫరా యేర్పాట్లు చేయుటకు కూడ నుంచి సదుపాయమున్నది. ఈ పంచాయతీ బోర్డునకు ముఖ్యంగా పట్టణనిర్మాణ ప్రశాళిక అవునవము. యిందులకు ప్రభుత్వమే గాక ప్రజలకూడ తన శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి యున్నది.

ఉల్లాం నరసింహం పట్నాయక్

ఆముదాలవలస.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము - భారత రాజ్యాంగము ఆర్యా,

భారత రాజ్యాంగ ముసాయిదా చూచునపు ట్టి ఆంధ్రులకు జరిగిన అన్యాయమును గూర్చి తలపోయినా రెవ్వరూ ఉండర. ఆ ముసాయిదాలో "ఆంధ్ర రాష్ట్ర" విషయమేగాక ఇతర భాషారాష్ట్రా లన్నింటివిషయమే ఒక కమిటీ నియమించుటకు సిఫారసు చేయుచున్నా మనియు, ఆ కమిటీ సిఫారసు చేయు కొత్త రాష్ట్రాలు పెద్దూర్లు జాబితాలో చేర్చబడుననియు, కమిటీ నివేదిక రాజ్యాంగ చట్టము ఆమోదింపక పూర్వమే అందజేయునట్లు ఉత్తరువు చేయబడుననియు" కేర్నోనబడింది. ఆ నియమంపబడజూపు సభకమిటీ ఇతర రాష్ట్రాలతోపాటు మనం కూడా ఆర్టులమా? ఆనర్టులమా? అని విచారిస్తుం దన్నమాట. నెహ్రూ వాదానం కనీసము ఆ కమిటీ ఆంధ్రులను విచారించకుండా పెద్దూర్లులో చేర్చదమని అనుటలోనైనా నిలపెట్టుబడునని ఆశ ఏమాత్రము లేదు. ఆ విచారణ పూరియగుసరికి ఈ మారెవ్వరు అడ్డుపడుదురో? కన్నడల, తమిళుల ఆందోళన ఇట్టి స్థితి నేడు కలుగజేసిందా! మనకు ఒకే మార్గము ఉన్నది. అదేమనగా, రాజ్యాంగ పరిషత్తులోని ఆంధ్రసభ్యులు, సభ కమిటీ ఇతరులను విచారించినా ఆంధ్రులను విచారణతో నిమిత్తంలేకుండా పెద్దూర్లులో చేర్చనియెడల రాజీనామా యిచ్చెదమని తెలపవలెను. ఇందుకు సోదర దేశీయులెల్లరు ఆందోళన చేయుటే ముఖ్య కర్తవ్యము.

డాక్టరు ముక్తేష్ శ్రీరంగచార్యులు, తెనాలి.

* * *

నెల్లూరు తమిళులదా!

అయ్యో,

మద్రాసులో ఫిబ్రవరి 19 తేదీని జరిగిన తమిళ నాడు సరిహద్దు సంఘసమావేశంలో అధ్యక్షత వహించిన శ్రీ సి. ఎస్. ముత్తరంగ మొదలియార్ తన ఉపన్యాసంలో చోళరాజ్యానికి రాజమహేంద్రవరం సరిహద్దు; నెల్లూరు అన్నది అరవమారు, అరవంలో నెల్లూరు అంటే ధాన్యం ఎక్కువగా పండించేది అని అర్థంకనక నెల్లూరు కూడా ఇదివరకు తమిళ రాజులదే కనుక తిరుపతి మన సరిహద్దు అని చెప్పుతున్నామంటే సబబుగానే కోరుతున్నాము అన్నమాట అని తెలిచిచ్చిరి. నెల్లూరుకు అట్టి అర్థం తీసి తమదే అని చెప్పటం గొంతెత్తుకోరిక వంటిదని యీక్రింద పునూరించిన అంశమును బట్టి తెలియవచ్చుచున్నది. పూర్వకాలమందు నెల్లూరు దాటిన తర్వాత తంజావూరు వరకు ధాన్యంపండి గ్రామమే వుండేదికాదు. అధనా పున్నప్పటికి ఏ కొద్దిగానో పండిగాని, అటు తంజావూరు యిటు నెల్లూరు లలో పండినంత విశేషంగా పండి గ్రామాదులే లేవు. నెల్లూరుకు పూర్వకాలమందు సింహపురి అని నామముండేది. అది యీ అరవలల్లనే నెల్లూరుగా మారినది. అది ఎట్లన, ఆ ప్రాంతీయుల ధాన్యంకొరకు యీ సింహపురికే వస్తూ వుండేవార. అట్లు వచ్చినవారిని అరవలు ఏ పూరు వెల్లివానని ప్రశ్నించగా సింహపురి అని చెప్పటకు నోరుతిరిగక తేలికగా "నెల్లె యిక్కిరరు, అందవూరు పోయి యిరుక్కిరే" అనగా "ధాన్యం దొరుకుతుండే, ఆపూరు పోయినాను" అని చెప్పటంలో వాడుకక్రింద అరవలు అందరికి యీ పూరు నెల్లూరు అయినదిగాని, అసలు యీ

గ్రామంపేరు సింహపురి అనిన్ని సింహపురి జావలీలు అని నాడబడే జావలీలు యీ గ్రామంలో తమారు కాబడినవని చదువరులు గ్రహించలేరు. తంజా అనగా పూర్వము కొన్ని శుభకార్యముల యందు పెండ్లికొడుకును గాని, పూర్వముల వారిని గాని పూర్వపు తమిళములో వాచానము. దానినితంజా, టంజా అనియు నె. గులో వాడెదరు. అందుచేత తంజావూరునాదనికొట్టాడు టంజా వీటలేదా? విల్లు అనగా బాణము. కేలున ప్రాంతములలో యిప్పటికి దసరాకు పోకాల బాలరు విల్లంబులు ధరించి విజయదశమి పుత్సవము చేయుదురు. విల్లు తెలుగు పదముగా విల్లు పురం వరకు తెలుగు రాజ్యముని వాడిం బటక అనువుగాలేదా? యిట్లే వ్యాఖ్యానమును నీయుచో అనేక గ్రామాదుల పేర్లు దొరకున గనుక శ్రీ ముత్తరంగ మొదలియార్ చెప్పిన సాహితీ తన ప్రేరేతో తనన్ను పాడుచుకొన్నట్లున్నది. కాబట్టి యిక నైన భేదబుద్ధిమాని సరియైన సహద్ద నిర్ణయించుకొని రాష్ట్రములు విభజిం బకొని పరిపాలించుకొనిన సమంజసముగా వుండిం.

కోసూరి నారాయణ రావు

విజూరు,

* * *

పండితుల జీతములు

అయ్యో,

పండితుల జీతములను నిర్ణయించునట్టి 975 జి. ఓ. లో (తేది 10-5-47) 45.75 స్కేలులో నుద్యోగములో నున్నవారికి 60-4-100 స్కేలు నిచ్చినట్లు ప్రకటించిరి.

జిల్లాబోర్డులో ఎవరు 45-75 స్కేలు వారు. ఎవరుకారు-అనువిషయము, జి. ఓ. No 1010 (De-1940) ప్రకారము నిర్ణయించి అనులు జరుపుచున్నందున, జి. ఓ. ఓ. ప్రకారము 1-1-47 నాటికి హైయరు ఫారములో గమన కెక్కువగా పని యున్నవారికి ఆ 60-4-100 స్కేలు వచ్చినది.

ఎయిడెడ్ స్కూళ్లలో ఇంతకుముందు నిర్దేశ మైన స్కేలు లేవు. కావున నవట ఆ నాడు 45-75 స్కేలులో నెవరు లేరు. కొబట్టి 60-4-100 మీ కన్యయింపదని చెప్ప కొదలు, చిరకాలముగా హైయరు ఫారములలో పని చేయు వారికి గూడ ప్రస్తుతము లోకల్ బోర్డులలో మిషిల్ స్కూలువారికిచ్చు స్కేలే యయ్య గగినదని వాదించుచున్నారు.

ఇది నిజమునకు ప్రస్తుతపు జి. ఓ. ఉద్దేశము నకు విరుద్ధము. అయినను, జి. ఓ. ఓ. లో నిష్పందించుముగా చెప్పుబడనందున నిజ విపరీతారమును, పండితుల కన్యాయము చేయుటకై కొందఱు కల్పించి 1-6-47 నుండి ఇతర పాఠాధ్యాయుల కందలకు, రివైజ్డ్ స్కేలు ఇచ్చి యుండియు పండితులకు మాత్రము ఇప్పటికే స్కేలు ఇయ్యక యున్నారు.

ఈనడుమ పత్రికలలో వచ్చిన రివైజ్డ్ స్కేలు లులో ఆ 60-4-100 స్కేలు మాట లే. ండట చేతను తన విపరీతవాదన కది యనుకూ ముగా నుండుట చేతను ఓరి యం టల్ టైటిల్సు మాత్రము క్యాబినెట్ మనుగా గలవారి కంశకు, ఎన్ని నాళ్లుగా వారు హైయరు ఫారములకు బోధకులుగా నున్నను ప్రస్తుతము వారికి రాదగినది మిషిల్ స్కూలు పండితుల స్కేలే యని నిర్ణయింతు మనుచున్నారు.

కావున ప్రభుత్వమువారు 1010 (De1940) జి. ఓ. 975 జి. ఓ. (10-5-47)ల యధము క్రొత్తగా రానున్న రివైజ్డ్ స్కేలు, జి. ఓ. లో నిమిచ్చి కన్సాలిడేటెడ్ జి. ఓ. ప్రకటించవలెను.

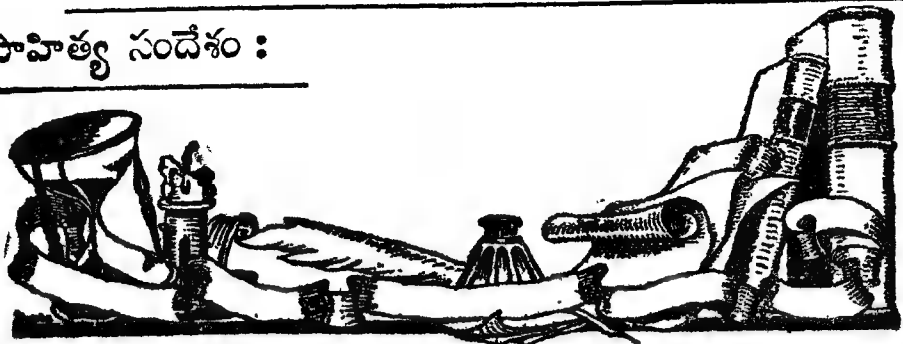
అందు 1948 జనవరి 1 తేదీనాటికి ఉద్యోగములలోనున్న పండితులకు-మాతన డొంగ్గిత తో నీమిత్రము లేకుండ-ఎక్కువ కాలము హైయరు ఫారములలో పనిగలవారికి 60-4-100 లోయరు ఫారములలో మాత్రము పనిచేయు వారికి 45-2-85 అని వేర్వేరు స్కేలు స్పష్టముగా ప్రకటింపవలెను.

సంగుభొట్ల నారాయణశర్మ

ఉధయభాషాప్రణా.

సాహిత్య సందేశం :

సాహిత్యము - మన కర్తవ్యము
శ్రీ పిల్లలమర్రి హనుమంతరావు

ఆంధ్రులు మహాజ్యోతిషమైన పుట్టుపూర్వోత్తరాన్ని గడించిన జాతీయులు. ఆంధ్రేతరులే దీన్ని నిర్ణయించారు. మనం చాటుకోవడంకాదు. ఆంధ్రరాజుల పరిపాలనలో చాదాపు నాల్గవందల సంవత్సరాలు ఉత్తేజకరంగా మన దేశం విరాజిల్లిన అంశం. చారిత్ర ప్రసిద్ధి. కాదని ఎవరూ అనలేదు.

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక లక్షణాలు కొన్ని ఉన్నవి. అందులో ఆత్మాభిమానం గణనకొంది. ఆంధ్రవీరల చరిత్రలన్నీ ఈ ఆత్మాభిమాన పురస్కృతాలనే తెలుసుకుంటాము. వీరు ముందంజవేసి నా, ఏవిషయంలోనైనా అభివృద్ధిచెందినా, తమ ప్రత్యేకతను చాటుకున్నాయా ఆత్మాభిమానమే వాళ్ళు పురికొల్పింది. ఈ చిహ్నం నడికీ ప్రతీయమన మాతూనే ఉన్నది.

ఆంధ్రులకు సుప్రసిద్ధ చరిత్రే కాకుండా, తత్వప్రకృతి వడసిన సాహితీ ఉన్నది. ఇతర తోటి జాతులకు అనేకాలకు సాహిత్యమనేది, లిపి అనేది అజ్ఞాతంగా ఉన్న పరిస్థితుల్లోనే తెలుగులకు సాహిత్యం విలసిల్లింది. ఏ ఇతర సాహిత్యాన్ని చూసి మనం న్యూనతవడ నవసరంలేదు. ఇతర సాహిత్యాన్ని అవలోకించి 'అయ్యో! ఇంతేనా' అనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చేవారున్నారంటే ఆ అభిప్రాయం ఆంధ్ర సాహిత్యంయొక్క సమగ్రస్వరూప సాక్షాత్కారం పొందని సమయంలో వెలువరించిన చెప్పవచ్చు.

నేటి వాతావరణాన్ని పరికిస్తే ఆంధ్రజాతి నిర్వ్యతిరేకమైపోయిందా ఏమిటి అనే సందేహం పొటమరిస్తుంది. అయితే ఆత్మాభిమానం లేకపోలేదు. జాత్యభిమానం చాలవరకు నశించిందేమో అనిపిస్తుంది. మనలో మూర్ఖినించి ఉన్న వికలతకు విచ్చిత్త కల్గినట్లు గోచరిస్తున్నది. చాలమందికి పూర్వచారాలమీద నైరాస్యం కలిగినట్లే, పూర్వసాహిత్యంమీద, సంద్రాయం మీద నైరాస్యంకలిగినట్లు అభివ్యక్తమౌతున్నది. అట్లని నవ్యసాహితీమీదగాని, నూత్న సంస్కారాలమీదగాని అభినివేశం ఉన్నట్లు తోచదు!

ఇతర భాషా సంప్రదాయాలకు మద్దతున కారణం వచ్చు అనువాదాలు బయలుదేరుతున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఇతర జాతులైన, వారి ఆచారములైన, సాహితీలైన, సామగ్రిలైన చూడడం న్యాయమే. ఏ వివేకీ కాదనదు. అంత మాత్రం చేత స్వవిషయం విస్మృతిపథాన పడడం కేవలం అవివేకని లక్షణం. అన్యభాషావిచారపోతే దాన్ని దాస్యమనవలసి వస్తుంది. రాజ్యపాలనాతంత్ర ప్రావీణ్యత గడించిన జాతి ఈవిధంగా చాపాస్యములకు కావడ మెంతటి పతనం!

ఇతర జాతుల్లో ఉన్న ఆధిక్యతను గమనించి అట్టి విశేషప్రజ్ఞ కాని, ప్రక్రియకాని, మనలో లేదని గట్టిగా తెలిసికొన్నవాడు అట్టి విశేషం చేత మనజాతిని అభివృద్ధిపరచడం ధర్మమే. ఇలాంటిది జరగడంలేదు విరివిగా. దీనికి పరిష్కారం, సంస్కారం అత్యంతవశ్యకాలు! మన ఇల్లు దిద్దుకోవడమే చేతకాని సమయంలో మరొక ఇల్లు నిర్వహించగలుగుతా మనడం ప్రగల్భవాక్యమే అవుతుంది.

సాహిత్యవిషయమే ఆలోచిద్దాం : ఆంధ్రులలో నేడు సాహిత్యాన్ని గూర్చి తెలుసుకొన్న వారెంతమంది ఉన్నారో గుండెమీద వేయవేడకొని ఆలోచించుకోండి. ఆంధ్రభాష కొక సాహిత్యం చెప్పుకోగలిగి ఉన్నట్లు తెలియని

ఆంధ్రులున్నారంటే ఆశ్చర్యపడరాదు. అసలొంధ్రభాషలో ఇద్దరాంధ్రులే మాట్లాడుకోవడము న్యూనతగా భావించే దినాలు పూర్వం లేకపోలేదు. ఇప్పటికీ అక్కడక్కడ ఈభాష ఉండనే ఉన్నది. నైజాంలో ఆంధ్రులు ఉద్ధూలో సంభాషించుకుంటారు. వేమభాషల్లో సంపూర్ణంగా మారిపోయినారు వారు! రాజభాష మత్యభాషను మరచివేసి చెప్పిందా? ఎంత సిగ్గు! మత్యభాషకు గౌరవ వివక్షపోతే దేని కిస్తాడు మానవుడు? తల్లిని తల్చుకొని తండ్రాడు? ఇంతకన్నా అవినీత మన్నదీ? మానవజీవితంలో స్వజాత్యభిమానం, స్వభాషాభిమానం ఉన్నవాళ్ళేనా వీరు? వీరి ఉజ్జ్వల భవ్య చరిత్ర అంతా మట్టిగొట్టుకుపోయినట్లేనా?

సర్వసామాన్యంగా ఆంధ్రులు నేడు తమ జాత్యభిమానాన్ని ఏమి పాటపడ్డారు. నిష్పాక్షికంగా ఎవరికీ వారు ప్రశ్నించుకొని ఆలోచించండి. బూటకాలతో, తాత్కాలికంగా నల్యరి మెప్పుపొందడానికి ఏ చిన్నపనో చెయడం జరగుతున్నది తప్ప ఆత్మకృద్ధితో— జాత్యభివృద్ధికోసం, జాత్యైక్యమత్యకోసం ప్రతి ఆంధ్రుడూ పాటుపడుతున్నాడా? ఉన్న నలుగురినీ ఆదిపానుకోవడమేకాని ఆంధ్రప్రజ అంతా చేస్తున్న నిర్వాక మేమిటి? ఇలా ప్రశ్నించుకునే ఆంధ్రుడున్నాడా? ఆంధ్ర జాతిని తత్వజ్ఞుని తిరిగేట్లు చేయాలనే దీక్ష ప్రతి ఆంధ్రుడూ వహిస్తాడా? ఇతర జాతులను పరికిస్తున్న వీరకే ఆయా జాతుల అభ్యున్నతికి వారిలా పాటుపడుతున్నదీ తెలియకపోయిందా?

ఆధునిక కాలంలో పొగడడ మెక్కువైంది. ఇది మంచిదే కాని ఎంతటి పుద్ధి ఉన్నదో అనుమానమే. ఆంధ్రసాహితీ విమర్శి చాల వాళ్ళు తగ్గులుగా ఉన్నది. సమత అనేది కుదురలేదు. తెగడడం, పొగడడం సమానంగా ఉండాలి. ఏకదేశంగా ఏవిషయాన్నీ గ్రహించరాదు. కవితాసామగ్రిలాగ, విమర్శనా సామగ్రి లేకపోలేదు. ప్రతిభావ్యుత్పత్తిభాషాల విమర్శకునికీ ఉండాలి. లేకపోతే కవిత్వపద్యప్రవేశం చేయలేదు. అసంప్రదా దాయాదికాల్ని గ్రహించనూలేదు. కాబట్టి రచనాధికారం, విమర్శనాధికారం అని ఉన్నాయి. వాటిని గడించి తత్త్వత్కార్యాలకు పూనుకోవడం మేలు.

ఆంగ్లసాహితీ ప్రక్రియల్ని, ఉద్యమాల్ని యథాతథంగా మన కనకులించినా - కాకపోయినా - (అల్లాగే రమ్యసాహితీని) ఆంధ్ర సాహితీలోకానికి అక్షరరూపంలో అందిస్తూ వస్తున్న నవ్యులు విమర్శనై ఎందుకో గట్టిగా కన్నులేయలేదు! విమర్శించడం ఫ్యాక్షన్లలో ఒకటిగా భావించారు కాని అది సాహిత్యానికి ఆయావు పట్టని గ్రహించలేదు. నిష్పాక్షికమైన విమర్శ వస్తేగాని మన సాహితీ రాణించదు.

ఆంగ్లసాహిత్యంలోని కవులనై అనేక విమర్శకులు ఆయా కవిత్వపద్యవిమర్శలన్నీ చేస్తూ ఉద్బోధింపబడ్డారు. ఈవిషయం నవ్యులెరుగనిది కాదు. అయితే ఒక్కసారి అయినా అలా మన సాహిత్యాన్ని అవలోకిస్తామని తట్టిందా? అలాంటి ప్రయత్నమే అంతగా కన్పించదు. కాకపోతే విమర్శలు అసమగ్రంగా ప్రతికల్లో వస్తూఉన్నవి. సాహిత్యవికాసానికి అంత మాత్రంచాలుతుందా? పండితులు, విమర్శకులు మన కవుల కట్టి అగ్రస్థానాల్ని గ్రంథ రూపేణాచ్చి గౌరవించాల్సిన బాధ్యతను నిర్వహించాలి.

సాహితీలోకంలో సృష్టి (Creation) ఎంత ప్రముఖమైందో నిర్మాణ (Construction) మంతకన్నా ముఖ్యమైంది. విమర్శకుడే కవని కావ్యతంగా ఉంచగలడు. పూర్వం వ్యాఖ్యాతల విలువ గుర్తిస్తే ఇందలి సత్యాన్ని గుర్తించకపోము.

'It is the critic that makes the poet అన్న వాక్యాన్ని మరువరాదు. ఇకనైనా ఆంధ్రకవిత్వపద్యవిమర్శరణలు హెచ్చుగా రావాలి.

ప్రచురణ కర్తల్ని గూర్చి ఒక్కవిషయం చెప్పాలి. ఈ యుగంలో ప్రచురణ మనేది విరివిగా జరగుతున్నది. అవకాశాలా అనేకమున్నాయి. జాతికి వీళ్లు ఏమి సేవ చేస్తున్నారో పరికించుకోవాల్సిఉన్నది. ఎంతసేపటికీ పాత్యగ్రంథాలు. వాటికోసం కొందా మీదా పడడం. ఎంతనవ్వుమొచ్చినా భరించడం-లాభంవస్తే భుజించడం- ఇంతేనా? వ్యాపారం చూచుకుంటూ వీరు జాతికి చేయాలిన్న పనులున్నాయే. అనేక అనుద్రిత గ్రంథాలున్నాయి. వాటిని సమర్థులైన పండితులచేతి కిచ్చి పరిష్కరింపజేసి ప్రచురించవచ్చునే. కావ్యతంగా జాతికి సేలు చేసినవా రెవరే. అటు పండితుల్ని సత్కరించవచ్చు. ఇటు జాతినేవా చేయవచ్చు. ప్రాచీనగ్రంథాలన్నీ ఉన్నాయి తంజావూరు సరస్వతీమహాలలో-సమకాలికుల ఉద్బోధనలున్నాయి మాదా. అచ్చువేసే మహాభావులే ముందుకురావాలి. గ్రంథకర్తను పీడించుకుతిసి బుద్ధి బాగా అంతరించాలి. ఆవిధంగా సాహితీ సేవ మద్రాపకులు చేయవచ్చు.

ఇక ప్రజను చూడము. ఆంధ్ర ప్రజకు అభిరుచులు అడుగుంటున్నవో? అభిమానం అభిధానమాత్రంగా భాసిస్తున్నదో! మా జాతి గొప్పది, మా సంస్కృతి గొప్పది, మా సాహిత్యం గొప్పది అనే ఉపన్యాసాల్నిచ్చినంత మాత్రాన చాలదు. దాన్ని గ్రథించి గ్రంథస్థం చేయించే బాధ్యత ప్రజపైన ఆధాపడిఉంది. రాజాక్రయంపోయి ప్రజాక్రయం కోసం పాకులాడే దినాలు వచ్చాయి. ఇన్నాళ్లు జరిగిందా రులు పోషిస్తూ వచ్చారు కవుల్ని. ఇక కేవలం ప్రజానీకమీద ఆధారపడి ఉంటుంది సాహిత్యం. గతానుగతమైన నిత్య జీవితంవల్ల ప్రయోజనం పూన్యం. మన సాహితీ చరిత్ర, మన సంస్కృతి స్వరూపం, ప్రాచ్యసంప్రదాయాదికం, విజ్ఞాన సర్వస్వపూరణం, సమగ్రచరిత్ర ఇత్యాది ఉద్బోధనరచన జరగాల్సిన అవశ్యకత మన కంటేనే ఉంది. ప్రభుత్వాదరణమూ, అరవానికే గాని ఆంధ్రానికి ఏదీ కన్పించడంలేదు. అరవలు విజ్ఞాన సర్వస్వాన్ని నిర్వహించడానికి ధనం పోగుచేస్తున్నారు. విద్యాకాళు మంత్రి కూడ అరవవాడే. అరవల సాహితీ చరిత్రలే దోహద మిస్తున్నాడు మరి ఆంధ్రుల విషయమే? ఆంధ్ర ప్రజ ఆలోచించుకోవాలి. ఎంత ప్రతిభావంతుడైనా, అతడు వ్రాసిన గ్రంథాన్ని ప్రజ కొని ఆదరించాలి. లేకపోతే నిష్ప్రయోజన మాతుంది. అతడు నిస్సృహ వచ్చి, నైరాస్యం పొంది, కృపించి పోతాడు. అలా గ్రంథకర్తల్ని నిరుత్సాహానికి పాల్పడజేస్తే జాతికే నష్టం. ప్రతి ఆంధ్రుడూ ఆంధ్రగ్రంథాలన్నీ తన ఇంట్లో ఏర్పరుచుకుని ఆంధ్రుని సమగ్రస్థితిని అవలోకించేతావారు సంపాదించాలి. ఏమూల ఏ ఆంధ్ర

గ్రంథం ప్రకటితమైనా ప్రతి ఆంధ్రుడూ కొని, చదివి, ఆదరించడం సేర్పరకాంటే జాత్యభ్యున్నతికిపాటుపడినవా రవుతారు.

ఆంధ్రజాతిలో నా నాటికీ వ్యుత్పన్నత కొరవడుతున్నది. ఆంధ్రభాషా మర్యాదలు-నానుడి- పలుకుబడులు పీడించబోతున్నాయి. విద్యార్థులకు భాషాభావాలయందు దృష్టి సన్నగిలిపోతున్నది. పెద్దలనుకేవారి ప్రయోగం దుష్టంగా ఉంటున్నది. పత్రికాప్రపంచంలో బయలుదేరుతున్న ప్రయోగాలు ఎంత వింతగా ఉండి పదాలకు వాటి అర్థాలకు పొందిక లేకుండాతానెల్లుకున్నాయి. ఇలాంటి సీతిలో భాష పీడిలి పోక ఏమాతుంది? ఏజాతీయుడైనా భాషను నాశం చేసుకొన్నట్లు తెలుసుకున్నామా? ప్రతిజాతి భాషను కాపాడుకోవడం సేర్పరకొన్నది. మనం మరి నాశం చేసుకుంటే అర్థంలేదు! విశ్వవిద్యాలయం, ఆంధ్రభాషా మర్యాదకే గౌరవం హెచ్చుచూపిస్తే, పండితవరం విట్టుదల వహిస్తే ఇంత కేలవం అయిపోదు భాషాస్థితి.

జీవితాన్ని లక్ష్యం, డీక్ష లేకుండా గడపడం నేటి ఆంధ్రుడి పద్ధతిగా కన్పిస్తుంది. జాతి దృష్ట్యా ఏ పని చేయడం లేదు; స్వార్థమెక్కువై పోయింది; వ్యక్తిపాఖ్యమే కాని జాత్యభ్యున్నతి కాదు పరమావధి. ఇలా ఉంటే జీతి బాగుపడడ మెల్లమే రాప్తం సంపాదించితేమటుకు ఇలాంటి ఆంధ్రప్రజ జాతీయ పార్థక్యాన్ని ఎలా నిలబెట్టుకుంటుందని అనుకుంటాము?

విధ్వంసక విమర్శ ఎక్కువై పోతున్నది నేడు. ఎంతటి గొప్ప పండితులైనా తన కించజ్ఞత్యాన్ని మరచి విమర్శించడమే. దానికి అధికారమున్నదా అను ప్రశ్న ముందు వేవకోవాలి. ప్యస్వయాపాన్ని గుర్తించే ప్రయత్నం చేసుకోవాలి. ఇతరుల ప్రయత్నాలను సానుభూతిలో తిలకించాలి. అందులో లోపాలు కల్పిస్తే వాటిని పూరించు బాధ్యత ప్రతివాని మీదా ఉన్నట్లు భావించాలి. అందుకోసం కృషి చేయాలి. లోపాలను చూచి అపహసించడంకాదు ధర్మం. సర్వజ్ఞ డెవ్వడూ లేడు. అది మానవాతీతమైన ప్రజ్ఞ.

జాతియొక్క సమగ్రస్థితిని గడించడమే ప్రతి ఆంధ్రుడూ తన కర్తవ్యంగా భావించాలి. ఈ దృష్టితో ప్రతివ్యక్తి కృషిచేస్తే జాతి నిలుస్తుంది. రాప్తం వచ్చిన తర్వాత చేసే పనులు అనేక మున్నాయి. కాని ముందుగా వికమత్యం సంపాదించాలి. జాతీయుల కృషింతో కరించుకోవాలి; ఏకోన్ముఖంగా ప్రవహింపచేసుకోవాలి. స్వస్థాన వేమభాషాభిమానం కలిగి, వర్తనైమనస్సాలను పోనాడి, జాతీయపార్థక్యాన్ని నిలవ ద్రోక్కుకునే ప్రయత్నంచేస్తే ఆంధ్రుడు సోదరజాతుల్లో అన్నివిధాలా ఆగ్రస్థానం వహించి గౌరవం పొందే ఔన్యత్యాన్ని అందుకోగలడనడంలో సందేహం ఉండదు. ఆకల్యాణ ప్రదమైన కాలం ఆంధ్రజాతి కచిర కాలంలో లభ్య మాతుందని విశ్వసిస్తాను.

నారసింహలేహ్యము

ఇంగారు చేర్చబడినది. మేహము, విక్కాక, విప్పత్తవ, కుక్షవస్తమును వారింది ఇందును కాంచి విర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 రు॥ దప్పి రు. 3-4.0 పోస్తే 10 అ. వీ. సి. ఏ. డి.కం వెని. పెరిచేమి-నెల్లూరు జిల్లా.

Advertisement for Syed Kader, Pensioned Havildar, Beedi Merchant, Pension Line, Washermenpet, Madras. Includes text in Telugu and English, and a small illustration of a building.

బాపూజీతో నా పరిచయం

[17వ పేజీ తరువాయి]

హిందీ ప్రచార సంఘప్రతినిధిగా నేనూడే జోష రయ్యాను. అప్పటి కింకా జవహర్లాల్ నెహ్రూ, అజాద్, రాజేంద్ర ప్రసాద్, డా॥ పటాభి క్రమశిల్పం జైల్లోనే ముగ్గుతున్నారు. గాంధీజీ తన అగ్రతీర్థస్థానంలో వారి విషయమై ప్రస్తావనగా "నాయకులను విడదల చెయ్యవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని యాచిస్తానా" మనం నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని తీవ్రంగా తీవ్రంగా సాగిస్తే మన కీర్తి యింతమీస్తుంది. అప్పుడు వారంతా వారే విడుదలవుతారు. అంతే కాని వాళ్ళంతా జైల్లో చచ్చినా సరే, ప్రభుత్వాన్ని ముట్టుకు యాచించను వారిని విడుదల చెయ్యవలసిందిగా" అని గడ్డద్రవ్యంలో గాంధీజీ కలిగిన పలుకులు యీనాటికీ నా చెవులలో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ విధానంపట్ల గల కోపాతిరేకంపట్ల తేవురించిన ఆముఖమా, అనుచరులు జైల్లో అనుభవిస్తున్న కష్టాల్ని తలుచుకుని పడే ఆవేదనపట్ల కంపిస్తున్న అధికరమా, "చచ్చినా సరే, ప్రభుత్వాన్ని యాచించను" అనే దృఢప్రతిజ్ఞను నూచించే జ్యోతి రత్నమనేత్రయ్యగారు యిప్పటికీ నా కళ్ళ మొడుట ప్రత్యక్షంగా కనపిస్తున్నాయి.

బాపూజీ మాటలేకాదు, చేతులూకాదు, ఒక్కొక్కప్పుడు మహాకఠింగానూ, ఒక్కొక్కప్పుడు అతి మృదువుగానూ వుంటాయి. కొన్ని పెద్దవిషయాలలో మిక్కిలి లొంగుకొంటున్నాననూ, కొన్ని చిన్న విషయాలలో అమితమైన పట్టులా కనుపరచుతారు అని పిలుచుంది. "స్వరాజ్యం యివ్వండినీ, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ముందు సాగిలపడతా" నన్ను బాపూజీ ఒకమాట. ఆశ్రమంలో పెట్టెకు చిన్న తాళం తేసిందని, భార్య కష్టపాటయితే సందర్భంగా మాట్లాడలేదు. "వగ్రాదపి కళోరాణి, మృత్యువాని కుమారుడవి" అనే ఉక్తి బాపూజీ పట్ల సంతోషంగా అన్వయిస్తుంది.

"బాపూ" అంటే నాన్న అని అర్థం. గాంధీజీ తన బిడ్డలే కాదు, యావద్భారతప్రజలకూ - కాదు, కాదు, అఖిల ప్రపంచానికీ తండ్రి అయ్యాడు. అందుకేనే ఆయనను "బాపూజీ" అని పిలుచుకుంటూ, మనసుతో అతిసన్నిహితుని చేసుకున్నాం. అందుకేనే, ఆయన మనని విడిచి వెళ్ళేరికి యంతగా పరికిపిస్తున్నాం. బాపూజీభారతీయతాన్నిక మనం చూడలేం. ఆయన వాటినిక ప్రత్యక్షంగా వినలేం. కాని విశ్వకేరీరాన్ని ధరించి, ప్రణవనాదంతో తన జాతీని మేళవించి బాపూజీ తరతరాలకూ త విద్య సందేశాన్ని అందిస్తూనే ఉంటారు. ఆ సందేశాన్ని అందుకో గల కీర్తి మనకు ప్రసాదింపబడు గాక!

గ్రామపంచాయతీలు

(7 వ పేజీ తరువాయి)

నకు గ్రామాదులలో నివసించు ప్రజా సేవకు అభిలషించుచున్నాడు. కాని సగరముల నుంచి పట్టణకేంద్రములనుండి అధికారపదవుల ననే తీసి రాజ్యాంగ విధానము నిర్వహించు పెత్తందారీ ప్రభుత్వం కోరుటలేదు. పంచాయతీలకు పరిపాలనా విధానములో భాగము కావలెనని కోరుతున్నారని లోకలు నెప్పుడూ వాటా, భూమి పన్నులూ వాటామాత్రమే కోరుటలేదు.

కాంగ్రెసువారు స్వతంత్రభారతదేశమున అధికారపదవిలో నున్నందుకు గ్రామసీమలకు స్వతంత్ర పంచాయతీ పరిపాలనము ప్రసాదించిన పథవుప్రతిష్ఠలు నిలబడును గాని, లేనిలో ఇదిరకలో గాంధీమహాత్ముడు వెలిబుచ్చిన ఆదర్శకములకు - కాంగ్రెసు ప్రాకమాండు వారి వాగ్దానములకు, కాంగ్రెసు నాయకుల సందేశములకు భంగము వాటిల్లును. ఎనిమిదేండు అమృతహోమయాలు ప్రజాశక్తిలో పంచాయతీ వునాదిపై జేరరాజ్యాంగవిధానమంతయు నిర్మింపబడవలెననుచించినది. ఆగ్రవాలాగారుగాంధీమహాపరిపాలనా ప్రజాశక్తిలో గ్రామ పంచాయతీల పునాదులనివననే రాజ్యాంగసాధనమంతయు నిర్మించెను.

ప్రస్తుతం ప్రవేశపెట్టుబోయే పంచాయతీ బిల్లు ముసాయిదాలో ఏమైనా పంచాయతీలు స్వతంత్ర నిర్వహణమునకు అవకాశాలు కలిగియున్నవాయనిప్రశ్నించుటకంటే, లేవని చెప్పక తప్పదు. స్థానిక స్వపరిపాలక పునాది పంచాయతీ కాకుండగా జిల్లాబోర్డులను వీటిని తీపై ప్రతిష్ఠాపించేట్లున్నది. జిల్లాబోర్డులను రద్దుచేయమని ప్రజాభిప్రాయము వెలువోళ్ళకర్తమైనది. ఇంతకాదు వీటిని నామమాత్రావద్విధుగా చేసేట్లారు. మరల వీటి పునఃప్రతిష్ఠాపన యెందుకూ? నేడు పంచాయతీల సక్రమ నిర్వహణమునకు కావలసినది-ఫిర్యాదపంచాయతీలు, తాలూకా పంచాయతీలు-జిల్లా పంచాయతీలు, రాష్ట్రపంచాయతీలు యీగ్రామ పంచాయతీలనుండి ఏర్పడాలి. ఈపంచాయతీల అభిప్రాయముతో పరిపాలనావిధానము నడుపబడాలి ఇప్పుడు ఫిర్యాదలలో, తాలూకాలలో, జిల్లాలలో పనిచేసే ప్రభుత్వ సిబ్బంది యంతయు ఆయా ప్రాంతీయ పంచాయతీల సలహాలపై ప్రజాహితైక కార్యములను నిర్వహించాలి. ఇట్లు పరిపాలనా విధానమును పంచాయతీలతో వికల్పముచేసిన లంచగొండితనము రూపుమాసిపోవును. అవినీతి తగ్గిపోవును. ఉద్యోగులు పజలను నెత్తికొట్టే అధికారులుగాక ప్రజల యోగక్షేమములు చూచి వారి అభ్యున్నతికి పాటుపడే ప్రజాసేవకులుగా నుందురు. వివిధ కాఖల ఉద్యోగులు పంచాయతీ పరిపాలనము

ఫిల్మి ఇండ్రప్రస్థ(బాలికల)కాలేజి ఆటల పోటీలలో పాల్గొంటున్న విద్యార్థినులు.

క్రింద వివిధ కాఖలను నిర్వహించుచు ప్రజలకు బాధ్యతై పరిపాలనావిధానము దానంతటజే మారిపోవును. నేటి పరిపాలనావిధానము అంత రులపై అంతరులు నిర్మింపబడి పులిమిద పుట్టలాగ క్రిందివాడు ప్రైవానిని లోబరచుకోడం లోను, ప్రైవాడు క్రిందివానిని పీడించుకు తినడం లోను అందరూ కలసి ప్రజల నెత్తికొట్టడంలో బాగా యువచరించినది. ఇది పరప్రభుత్వవిధానములోని ఆయువుపట్టు క్రిందనుంచి పైకి, గ్రామముననుకంచి రాజప్రతినిధివరకు ఊర్ధ్వ దృష్ట్యాని అభోదృష్టిలేదు. క్రిందనున్న ప్రజలు వీరి దృష్టిలో ఆనలేదు. అందుకాలముననే ప్రజలూ, పంచాయతీలూ పరప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానములో నామమాత్రమయి లేకుండగా పోయాయి. ఈ విధానము మారదానికి ప్రభుత్వాధికారులను ప్రజాసేవకులుగా చేయదానికి స్వతంత్ర భారతదేశములో వయోజన వోటింగు పద్ధతిని పంచాయతీరాజ్యస్థాపనముతప్ప నేరు గత్యంతరములేదు.

బుడికి

(11 వ పేజీ తరువాయి)

"ఏం, నాయనా?" అని చేరవచ్చితలను నాను నిమరుతూ అత్యంత ఆహ్వానంగా అడిగింది అత్తయ్య. నానుముఖం మంచి గుమ్మకీపువు లాగా మడుచుకు పోయింది. చెప్పటానికి సందేహిస్తూన్నాడు. "చెప్పు బాబూ, చెప్పు, భయంలేదులే" నీ ఆమె పిల్ల తట్టింది.

"బుడికిపెట్టేవేళకు ఆశ్చర్యంగా వచ్చా వని పంతులుగారు కొట్టారత్తయ్య" అని విక్రమంగం పెట్టాడు నాను. "ఓసి యింతే కదా, ఫర వా లేదు లే. ఇదిగో ఒరేయ్, నూరాయ్, పంతులుగారితో మా నానును కొట్టవద్దని చెప్తుకావు కదూ?" అని నూరాయితో ఆమె నవ్వుతూ అంది. "ఓ" అని తల ఎగుర వేళాడు నూరాయ్. "ఊ. ఇక వెళ్ళు, కొట్టకులే. ఆలస్య చెయ్యకు మరి. మళ్ళీ అమ్మ వస్తుంది" అని మెల్లిగా పిల్లమీద చేయవేసి ముందుకు నడిపించింది. ఇక తప్పనట్లే వుం దనకుని మందగమనంతో నూరాయితో కలిసి మెల్లిగా కదిలివెళ్ళాడు నాను. అతయ్య వాడు మలుపు తిరిగిందాకా చూసి లోపలికి వెళ్లి తలుపు చేరవేసింది. ప్రతిరోజూ యిదే తరం. ఒక్కొక్కరోజు పంతులుగారు యిద్దరు ముగ్గురు పిల్లలనుగూడ పంపిస్తూవుంటారు వీడికోసం. వాళ్ళు యమ భటులలాగా పిట్టి లాక్కి పోతుంటారు. వీడికి నూరాయ్ స్నేహితుం. వాడు యింటిదగ్గర యాగోల ఏమీ లేకుండా బల్లోకి అని చెప్పివచ్చి వీళ్ళ ఆగుమీద వానుకోసం అన్నట్టు తిష్ట వేస్తాడు. పంతులుగారితో వాను వచ్చిందాకా వుండమని వాళ్ళ అమ్మో, నాన్నో చెబితే వున్నాననివేళ్ళి తప్పించుకుంటాడు. కాక పోయినా పంతులుగారి చేతిలో తన్నులు తిన తిన కేరీరమా, బుద్ధిగాడా మొదలుబాక పోవటం వల్ల యిక ఆ విషమయిక భయం వాడికెప్పుడూ లేదు. వానును ప్రతిరోజూ యిలా సాగి వీడికి బల్లోకి పంపేసిరికి రాధమ్మకు తాతలు దిగో వస్తారు. అటు యింటెడు చాకిరి చేసుకుని యిటు పిల్లలనూ సవరించుకునేసరికి ప్రాజాలు చేదుకుపోతవి. అందుకనే ఆమె కంఠ వినుగు. పిల్లలకు రోజుకు నాలుగుమాట్లు పాతిపెట్టి బయటికి తీస్తూంటుంది. రోజూ యిలా వాళ్ళకు హతమాడునేవారం ఏం ప్రయోజన ముంటుంది? ఇంకా నాలుగురోజులు పోతే వాళ్ళే బుద్ధికలిగి చదువుకుంటా రని అత్తయ్యవాడం. అందుకనే అత్తయ్య అంటే పిల్లలంతా ప్రాజాలు విడుస్తారు.

వాకిలితలుపు విసురుగా తెలుచుకుంది. "అత్తయ్యాయ్, అమ్మాయ్" అని కేకలు వేస్తూ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి తల్లిని కావలించు కున్నాడు నాను. రాధమ్మ చీకర అయి పోయింది. అత్తయ్య కాళ్ళ్యం వేసింది. "ఏమిటా, అప్పుడే వచ్చేవావేరా?" అని కావలించుకున్న వానును విడిచి వేయవట్టుకుని అడిగింది రాధమ్మ. "ఇన్సాన్ బకి లేదు" నాను పొంగి పోయే కుంతోపంతో అన్నాడు. "ఏం, ఎందుకు లేదు?" విడదీసింది రాధమ్మ. "పంతులుగారింట్లో తద్దిన మలే. అందుకనే ఆటేడువు. అక్కడ పిల్లలెవరూ లేర" "అబ్బ, ముఖం చాలంత అయింది. ఇంకం యిలా లే పీకేరవాకా ఊరేగోచ్చు గానెద్దు లాగా" అని విసురుగా లోపలికి వెళ్లింది రాధమ్మ.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖామంత్రి శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు, హరిజనోద్ధరణ శాఖామంత్రి వేముల కూర్మయ్యగారు టేబుల వెజవాడ వెల్లినెప్పుడు పురపాలక స.ఘంవారు సన్మానపత్రాలు సమర్పించారు. మంత్రులు, పురపాలక సభాధ్యక్షుడు ముందువరనలో నిలబడి ఉన్నారు.

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

పాకిస్థాన్ బడ్జెట్

పాకిస్థాన్ శాసనసభలో 1948-49 వ సం. బడ్జెట్ను ఖజానా కౌన్సిల్ గులాం ముహమ్మద్ ప్రవేశపెట్టాడు. క్రొత్తగా స్థాపించబడి, ఇంతవరకు స్థిరపడిన ఆ కేసానికి దీర్ఘకాల దృక్పథముతో, వ్యయము కన్న ఆదాయమే కొంచెం ఎక్కువగా చూపించే బడ్జెట్ తయారుచేయగలిగి నందుకు ఆయన అభినందనీయుడు. ఆగస్టు 15 వ తేది నుండి, ఈ మార్చి నెలాఖరు వరకు గడుచు ఏడన్నర నెలల కాలములో పాకిస్థాన్ బడ్జెట్లో మొత్తం రూ. 38 కోట్ల 48 లక్షలు కొరత వస్తుంది. కాని 1940-49 వ సం. లో, ఇప్పటి వస్తున్నట్లు ప్రకారం కొరత రూ. 10 కోట్ల 11 లక్షలకే వచ్చును; ఈ కొరతను భర్తీ చేయుటకు ఖజానా మంత్రి కొన్ని క్రొత్త పన్నులను కూడ సూచించినాడు. ఈపన్నులవలన మొత్తం రూ. 10 కోట్ల 16 లక్షలు ఆదాయం వచ్చునని అంచనా వేస్తున్నారు. అందువలన పాకిస్థాన్ బడ్జెట్లో మొత్తం 5 లక్షలరూపాయలు ఆదాయం మిగిలివుంటుంది.

పాకిస్థాన్ ఆర్థిక విధానాన్ని వివరిస్తూ ఖజానా మంత్రి ఖైర త ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానము వంటి విధానమునే నూచించినాడు. సర్వజనాభ్యుదయమునకు అవుసరములగు కీలక పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమే నడుపును. కొన్ని ఇతర పరిశ్రమలను ప్రభుత్వము, వ్యక్తులతో కలిసి, సంయుక్తముగా నడుపును. ఇతర కొన్ని పరిశ్రమలు వ్యక్తులు వ్యవహించుటకువదిలేయబడును. పాకిస్థాన్లో విదేశీమల పెట్టుబడిని గూర్చి, విదేశీమలు ఇక ముందు పాకిస్థాన్లో పరిశ్రమలు స్థాపించదలచుకున్న పారి పట్ల పాకిస్థాన్ వహించు చైఖరిని గురించి త్వరలోనే ఒక ప్రకటన చేయునునని ఆయన తెలిపెను. పాకిస్థాన్కు ప్రత్యేకముగా ఒక కేంద్రబ్యాంకు స్థాపించవలెనని ఆశించి పడుచున్నది. ఆ బ్యాంకులో ప్రభుత్వము నూటికి 51 వంతులు వాటాలు వుంపుటని, తక్కినవి వ్యక్తులకు వదిలేయును. కాండి కీమల సహాయార్థము స్థాపించబడవలసిన ధన సహాయ సంస్థగా కూడా ప్రభుత్వము మాడవంతు మూలధనమును మాత్రమే తిసు వుంపుటని, తక్కినవి వ్యక్తులకు వదిలేయును. ఈ రెండు సంస్థల కేవలము ప్రభుత్వ బాధ్యత వైసనే నిర్వహించబడుట మంచిదేయినను, క్రొత్తగా స్థాపించబడి, ఇంకా స్థిరపడిన దేశములో వైట్మెన్ పెట్టుబడిదారులపై ఇంత మాత్రము ఆధారము యుండక తప్పదు.

ఆర్థిక విధానము విషయములో పాకిస్థాన్ భారత ప్రభుత్వ ఆడుగు బాడలనే ఆసన పరించుచున్నను, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి నూతన మార్గముల నవలంబించుచున్నది. చిన్నచిన్న కంపెనీల లాభములపై పన్నును, తిరిగి పరిశ్రమలోనే పెట్టుబడి పెట్టుబడిన లాభములపై పన్నును తగ్గించి పారిశ్రామికాభివృద్ధికి దోహదము చేయవలెనని భారత ఖజానామంత్రి నిర్ణయించినాడు. క్రొత్తగా స్థాపించబడవలసిన కంపెనీల లాభములపై, ఆ లాభము పెట్టుబడిపై నూటికి 5 వంతులకు మించనంతవరకు వస్తు విధించనే విధించుననియు, క్రొత్తగా స్థాపించబడిన యంత్రాగారములలోని యంత్రములపై నను, క్రొత్తగా నిర్మించబడిన గృహములపై నను ఎక్కువ కాలము 'అరుగుదల' లాభము నుండి తగ్గించుకొననిక్రమనియు పాకిస్థాన్ ఖజానా మంత్రి చెప్పినాడు. ఈ రెండింటిని పొల్చి వేసాచినతో, పారిశ్రామిక వేత్తలకు పాకిస్థాన్ నూతనతే నచ్చుననుటలో సందేహములేదు. క్రొత్త యంత్రాగారములకు పాకిస్థాన్లో స్థాపించదలచువారికి ఈ విధానము చాల సహాయకారిగానున్నది. పాకిస్థాన్ పరిశ్రమల విషయములో చాల వెనుకబడియున్నది. ఇట్టి ఉచార నూతనలద్వారా పారిశ్రామికాభివృద్ధి చురు

కుగా జరిపించవలెనని పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వపు ఆశ.

క్రొత్తగా విధించదలచిన పన్నుల విషయములో కూడ పాకిస్థాన్ మంత్రి సూచనలు పమర్త నీయముగానున్నవి. ఇంతవరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములచే విధించబడుచున్న 'అమృత' పన్ను' ఇకముందు పాకిస్థాన్ కేంద్ర ప్రభుత్వమే వసూలు చేసికొనును. దీనికి ప్రత్యామ్నాయముగా, పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు కొంత 'గ్రాంటు' యిచ్చును. ఈ గ్రాంటుపొగా 'అమృత' పన్ను' వలన, కేంద్రమునకు నీకరాదాయము రూ. 8 కోట్ల 75 లక్షలు

ధీర్ఘి ఇంద్రప్రస్థ (బాలికల) కాలేజి ఆట పోటీలలో ప్రథమ బహుమాన మందిన ఉపాధ్యాయిని శ్రీమతి ఉప.

వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. ముక్తిప్రత్తి, ప్రతినిధులు, తోట్లు మొదలగువాని ఎగుమతిపై, ఎగుమతిపన్ను విధించబడినది. ఈపన్నులన్నియు విదేశీములలోని కొనుగోలుదారులే భరించుకొందురు. వీనివలన మొత్తము రూ. 8 కోట్ల 10 లక్షలు ఆదాయము వచ్చునట. వంచదార దిగుమతిపై క్రొత్తగా పన్ను విధించబడినది. కాని ఇందువలన దేశములోని కొనుగోలుదారులకు ధరలు పెరగవు. తోట్ల తరీక్రమవైనను, సారాయములవైనను, పొగాకు, చుట్టలు, సిగరెట్లు, మోటారుకార్లు, రేడియోలు, వంటి మొదలగు వాని దిగుమతులపై పన్నులు పెంచబడినవి. కిరసనాయిలు, పెట్రోలులపై పన్నువృద్ధిచేశారు. పిల్లనిటివల్ల వచ్చే ఆదాయం ఒకకోటి 20 లక్షలరూపాయలు మాత్రమే కాబట్టి ధరలు ఎక్కువగా పెరిగిపోయే అవకాశంలేదు. పొల్ల కార్లు పెం అర్థజానుండి మూడుకొనులకు పెంచబడినది; ఇదొక్కటే సామాన్యమనవుడు నిక్క జీవితంలో ప్రత్యక్షంగా చూడగలిగిన పన్నువృద్ధి. ఈ పన్నులు వృద్ధిచేసియోనా పాకిస్థాన్ ఆర్థిక వ్యవస్థను మొదటిసంవత్సరములోనే ఇంత చక్క బరచగల్గుట సమర్థనీయమేగాక అభినందనీయము కూడ నైవున్నది.

పాకిస్థాన్ సాంకేయము 1948-49 వ సం. రూ. 37 కోట్ల 11 లక్షలని అంచనా వేయబడినది. కాండికీలకు పునరావాసము కల్పించు నిమిత్తము పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వముచే స్థాపించ

బడనున్న సంస్థకు ఒకకోటిరూపాయలు, అందు కొరకే రాష్ట్రములకు ఒకటిన్నర కోట్లరూపాయలు సహాయముచేయ నిర్ణయించబడినది. పారి జనాభ్యుదయమునలేని ఒక రి లక్షల రూ. లు, కొండజాతులకు వివిధసౌకర్యములు కలిగించుటకు మరొక రి లక్షలరూపాయలు, బెలూచిస్తాన్ అభ్యున్నతికి కొంత గ్రాంటు యివ్వబడినది. ఆర్థికాభ్యున్నతి కార్యక్రమములకు రాష్ట్రములకు రూ. 10 కోట్లు అప్పులుగా యిచ్చుటకు అవకాశ మేర్పరచబడినది.

నూతనసంవత్సరములో పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వము అవుసరమునుబట్టియు, అవకాశమునుబట్టియు వీలైనంత ఋణముచేయునని కూడ ఖజానా మంత్రి తన ఉపన్యాసములో తెలియజేసెను.

స్వర్ణిగు ఒడంబడిక

స్వర్ణిగు నిలువల విషయమై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో, మరొక ఆరునెలలపాటు అమలులో నుండగల ఒడంబడిక చేసికొనబడినది. ఈ ఆరు నెలలు పూర్తియగులోపలనే స్వర్ణిగు నిలువల సమస్య కార్యకర్త పరిష్కారమునకు తగిన ఒడంబడిక చేసుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగును. ఇప్పుడు జరిగిన తాత్కాలిక ఒడంబడికవంటిదే ఒకటి గత ఆగస్టు నెలలో జరిగియుండెను. దానితో పోల్చుచుచినచో ఇప్పటి ఒడంబడిక భారతదేశమునకు తగినంత లాభదాయకముగా లేదనియే చెప్పవలెను. 1947 వ సం. ఆగస్టు నెలలో జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారం అవిధి భారతదేశమునకు, ఆరునెలల కాలమునకు మాడున్నరకోట్లు స్వర్ణిగు ఏ విదేశీనాణెములలోనికైన మార్పుకొనుటకు అనువుగాను, మరొక రి కోట్లు స్వర్ణిగు నికరకృత్యములకుగాను, వెరళి ఆరున్నరకోట్లు స్వర్ణిగు వాడకమునకు లభించినది. ఇండియా, పాకిస్థాన్ల మధ్య జరిగిన ఆర్థిక ఒడంబడికద్వారా పాకిస్థాన్ వంతు నూటికి 17 1/2 పాళ్లని నిర్ణయించబడినది. ఆ మొత్తమును పాకిస్థాన్ వాడుకొనుచున్నది. ఇప్పుడు ఇండియా, పాకిస్థాన్లు బ్రిటిష్ ప్రతినిధివర్గముతో వేరువేరుగా సంప్రదింపులు జరిపి, ప్రత్యేక ఒడంబడికలు చేసుకున్నవి. ఈ ఒడంబడికలవలన ఇండియాకు నికరకృత్యములకు వాడుకొనుటకు రి కోట్ల స్వర్ణిగు, ఇతరత్రా ఉపయో

గించుకొనుటకు 1 కోటి 80 లక్షల స్వర్ణిగు విడుదలచేయబడినది. ఈకోటి 80 లక్షల స్వర్ణిగులో 1 కోటి స్వర్ణిగుమాత్రమే ఏ ఇతర విదేశీ నాణెములోనికైనా మార్పుకొనవచ్చును. తక్కి 1 మొత్తము స్వర్ణిగు ప్రాంతములోనే ఖర్చుపెట్టకొనవలెను. ఈవిధముగానే పాకిస్థాన్ నికరకృత్యములకు ఒకకోటి స్వర్ణిగు, ఇతరత్రా వాడుకొనుటకు 80 లక్షల స్వర్ణిగు విడుదలచేయబడును. ఈ 80 లక్షల స్వర్ణిగులో 38 లక్షల స్వర్ణిగుమాత్రమే ఏ ఇతర విదేశీ నాణెములోనికైనా మార్పుకొని, తక్కినవి స్వర్ణిగు ప్రాంతములోనే ఖర్చుచేసికొనవలెను. కాబట్టి ఇప్పుడు ఈరెండు దేశములు కలిసి ఇతరత్రా వాడుకొనుటకు, ఇదివరకునలే మాడున్నరకోట్లు స్వర్ణిగుగాక, 2 కోట్ల 40 లక్షల స్వర్ణిగు మాత్రమే పొందినవి. అందునూ కొంతభాగము మాత్రమే స్వేచ్ఛగా ఏ ఇతర విదేశీనాణెములలోనికైనా మార్పుకొనవచ్చును. ఆ అంతలనే బాగ్రత్తగా పరిశీలించినచో, ఇండియాకన్న, పాకిస్థాన్ ఎక్కువ మొత్తమును సంపాదించగల్గినదే చెప్పకనేవచ్చును.

ఈ ఒడంబడిక ద్వారా మనము పొందగలిగిన సొమ్ము మన దిగుమతులకు సరిపోదు, అందువలన అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధినుండి కొంత అప్పు చేయవలెనని ఆలోచించబడుచున్నది.

ఈతాత్కాలిక ఒడంబడిక సంకటించి, త్వరలో జరుగనున్న కార్యకర్త ఒడంబడిక విషయమన మన మిక క్రోధ వహించవలెను. మన స్వర్ణిగు నిరావలలో కొంత భాగమును వదులుకొనవలసినదని బ్రిటిష్ కొరవచ్చును. ఇది అసంభవ మని మనము చెప్పుకొనియుండవలెను, స్వర్ణిగు నిలువలను వీలైనన్ని తక్కువ వాయదాలలో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము తన ఋణములపై చెల్లించుచున్న వడ్డితో చెల్లించువట్లు చూడవలెను; నిలువలు మొత్తముత రూ. 15-20 వం. వాయదాలలో చెల్లించివేసినచో ఘనవారేదు. అవుసరమైనచో, మన దేశపరిశ్రమలతో బ్రిటిష్ ప్రజలకు వున్న వాటాలను వశపరచుటని, వాటిని బ్రిటిష్ మనకు యివ్వవలసిన స్వర్ణిగు క్రింద జతుకట్టుకొనుటకు కూడ మనము సిద్ధముగా నుండవలెను.

దగ్గు యూపిరితిక్తులను బుహినపరచును. విమనివారక ములగు-అగ్రాణ గుళికలన పెత్తు నేదించినచో మంచిది. దిగ్గ నోట్లనేసికొనిన వెంటనే కరిగి, జ్ఞాపక ద్రవము, క్యావద్యారా యూపిరితిక్తులలోనికి ప్రవేశించి; దగ్గును తగ్గించును. వాచిన లోపలిభాగములను చల్ల తరిచి, తుపిరాడకపోవుట పోగొట్టును. ఆ వ్యాధి తిరిగి రాకుండ కాపాడును. జలములు, గంజు నొప్పులు, దగ్గులు, తడినెములు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా, రొమ్ముపడినెము మున్నగు అన్ని నుండి, యూపిరితిక్తుల వ్యాధులు, పెత్తునల్ల క్షయముగ తొలగించ బడగలవు.

పెత్తు తీసికొనుము.

PEPS

విమనివారక అగ్రాణ గుళికలు ఎల్లప్పుడు దగ్గుర నుంచుకొనుడు. మందువర్తకు లందరి తద్ద దొరకును. వీజంట్టు: దాదా అండే కంపెనీ, నైనియప్పనాయక్ బి.బి. పి.టి. మద్రాసు.

పుణ్యజీవితాలు :

శ్రీ శివావధానులుగారు

న్యాయమూర్తులు, తపశ్శిలురు, సంస్కృతాంధ్ర పండితులు

అవధానములు పుణ్యపురుషులు. కన్ను తీరూ ముక్కుతీరూ కలవారు. మొన్నటి వరకూ పిన్నలలో పిన్నలు, పెద్దలలో పెద్దలు. ఉత్సాహమే వీరి హితకళ.

వీరు చాలామందికి నెలకొని ఉన్నారు, చదువులు చెప్పించారు. కూటికి గుడ్డకూ కొరత లేకుండా చేశారు. పండితులనూ దరిద్రులనూ కూడా సత్కరించారు. పాఠశాలలు మొదలయిన వానికి భూదానా లిచ్చారు.

సాధకులు

సామాన్యజాతి వీరు పెట్టింది పెరు. వీరు నిత్యం పాపములు. జీవితం చాలా నియతమూ నిరాదంబ రమూ. అధ్యయనము అధ్యాపనము వ్రాయనము పురాణము నామకీ నము వీరికి నియతాలు. వీరు చదువుల గదిలోకిపోయి తలుపు మూసికొంటే, అటుతరువాత 'తలుపు ఒకసారి తెరవండి' అని అనడానికి ఎవరికీ హక్కులేదు. ఉత్తమత్వం వలననే ముందేమో అని నేనొకసారి భయపడ్డాను. 'కానీ వాడుకకాస్త్రీ B. A. గారి ధర్మమూ అని వారు తలుపు తెరచారు. వాగ్వివాదాల కెదురుమాచాను కానీ వాత్సల్యవర్షంతో తడిసిపోయాను.

ఆజాన విద్యార్థి

వీరు చాలా జిల్లాలలో ఉద్యోగం చేశారు. తేజోవల్లనీ నేపించారు. కాశీనుండి కన్యాకుమారివరకూ ఉన్న పెద్దపండితులందరూ వీరి కెదురుంటే అది కల్లకాదు. వీరి సహాధ్యాయులు శ్రీ పురాణం పండా మల్లయశాస్త్రిగారు. ఇంతేకాక తాము ఉద్యోగం చేసిన మండలాలలో ఉన్న పెద్ద పెద్ద పండితులందరినీగూ వీరు చదివారు. వీరి చదువుకు అంతులేదు. వీరసలు ధియూసభిసలుగా పుట్టారు. తరువాత సంపాదించిన విజ్ఞానమంతా వీరిని సర్వమతాలలోనూ సమరసం కలవారి నీగా దిద్దింది. వీరి అభిమాన గ్రంథాలన్నీ (ఒక్కొక్కటి మూడునాలుగు ప్రతులు) వీరు వ్రాసికొన్న టిప్పణులతో శ్రీ గిడుగు రామమూర్తిగారి పుస్తకాలవలె అలంకృతమై ఉంటుంది. వానివల్ల పరిశీలకులకూ విద్యార్థులకూ ఎంతో లాభం ఉంటుందని నేనొకసారి వానిని వారి ముందరనే తిరగ వేశాను. నాకదంతా బ్రహ్మచారిలాగా కనపడలేదు. 'మీ బ్రహ్మచారిసంగం అంతా మీ వ్రాతలోనే కనబడు తుండేమిటి?' అని నేనడిగితే 'మీ వారి వ్రాతలూ వారికే తెలియదు' అనే సామెత విన లేదా? అని అటుతరువాత గడగడా చదవగలి గారు. అది పెద్ద ఫీచే' అని నేననుకున్నాను.

రచయిత

వీరిని నేను చూడకముందే వీరి విద్యార్థుల వారిత్ర చదివాను. సంస్కృతం వచ్చినవారికంద రకూ ముఖ్యంగా తెలియవలసిన ఆ గ్రంథాన్ని నేను సంస్కృతంలోకి అనుదీక్షానుండంగా చిట్టచివరకులలో పూజనీయులు శ్రీ బులుసు అచ్చయ్యశాస్త్రిగారు (శ్రీ బులుసు సాంబ మూర్తిగారికే పెత్తంద్రో ఇంకేదో అవుతారని అనుకుంటాను) మాయంటికి రావడం తలపిం చింది. వారు నా ఆనువాదాన్ని సాంగో పాంగంగా చదివి అక్కణ్ణించే శ్రీ శివావధాన్లు వారిని చూడడానికి బందరు వెళ్లారు.

శివావధానులుగారి గీ గ్రంథం వ్రాసి 40 ఏండ్లకుపైగా అవుతుంది. నే నెరిగినవాటికే కొత్తకొత్త ప్రమాణాలు దొరకడంవల్ల చరిత్రలు మారిస్తే. ఆ రీతిగా అప్పటికే అది సంస్కరింప వలసినదైంది. ఒకప్పుడు వారు దాన్ని సంస్క రిస్తామని చెప్పారు. సంస్కరించాకో లేదో తెలియదు.

అటుపిమ్మట వీరు బ్రహ్మసూత్రసారము భాగవతసారము భగవద్గీతాసారము మొదలయిన పుస్తకాలు వ్రాశారు. వీరు బ్రహ్మసూత్రాలూ,

భాగవతసూత్ర భగవద్గీతా అన్నిసార్లు చదివాకో అన్నిసార్లు చెప్పాకో వానికి తెక్కలేదు.

ఆకీరిపల్లి పాఠశాల

శ్రీ సూరిమార్కండేయ శాస్త్రిగారు 1908 సంవత్సరం ఆకీరిపల్లిలో పాఠశాల పెట్టారు. పిదప రెండు మూడేండ్లకు శివావధానులవారు దానిని చూడడానికి వచ్చారు. క్రమంగా వారు దాని నీతి స్థాపకు లయినారు. వా రేఉద్యోగం లో ఎక్కడ వున్నా వారి కోర్కెవానికి ఇంతమంది పండితులను వెంటబెట్టుకొని బండెడు పుస్తకాలు పట్టుకొని వచ్చేవారు. వారి విడిది ఒక బ్రహ్మసభగా ఉండేది. వారు విద్యార్థులను పరిశీలించేవారు. తుదకది ఉపాధ్యాయ పరి ఊగా లేలేది. పండితుల కది శేషుషీనికమం గానూ విద్యార్థులకు వినోదంగానూ ఉండేది. వారు విద్యార్థులనూ ఉపాధ్యాయులనూ పండి తులనూ బహుకరించి జేబులు కాళిచేసుకుని గ్రామంలో ఎవరి దగ్గరో అప్పు తీసుకొని రైలుకు పోయేవారు. వారి పాఠశాలకు సుమారు 11 ఎకరాల మాగాణి ఇచ్చారు. ఇంతేకాక ఊరూరూ తిరిగి సీపీసం చాలా పోషచేశారు. ఇందువల్ల మేము వీరికి పెద్దపండా అనిపేరు పెట్టాం. 'మీ రందరూ చిన్నపండాలు కావా కావాలాయో; పండా అంటే సుగ్రువచ్చింది. నే నీనడుము కాస్తాపాటిటకా తేత్రం (జగ న్నాథం) వెళ్లాను. భగవద్గీతలోని పురుషోత్తమ యోగాన్ని ఒట్టి పురుషోత్తమత్వానికి (సింబల్ గా; ఇది మీ ఆరవిండుల అనుకరణ) చిహ్నంగా జగన్నాథుణ్ణి ప్రతిష్ఠచేశారనీ దానికి తగిన నిదర్శనాలన్నీ ఉన్నవనీ 'కోవిదగ్రామ వృద్ధులు' చెప్పారు. నేను అదంతా ఆకలింపు చేసుకోవడానికి ఓ వారంకోజులపా టక్కడ ఉన్నాను. అక్కడి పండాలును చూస్తే నా కెంతో ముచ్చటయింది. మనమందరము పాఠ శాలకు డబ్బు సమకూర్చడంలో పండాలుం కావా లోయో అని హెచ్చరించి వారు మాకు ఉత్సా హంకలిగించేవారు. పాఠశాల యాసితిలో వుండ గలగడం వారిచులే.

వింతమనిషి

నీవొకే ఒక శాస్త్రం చదువుకుని వారితో మాటాడడానికి దిగితే ప్రథమసంభాషణలో నీ కొయన విత్తండా వాదిగా తోస్తాడు. నీవప్పుడు—ఈయ న్నెందుకు చూడవచ్చా నురా దేవుడా' అని అనుకుంటావు. కానీ ఈసారి వారి ఈసారి టీకా సెక్ కెలో చొరబడ్డావో వింతపడతావ్. అంతటి అమాయకపు పిల్లాడుమరి లేడంటావ్. 'ఆయన జడేగాని లోకజ్ఞానం లేని మనిషిని ఆయనబంధువులే అంటారు. 'లోక జ్ఞానం ఉన్నావృద్ధుమారు డంటా నేను. కాబట్టే ఆయనకు కు రా శ్చం చేకు లా సా. పాఠశాలకు ఒక సంవత్సరం నూపరెంట్ కృష్ణ మార్కాడుగారు వారి నీబుందీతో వచ్చారు. వారంతకుముందే రఘునాథ విమర్శం వ్రాసి ఉన్నారు. 'పండితులు శాస్త్రాలు మాత్రమే సమీక్షార్థంగా నేబుతారుగాని సాహిత్యందగ్గరికి వచ్చేసరికి చల్లబడతారు; చూడండి—రఘు వంశంలో తొలినాళ్ల శివస్తుతి ఉన్నది, మరి కుమార సంభవంలోగాని మేఘమతంలోగాని లేదు. అదిన్నీగాక ఆ శ్లోకంలో వాగ్ధోషమ ఏమంత తామటియక ఒకబోసుకుంటుందని?

ఎవడో స్వస్తివాచకంచేసే బ్రాహ్మణుడు కట్టు కున్న శ్లోకం 'కాలిదాసీ చెప్పాడంటే నను శ్చివావధాన్లు ఆ ఆంధ్రవాణి తన గీర్వాణవాణిని పారించాడు.

అప్పుడు శివావధానులుగారు లేచి—'తమర్ల మన భారత్యా మతయా యోక్తు మర నీ' అన్న (కుమారసంభవం ౭ సర్గ) శ్లోకం చదివి దీన్ని ఏ శివావధాన్లు కట్టిపెడతారు? అని అడిగారు.

వారు వైయాకరణులకు 'ద్యుభ్యా'ది (బ్రహ్మసూ—1-8-1) నూత్రాన్ని మంజూ షలో భీష్ముని బ్రహ్మచర్యాన్ని, అద్యైతులకు భోజాని—సమాధిఅంటే నిరానందమూ నిగూ ఖమూవన స్థితి' అనే యోగసూత్ర వృత్తిని 'న యత్ర దుఃఖం న సుఖం' అనే ఆలంకారిక మతాన్ని, కవులకు గాదాపత్యంవంటి ప్రయో గాలనూ, తెలుగుభాష వచ్చినవారికి ఆముక్తంలో 'పరుసవేది' లోనయిన పద్యాలనూ, చూపుతూ ప్రతికాస్తానికి శాస్త్రాంతర సాహాయ్యం అత్యవసరమని చెప్పక చెపుతూవుండేవారు. ఆయన ప్రతియేయా పాఠశాలకు వచ్చారంటే కొత్తసరుకు బండెడు దిగిందన్నమాటే.

రుచివైవిధ్యం

'పాఠశాలలో ప్రతివిద్యార్థికి ఇంగ్లీషు రావాలి' అని ఆయన కుండేది. రాజకీయాలు గూడా వారికి తెలియాలని వారి వాంఛ. దానికి ఫలితంగా కొన్నాళ్ళపాటు శ్రీ కే. టి. రామా రావుగారు (ప్రకృతం ప్రవాసానందస్వాముల వారు) ఆంగ్లోపాధ్యాయులుగానూ, శ్రీ. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు తమ ప్రతికలు పంపడం ద్వారా రాజకీయబోధకులుగానూ ఏర్పడడం తలపించింది.

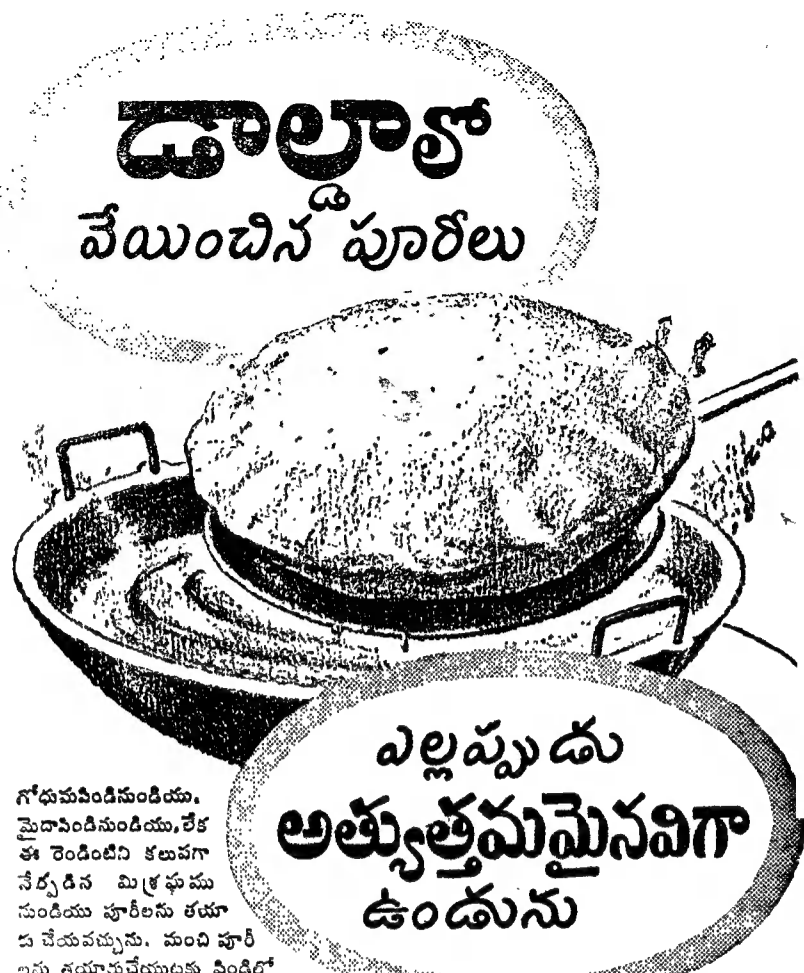
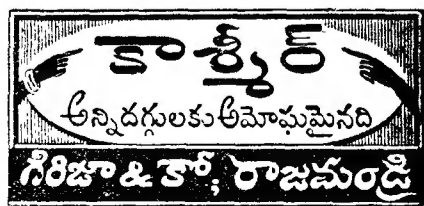
శివావధానులుగారు సంస్కార ప్రియులు. వారికొకసారి తిరువైయార్ సభకు వెళ్ళిననూ 'ప్రాధానివాహం' అనే సంస్కృతగ్రంథం తెచ్చి అనువాదం చేసిపెట్టమని నాకిచ్చారు. వారు కాంగ్రెస్ వారులు. తిలక్ గారు చెన్నపూం

వచ్చినప్పుడు మధ్యస్థాయులవారికి తిలక్ గారికి జరిగిన గీతారహస్యవాదంలో వీరుగూడా మధ్య వర్తులలో ఒకరు. తిలక్ గారు పోయినప్పుడు వీరు' కలవలా ఏడ్చారు. 'దేశం లో బుద్ధి దారిద్ర్యం లేదే? అన్నదారిద్ర్యం ఎందు కుండాలో' అని వీరాలోచించేవారు. సోపరిజం, చదవమని చెన్నపట్నంలో రెండు పుస్తకాలు కొని నాకిచ్చాను.

ఒకసారి బందరులో శ్రీ సమద్రాల అప్పారావుగారు శ్రీ వెంకటాద్రిపురావూ శ్రీ తిరపతి శాస్త్రులవూ సంస్కృత కావంతలం వేయాలని అనుకున్నప్పుడు శివావధానులుగారు తమకు కన్యాపాత్ర ఏయకుని గడ్డం పెంచుకున్న దాకా ఆగమన్నారు. వారికి తెలుగులలో మంచి ప్రవేశం ఉన్నదని చాలామందికి తెలియదు.

ఉత్సాహమూ పూనికా ఈరెండే ఈయనను 88 ఏండ్లదాకా నడిపించుకొచ్చాయి. వీరు ఉద్యోగంచేసిన కాలంకంటే వెక్ వెక్ పుచ్చు కొన్నకాలం ఎక్కువ. వీరు పదకొండేండ్ల న్యాయవాదిత్వంలోంచి జిల్లా ముక్ సభగానూ సభజడ్డీగానూ మారి, 1916 లో గావును రిటై రయ్యారు. ఈ వృద్ధకుమారులు మొన్న భీష్మేశా దశినాడు ఈ లోకంలోంచికూడా రిటైరయ్యారు. వారినిగురించి దుఃఖించవలసిన పని లేకుగాని దుఃఖిస్తే శ్రీ మహాత్ముడు. ఈయన ఎప్పుడూ భగవంతునిలో ఉండేవాడు; భగవంతు డాయనలో ఉన్నాడు.

—శ్రీ వేలూరి శివరామశాస్త్రి

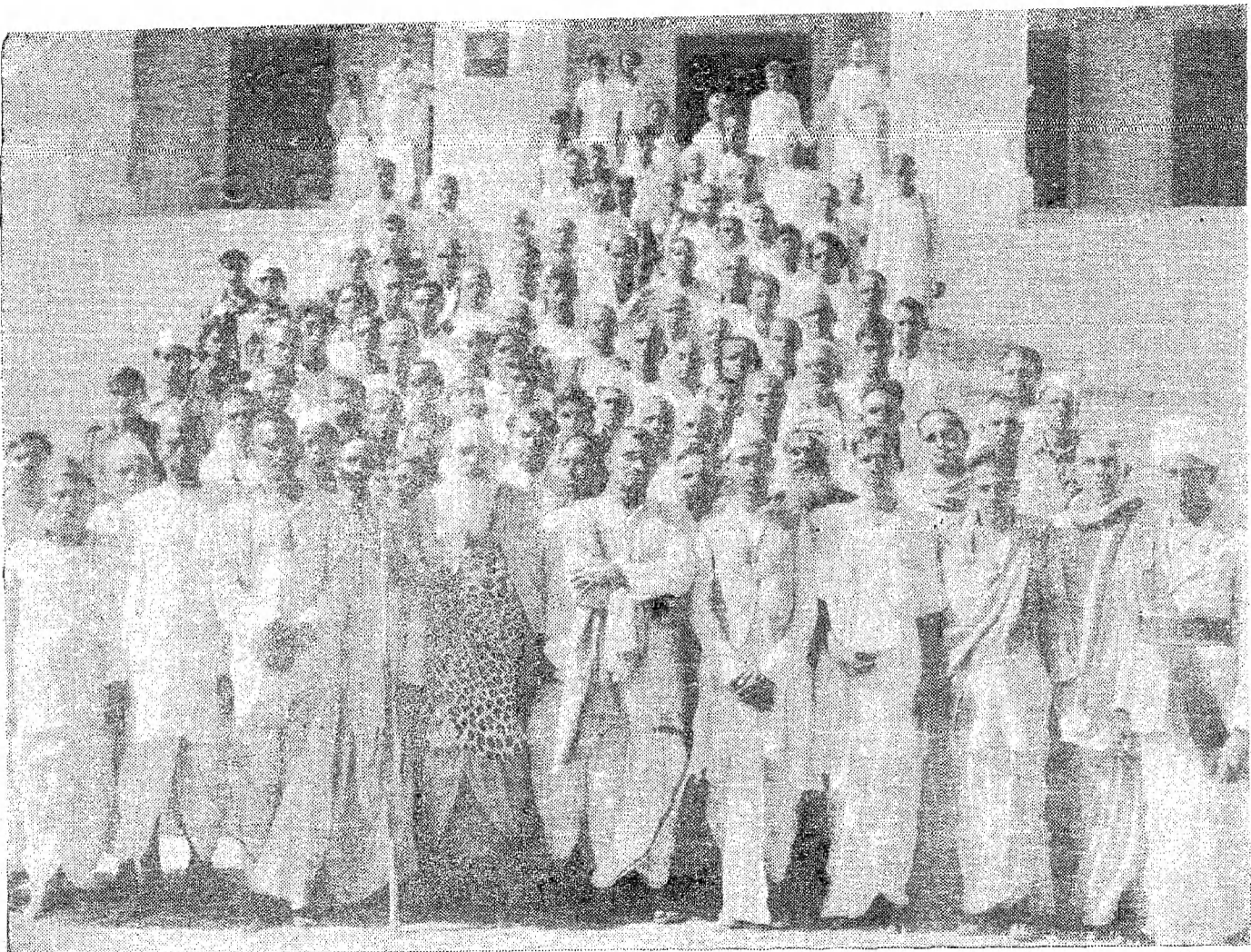
గోధుమపిండినుండియు, మైదాపిండినుండియు, లేక ఈ రెండింటిని కలుపగా నేర్పడిన మిశ్రఫలము నుండియు పూరిలను తయారు చేయవచ్చును. మంచి పూరిలను తయారుచేయుటకు విండియా దాల్చిన కలియబెట్టి కావలసినంత నీటిని దానికి కలపవలెను. తరువాత మెత్తగా అగునంతవరకు ఈ పిండిముద్దను వాగా పిసికెయిపి పిడికిటతో దానిని క్రిందకు నొక్కవలెను. తరువాత నీటిని జల్లి దానిని మూయవలెను. ఇట్లు ఒకగంటసేపు దానినుంచండి. తరువాత బియ్యంవలె నుండు ముద్దలుజేయవలెను. తరువాత వాటిని చిన్న చిన్న చక్రములవలె నుండునట్లుచేసి చక్రముతో చుట్టూ నెమ్మదిగా క్రిందకు నొక్కుతూ వేడిగా నున్న దాల్చిలో వేయించండి. పూరిలు ఉబ్బినపుడు వాటిని లింబువేయండి. కొద్దిగా గోధుమపిండిము వచ్చినపుడు వాటిని మూడునుండి ిరి కావలసినదానికంటె అధికముగానున్న దాల్చాను తీసివేయుటకు ఒక రాగివలమువల వాటిని వేయండి. తరువాత వేడిగా వాటిని వడ్డించండి. దాల్చిలో తయారుచేయబడిన పూరిలు పుష్టికరమైనవి.

వంట విషయమై మీకేదైన ప్రశ్నయున్నదా? ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయండి:

ది డాల్డా అడ్ వైసరీ సర్వీస్
పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

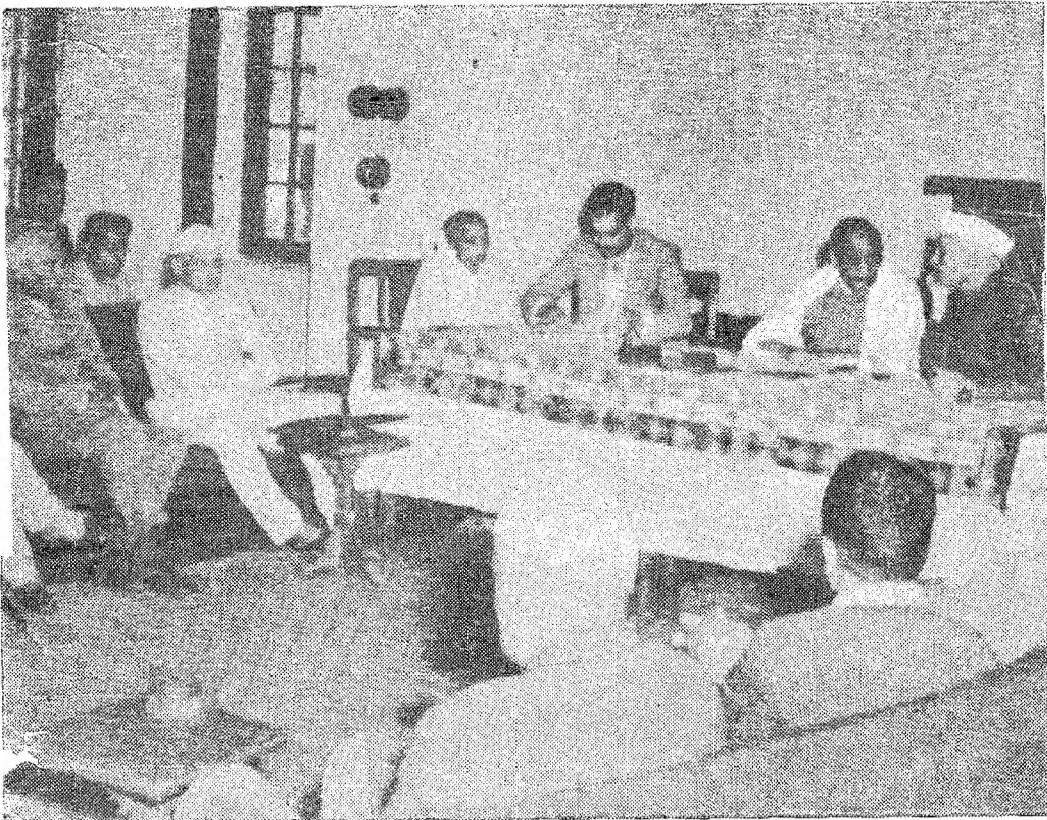

చాందీవాలి పర్యటంపై నిర్మించబడనున్న 79 అడుగుల గాంధీ శిలా విగ్రహమునకు జాంసా హెబ్ శంకు స్థాపన చేస్తున్న దృశ్యం

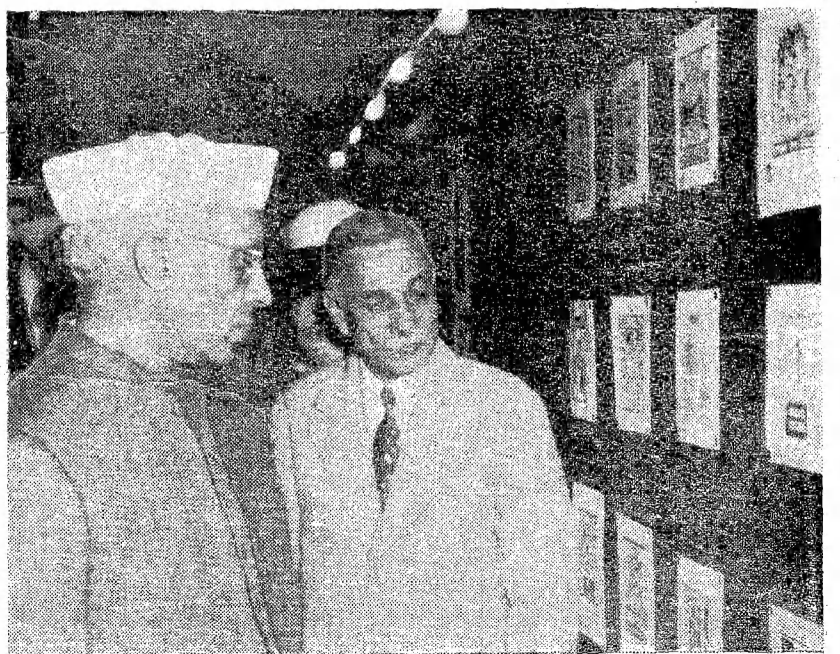
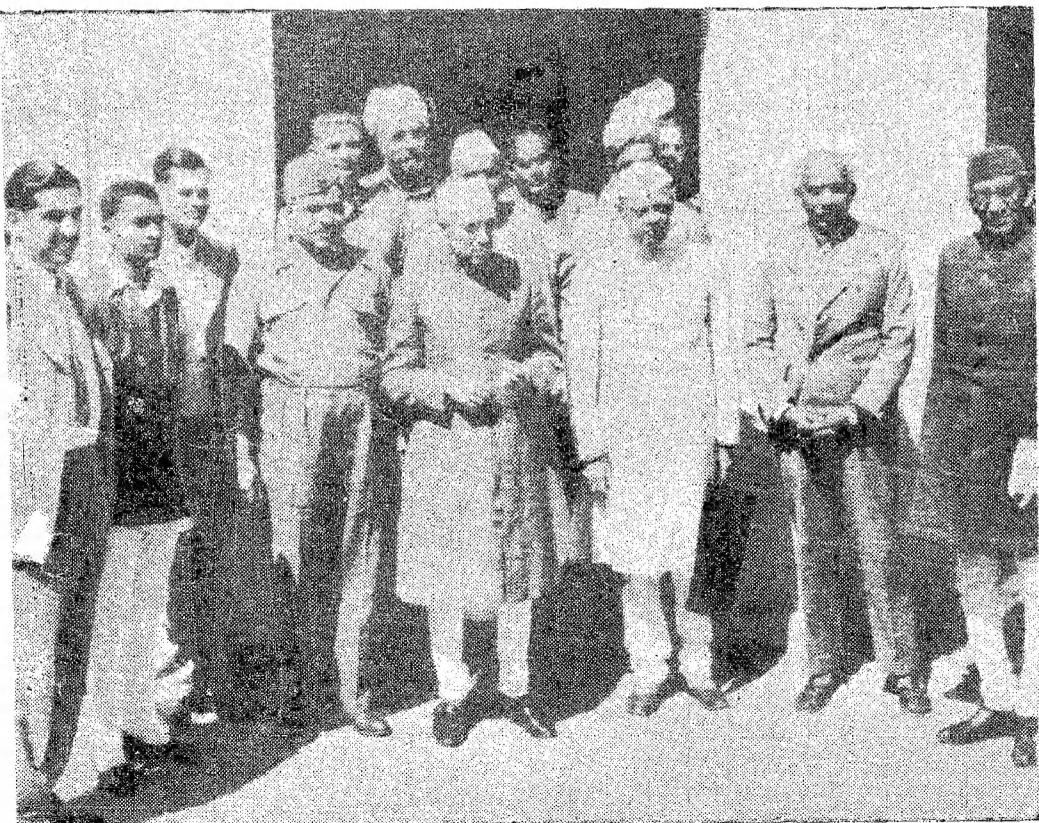
గతమాసాంతమున, శ్రీ బోధానందమహర్షి (కాశీ) ఆధ్యక్షతన మద్రాసులో జరిగిన ఛెన్నరాష్ట్ర అర్చకమహాసభకు వచ్చిన ప్రతినిధులు

ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చక కాంగ్రెస్ వాలంటీర్ దళం

సర్దార్ పటేల్ ఆధ్యక్షతన జరిగిన అహ్మద్ హింద్ ఛాబ్ సహాయక సంఘసమావేశ దృశ్యం

వార్తా చిత్రాలు

అహ్మద్ హింద్ ఛాబ్ సహాయక సంఘస్థులతో పండిట్ నెహ్రూ

తపాలావిల్లల ప్రదర్శనకు వచ్చిన చిత్రములను నెహ్రూ పరిశీలిస్తున్నారు.